

ETBk kendutako mahainguruak kate pribatuetan egiteko eskatu du PPK / 5

Juanjo San Sebastian mendizaleak ospitalea utzi du eta etxean da dagoeneko / 20

Salvador Garmendia idazle venezuelarrak Bi Itsasoen Saria jaso du Miarritzen / 22

EUSKALDUNON

Egunkaria

Ostirala, 1994ko irailaren 30a / V. urtea / 1.182. zenbakia / Salneurria: 100 pta. / 5,5 libera

BERTSOLARITZA

Lehen bertso saio antzeztua

Zazpi bertsolarik 'Herriko putak edo nor alkate' bertso saio antzeztua egingo dute gaur Gaintzan (Gipuzkoa) gaueko hamar t'erdietatik aurrera. / 24

Hildakotzat jo dituzte 'Estonia' itsasontzian desagertu guztiak

Herenegun Finlandiako uretan hondoratu zen 'Estonia' ferryaren ezbeharrean bidaiari gehiago bizirik aurkitzeko itxaropenik ez dago. Hala ere, lanean ari dira etengabe desagerturen bat salbatzeko. Azken datuen arabera, 902 edo 974 bidaiari izan zitezkeen 'Estonia-n'. 126 pertsona bizirik erreskatatu dituzte eta 40 hilda. / 17

'Longuet auziak' handitu egin du Balladurren eta Chirac-en lehia

Ustezko ustelkeria kasu batengatik Gerard Longuet Frantziako Industria ministroak auzipean jartzea gero eta nabariago agertzen delarik, Edouard Balladur gobernuburuak eta Jacques Chirac RPRko burukideak lehendakaritza hauteskundeetarako duten lehia areagotzen ari da, auzi honengatik elkarren kontra ari baitira. / 16

Alderdiek 'zona irekia' izango dute Donostiako bake konferentzian

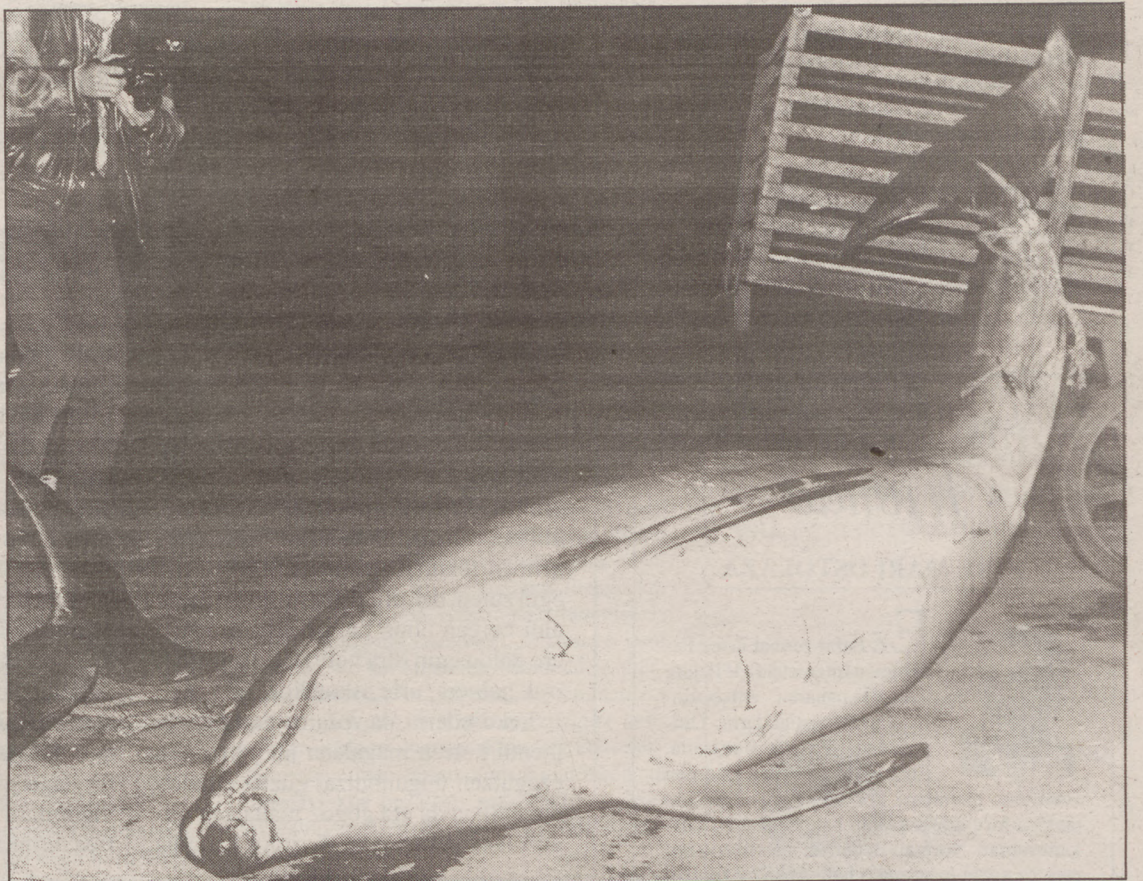
Euskal alderdi politikoek proposamenak egiteko 'zona irekia' izango dute Gernika Gogoratuzek antolatuta Donostian egingo den Europako bake konferentzian. Urriaren 10etik 12ra bitartean izango da konferentzia eta Euskal Herriko gatazka bereziki aztertuko ez den arren, alderdiek beren ikuspegia azalduko dute. / 4

Bolantak aurten debekatzearen alde bozkatu du Europako Parlamentuak

Azken hitza, hala ere, azaroan bilduko den Arrantza ministroen kontseiluak du

Kantauri aldeko arrantzaleekin bat eginez, bolanta sareak urtea amaitu aurretik debekatzearen alde bozkatu zuen atzo Europako Parlamentuak. Sareon kontrako botoa 203 parlamentarik eman zuten eta alde 85ek bakarrik. Zazpi eurodiputatu abstentitu egin ziren.

Parlamentuaren erabakia dela eta, «gainontzeko gobernuetan bolantak aurten debekatzearen aldeko iritziak lortzeko bidean» lanean hasteko eskatu zion Madrili Juan Mari Urbietak Gipuzkoako Baxurako Kofradien Federazioko lehendakariak. Arrantzaleek «egun handizat» jo zuten atzokoa baina Carlos Rodriguez HBko buruzagiaren aburuz, «kontuan hartu beharrekoa da lehen ere Strasburg antzerako erabakien alde agertu izan dela bi aldiz eta Ministroen Kontseiluak erabakia atzeratu zuela». Izan ere, azken hitza Arrantza ministroek azaroaren 23an egingo duten kontseiluak du baina erabakia atzera daitekeela aurrikusita dago. / 14

Donibane-Lohizuneko baxurako arrantzaleek bolantek hildako bi izurde porturatu dituzte. ANDER GILLENEA

Hezkuntza Sailak 'Txanpa 8' liburua merkatutik kendu du

Eusko Jaurilaritzako Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak 'Txanpa 8' OHOk 8. mailako haurrei zuzendutako testu liburua merkatutik kentzeko agindu dio Bruño argitaletxeari eta argitaratzeko jaso zuen baimena eta dirulaguntzak atzera botatzearren espediente administratiboa zabalduko dio.

1992an argitaratutako liburu horretan 'Gure Etsaiak' izeneko fikziozko kontakizuna dago eta botere anbizioa dela-eta bere burua hiltzen duen alderdi aberztale kontserbadore bateko par-

taide baten istorioa jasotzen da. Kontakizuna ilustratzeko EAJko hiru burukide ageri diren hauteskunde iragarkia erabiltzeak piztu du polemika.

EAJk berehala erreakzionatu du, kontakizunean «herri honen errealitatearekin zerikusirik ez duten hainbat mezu negatibo zabaltzen» direla esanez. Jose Ramirez Bruño argitaletxeko Argitalpen zuzendariak, ordea, istorioa testuingurutik atera dutela adierazi zuen, eta bi urte beranduago «irakurketa interesatua» egin dela. / 13

Euskararako lehen zuzentzaile ortografikoa aurkeztu dute

Xuxen izeneko euskararako lehenengo zuzentzaile ortografikoa aurkeztu zuten atzo UZEI erakundeak, Informatika Fakultateko Linguistika Konputazionalako taldeak eta Hizkia enpresak. Xuxen idaztean sortutako akatsak egiaztatu eta zuzentzen dituen tresna dela esan zuten. / 10

BESTERIK

POLITIKA

Espainiako Gobernuko ordezkariaren figura defenditu du Belloch Barne ministroak Iruñean / 8

EKONOMIA

Gaur hauteskunde primarioak eginen dituzte Baionako Merkataritza Ganbara berritze asmoz / 15

SIROCO TEATRO TALDEAK 'ELSA SCHNEIDER' LANA ANTZEZTUKO DU GAUR GASTEIZEN / 23

Eztabaidak

NEREA AZURMENDI

ETB-K egin nahi zituen eztabaidak bertan behera utziaz dituen Hauteskunde Batzordea osatzen dutenek, kanpaina garaian telebistak eskaintzen dituen ohizko entretenimendu aberasgarriak eteten dituzten eztabaidei aparteko gorrotoa dieten senideei egin diete agian kaso, HBrik gabeko eztabaidak ezinezkoak direla finkatu duenean. Bat baino gehiago izango du eskerrak ematen, katez-kateko erromerian, hauteskunde kutsuko emanaldietatik iheska ibili ohi den asko dago eta...

Ofizialki, «Legebiltzarrean ordezkartza duten alderdi politiko gehienak bertan parte hartzen ez badute», ez omen dute behar baino banda gutxiagotara egitekoak ziren horiek «bere garaian planteatutako helbururik betetzen». Hauteskunde Batzordearen egoitza, haatik, ez dago Cordoban, herri zoragarri honetan baizik, eta bulegotik etxerako bidean besterik ez bada ere, badute batzordekideek hemengo gauzen funtzionamendua ezagutzeko modurik. Jakin jakingo dute hainbat alderdik, uko egiten diola jendaurrean HBren alboan agertzeari, eta egoera horren ondorioz tamalgaria ez dela ETBk prestatutako platoan eserleku hutsen bat ikustea.

Demokraziaren eta normaltasunaren itxurak gorde nahi ditu dirudinez Batzordeak, eta itxurakerian ahaztu egiten du behar baino demokrata gutxiago dagoela inguru hauetan, eta normaltasuna ez dela definitzen gaituena. Bere argumentuak tiraka muturrenaino eramanez, Legebiltzarra bera ere nola-halakoa da HBren partaidetza aktiborik gabe.

Eztabaidarik gabeko Euskal Telebistak lau politikari biltzen direnean desagertzen diren ikusleak gorde egingo ditu agian egun horietan, baina, Hauteskunde Batzordeari esker, ez du benetako egoera isladatuko, eta hori ez zait munduko ideiarik demokratikoen iruditzen.

Chus Fernandez
Iriondo

JOXE MARI OSTOLAZA

Ez dakit zenbat urtez Federación Interestatal de Pelota Galo-Hispanaren enbaxadore. San Sebastiandarra. Guipuzcoana. Vascoa. Burusoila. Euskaldun ez denez ez omen zuen nahi Donibane Lohitzuneko Jai Alaien, tanteoa hiru hizkuntzatan kanta zezaten. Euskaraz sobran. Normal. Beharrik, informazio horrek ez duela ezertarako balio, belarri zorbait gozatzeko ez bada, zenbakiak elektronikoan markatuak baitira. Beraz, inori ez dio ezer argitzen. Eta belarri batzuren gozamenarako, tantoen berri kantuz ematen da euskaraz, nahiz eta niri horrek garai bateko meza nagusiko zera ekarria burura. Elizan entzundakoa alegia. Igual du. Iparraldeko frontoietan, tanteoa euskaraz ematen delarik, kantuz egiten da. Teniseko jantzi zuria.

Sekulako nahastea, konzeptuala, gelditu zait mundial honen ondoren. Batzutan, Iparraldea, Iparraldekoak. Ordainez, Hegoaldea, Hegoaldekoak. Bainen sariak Francek eta Espagnek eraman dituzte. Antolatzaileak berriz, frantzesak. Beraz, zeren Iparraldea? Espagnerena? eta Hegoaldea? Francenera? Hau bordela jaunandreak! Hegomendebala, Iparra eta Iparra, Hegoa. Demasa nere adimenarentzat.

Pays Basque Françaisean tanteoa euskaraz eta frantsesez emateari, zuzen deritzot. Bainen gaztelaniaz, zergatik? Pais Vasco Españolekoak eta hispanoak ugariak direlako? Horrela bada, mundial. Efikaza oso.

Gauza bat argi daukat, Mexikoko Marin esku huska zilarrezko domina eskuratu duenak, gure auzoan hamar onenen artean sartu ez esku huska baino eskuz hutsaka aritzen baita. 'Mano loca' omen bere herrian, gure auzoan esku ero ez baino, eskuz zero litzateke. Halere, norberaren historia horrela aberasten da, mundial batetan dominaren bat eskuratuz. Prezioa? Erosleak markatu eta norberak onartzen duena.

● EL PAIS

Europako
segurtasuna,
Sevillako etapa

Aliantza Atlantikoak ere eboluzionatu behar du. Frantziak eboluzio horretan parte hartzen du beti ere bi baldintzok betez gero: alde batetik, defentsa gaitan europar identitatea argi eta garbi sendotuta gelditzea eta Aliantzaren baitan pixkanaka-pixkanaka nabarmendu ahal izatea; bestetik, benetan hastea Aliantzako egitura militarren berrikuntza, bakeari eusteko eta krisiak gestionatzeko eginkizun berriei egokitu. Egin-kizun horiek, bitartekoei dagokienez, malgutasuna eskatzen dute, baita zaintza ere jarduera militarren eta helburu politikoaren arteko egokitasunaren kontrolari dagokienez.

Bai Espainiak bai Frantziak toki berezia dute NATOren baitan, eta badakit

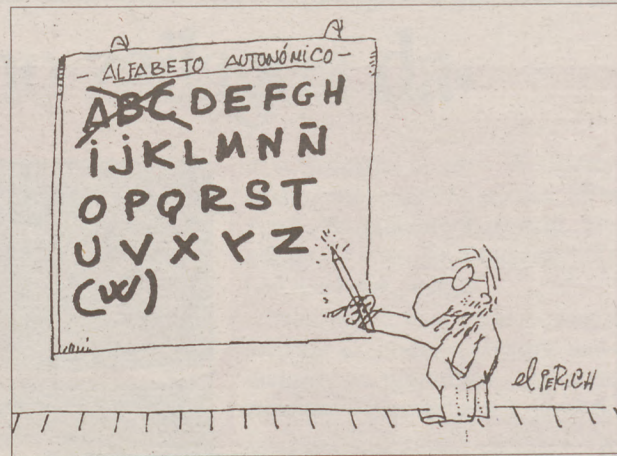
zenbateraino bat datozen Espainiako herria eta Gobernua hemen azaldu ditudan ideietako askorekin. Gure helburuak antzekoak dira. Batera gaude Bosnian. Geroago eta handiagoa da gure arteko lankidetzaren defentsa arloko Europa eraiki eta Aliantza egokitzeko. Horrela, bada, Sevillako elkartzetara, Frantziako Defentsa ministro batek egin duen mota horretako lehenengoa, etapa berri bat izango da proiektu komun horiek gauzatzeko bidean.

FRANÇOIS LEOTARD

● EL CORREO ESPAÑOL

Atzeraldiaren
hiletak

Honek horrela jarraitzen badu, FMiko eta Mundu Bankuko bileretan atzeraldiaren hiletak egingo dira. Munduko ekonomia non-nahi erakusten ari da suspertzen ari delako zantzuak, Errusian eta sobietarren mende izandako toki ba-

ALFABETO AUTONOMIKOA EL PERICH / DIARIO DE NOTICIAS

tzuetan izan ezik. Langabeziak goia jo du eta hemendik aurrera jaitsi egingo da. Hori da, labur esanda, munduko ekonomi meteorologiaren parte. Zeru garbia eta denok hondartzara.

Espainiari dagokionez, eta FMiko Michael Mussa sinestera, 1994an inflazioa zertxobait handiagoa izango da eta BPGaren hazkundeak Gobernuak iragarritakoa baino pixka bat txikiagoa. Baina hori erruz konpentsatuta gelditzen da 1995ean inflazioa txikiagoa eta haz-

kundea Gobernuak aurrikustakoa baina handiagoa izatea espero baitu.

Suspertzearen posibilitateak ahalik eta ongien aprobetxatzeko, FMik errezeta liberal bat erabiltzera animatzen gaitu. Horren funtsezko osagaiak hauek dira: lan merkatuaren erreforma sakontzea, horren egiturak malgutzatuz; defizit publikoa gutxitzea, zenbait lorpen sozialen lepotik bada ere; eta politika fiskaleko neurri lehentasuna ematea.

IGNACIO MARCO-GARDOQUI

ZUZENDARIARI

Negua adarra
mendian

Iaz hasi zen negu luzea Adarrako mendian ehun pago baino gehiagorentzat. Adarra inguruko larre zelaiak hobetu asmoz, 'herbizida' bota zuten zenbait lekutan garoa gal zedin. Bota egin zuten, bai, eta garoa hil zuten baina aldi berean ehun baino pago gehiago ere galdu egin dira betirako. Pago ederak gainera, urte askotakoak guztiak.

Leku ederra da Adarra ingurua eta mendi horren magalean jaio, bizi edo ezagutzen dugunontzat guztiz esanahi haundikoa da eta gogoz maitatzen dugun leku zoragarria. Tristura haundia

sortu baina amorrarioa ere sortu zitzaidan zenbait lan zein arreta gutxi-ekin egiten dituzten ikusita. Gaur egun holako hondamendia nahigabez egina izan dela sinestea zaila egiten zait. Zailagoa gainera nahigabe hori sinestea Aldundiko Nekazaritza sailaren pean agindutako lanak zirelakoan bainago. Aldundiak horrelako lanak arreta haundiz eta ikerketa sakonez egiten zituela pentsatzen nuen, baina nire errua izan da hori horrela zela pentsatzea, hemen maila guztietan arinki jokatzela ikusten baita, eta gero gerokoak. Ez dago gaur leku segururik, edozein ingurutara iristen dira geure mandatarien arinkeriak eta besteok ordaindu

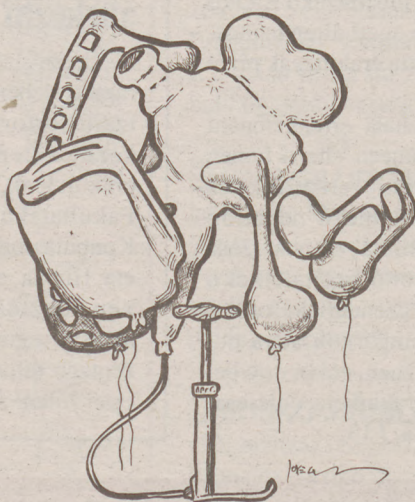
behar ditugu beraien nahigabekeria guztiak.

Aipatu gabe ere ezin utzi Urnietako agintariekin azaltzen duten atzikeria, azaltzen, diot, ez baitute inolako ardura erakutsi gai honetan, ez zer gertatu dan jakiteko, ez erantzunkizunak eskatzeko eta ezta ere hondatutarik geratu diren inguruak berriro errekupeatzeko. Nolabaiteko lan garrantzitsuagoak izango dituzte edo beste hondamendiren bat prestatzen ariko dira azken urte hauetan txikizioak besterik egin ez diren Urnietan.

JESUS MARIA ARRIETA IRAOLA

Hernani (Gipuzkoa)

GAIA JARRITA

Miarritzeko
zinemaldia

Zinera joaten jendeak ez du hartzen normalean beta, aste honetan Miarretzeruntz jarri ezazue arreta. Hego Amerika aldeko filmak aktore onez beteta, benetan handik buelta bat eman pena merezi du eta.

NAGORE FERNANDEZ

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90

OJDK IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALDAI

Kontseilari Ordezkarria: INAKI URIA

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Zuzendaria: MARTXELU OTAMENDI

Zuzendariordea: LUZIEN ETXEZAHARRETA

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Erredakzio eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02 Pabilioak / 20160 Lasarte-Oria / ☎ 37 15 45 / Faxa: 36 54 93

Egoitza soziala, Publizitatea eta Administrazioa: Antso Jakituna, 16-1 / 20010 Donostia / ☎ 46 90 22 / Faxa: 45 59 57

Arabara: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea / ☎ 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. ezker. / 48003 Bilbo / ☎ 410 40 46 / Faxa: 410 37 15

Lapurdi / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 1 / 503 Posta kutxatila, / 64100 Baiona / ☎ 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11

Mundiala eta erreibindikazioa. Bat bukatu, besteak jarraitu

MUNDUKO XII. euskal pilota txapelketa bukatu dela esatea ez da inongo notizia. Gehienek ikusi dugun bezala, batzuek gertutik eta besteak ETBri esker, aurtengo edizio honek berea eman du. Nik balorazio orokor bat egiteko garaian, bi arlo desberdin bereizituko nituzke, bat kirol eta kompetizioarena eta bestea antolakuntzarena, biak kaskarrak gertatu izan badira era.

Lehenengoaz esan, izugarritzko garrantzia eman nahi izan diotela beraiek partehartzeari, bertan hamazazpi nazio izan direlako. Hori horrela izan arren, danok dakigu gehientsuenak, indartsuenak kenduta, sinbolismo gisara edo parte hartzea bakarrik etorri direla Iparaldera, emaitzek argi eta garbi azaldu diguten bezala. Herriko txapelketa bat baino erre-zago irabazi dituzte batzuek urrezko dominak eta horrek irakurketa bakarra dauka nere ustetan: modalitate batzuetan behintzat, oso alde handia dagoela batzuetatik bestetara, eta hortik aparte, maila kaskarra erakutsi digutenak ere izandu direla, eta hori mundial batean suertatzea oso kezagarria dela iruditzen zait.

Antolakuntza aldetik berriz, sekulako desastrea izan dela ez dago inor konbenzitu beharrik, hori denek ikusi ahal izan dutelako, kazetariak, pilotariak eta beste hainbeste lekukok. Gosea ere pasatu dutenak izan dira eta auto-stopetan ibili beharrean gertatu direnak ere bai. Horrelako zenbait istilu ikusi ondoren, ez da harrizkoa, bat baino gehiago Kubaz

gogoratzea, han medio gutxirekin eta diru gutxiagorekin, hobeto portatu baitziren.

Esango dute nahi dutena, baina oso ingururik jarraitu dugunok badakigu hori horrela izan dela beraiek ez onartu arren.

Beste gertakizunetaz mintzatzeokoa, danok dakizue nere iritzia zein den. Hasiera batean azaldu nuen bezala, Euskal Herriaren kutsu guztia kendu nahian ibili dira gure hizkuntza eta tradizioak erabiltzeko aukerarik eman gabe.

Hasiera lotsagarria eman zioten, bukaera berriz ez nuen aukerarik eduki bertatik ikusteko baina beste gainera nola joan den ikusita, ziur nago trikitixarekin ez zutela bukatu. Baina honek berea eman du eta hemendik aurrera zer. Agian beste urte pila bat itxaro behar berriro ere zerbait itxaropentsu azaltzeko?

Gaytan de Aiala jaunak egindako adierazpenak hor daude nahi duenak ulertu. «Legitimatuta egon arren Euskal Herria bere selekzio propioa edukitzeko, oraingo ezinezkoa da, legearen araudiak ez duelako horrelakorik onartzen». Ez naiz ni legearen aldetik hori horrela den edo ez esateko, baina nere uestez arazoa edo kakoa beste leku batean dago. Denok dakigu, arazoak konpontzeko eta legeak aldatzeko, aldatu behar izan ezker, benetako borondatea behar dela eta hor dago nerretzat benetako arazoa, borondate politiko horretan eta ez legedian. Eta hori ez dagoen bitartean, alferrik daude beste gainera, erabil litezke hitz politikak komeni dan garaian, baina beti

testimonio gisara geldituko dira, ezertarako balio izan gabe.

Egia esan, azkeneko gertakizunek ez didate itxaropen handirik ematen borondate hori dagoenik pentsarazteko. Nazioarteko Federazioak gure selekzioarekiko jokaera hurrengo lau urteetan nolakoa izan behar duen, garbi utzi du nere ustetan. Txus Fernandez Iriando jauna eta bere lagunak ez dira denbora galtzen ibili azkeneko urteetan eta ederki lotuta utzi dute beren jokaera hemendik aurrera. Ez da harrizkoa lehendakari berri honek hari beretik jarraitzea, azken finean, pentsakera berdinekoak direlako. Eta bestela begiratu beraien 'kurrikulum' pertsonala eta garbi ikusi ahal izango duzue.

Halaz ere, ez dugu itxaropenarik galdu behar, ezta gutxiagorik ere. Alderantziz, lanean jarraitu behar dugu bakoitzak ahal dugun neurrian, gure kirol honen erreibindikazioa egia lortu arte. Hori da Kultur Gizakera plataforma osatzen dugun kideen asmoa eta Euskal Herriko Euskal Pilota Federakuntzarena. Zuen berdina bada, ziur nago denon artean lortuko dugula eta Euskadiko Selektzioa hurrengo XIII. Munduko Euskal Pilota Txapelketetan bertan izango dela Euska Herria kirol mailan defenditu nahian. Hala gerta dadila.

MARTXEL TOLEDO GARMENDIA

EUSKADIKO EUSKAL PILOTA
FEDERAZIOKO KIDEA

Justizia itsua edo justizia itsugarria

BETI irakatsi digute justiziaren ikurra tunika grekodun emakume bat dela, esku batean balantza daramana, bestean ezpata eta benda bat begietan; eta gaur esan deza-kegu egiazki oso hurbil dagoela irudia errealitate-rik. Epaietarik egin gabe, defentsa aukerarik gabe, justiziak zigortu egin nau, begibistako itsukeriaz, 28 hilabeteko espetxera, delitu ikaragarri batengatik: bestelako ideiak izateagatik. Abuztuaren hasieran papera ailegatu zitzaizkidan sententzia jasotzera joateko, hala egin ezean isun gogorak jarriko zizkidaten mehatxuarekin, ezin nuen sinetsi ere egin. Epaietegi batek zigortua ninduen egin gabeko epaiketa batean, uztailan ni gaixo nintzela eta suspenditu egin baitzen, eta sententziak honelako gauzak zekartzan: «akusatuak uste du...», «akusatuak pentsatzen du...», hau da, ez bakarrik kontzientzia epaitzen dute baizik eta igerri egiten dituzte nire iritziak, eta askatasuna kenduz zigortzen naute. Nahi gabeko protagonista bihurtu ondoren hainbeste tinta uholdea sortu duen udako kulebroi honetan, barkamenak iritsi ziren, akatsa (?) aitortzea eta justifikazioak, bihurri samarrak zenbait. Espainiako beste 5.500 intsumisoren zoria, eta gure komunitatean halako kopurua- ren erdiarena, alde aurretik erabakia zen: kartzela edo gizartearen gehiago markatzen duten zigorrak, epaiketa egin nahiz ez egin, zeren eta nahaste-borraste honen arduradunei oraindik entzun ez diegana zera da, ea zergatik zegoen sententzia alde aurretik idatzia eta zergatik zen hitzez hitz epaietegi berak lehena-

go emandakoak bezal-bezalakoa. Justizia benda begietan duela irudikatu dute, baina ez genekien gainera ezpatakadak itsu-itsuan bantzen dituen inkontziente hutsa dela.

Larria da epaietara joatea galarazi zidan bizkarrezurreko lesioa, oso larria defentsako eskubiderik gabe zigortzea, izugarri larria akatsa justifikatu nahi izatea kondena guztiak berdinak direla esanez, baina denetan larriena estatuko edozein epaietegitan gertatzen dena garbi-garbi egiaztatzea da, hots, intsumisioari buruzko kondena erabakita daudela, idatzirik, eta dagokien tokian sinadura besterik falta ez zaiela: kartzela, inhabilitazioa eta kostak ordaintzea sinadura polit baten prezioan. Eta eskerrak behingoa makurtu diren beren adierazpenetan kolektibo bat garelako eta irizpide batasuna guk badugula aitortzera.

Guztiz harrigarri gertatzen dena zera da, airean sumatzen den zerbait, nola baita armaden gaitzespena, gizarte-ko sektore zabaletan ongi ikusia dena, zigortua izatea, teoriarik behintzat izugarri gogor. Bere industria gehienak kostu sozial eta ekonomiko handiarekin 'birmoldatu' dituztela ikusi duen herri batek harririk dakusa krisia aipatzen den bitartean armak saltzen eta erosten direla arinkeria osoz. Gainera, enpresak itxeko akta horiek sinatzen dituztenek elkartasunik eza leporatzen digute guri, pentsatzen baitugu lotsa- garrria dela F-18 hegazkin horietako pare bat —erortzeko joera duten horietakoa— eta urteko mantenimendua kostatzen dela Gurutze- tako, Txagorritxuko eta Arantzazuko Amaren

eritexea batera adina, edo tanke bat kostatzen dela irakaskuntza institutu pare bat eraiki, hornitu eta langileak hartzea adina. Eta kontua ez da armada birmoldatu egin behar dela pentsatzen dugula, hori adabaki hutsa izango bailitzateke, baizik eta baditugula motibo «etikoak, humanitarioak, filosofikoak» (kontzientzi-eragozpen deklarazioan eskatzen dizkigutenak) eta gainera arrazoi politi-koak, ekonomikoak eta elkartasunekoak ar- madak erabat desegin daitezkeen eskatzeko.

Kondenatu egiten gaituzte utopia batean sinetsi eta horren alde lan egiteagatik, baina mende honetako lehen urteetan ametsa zena, gaur egun, jende askok denbora luzean lan handia egin ondoren, errealitate eztabaidea- zina da. Orain, gure jarrerekin, sortzen ari gara milurteko honen amaierak behar duen alter- natiba: arazoak militarismorik, negozio- zio mahaian jartzeko arma eta hilotzik gabe kon- pontzen jakingo duen gizarte, eta kontzien- tzia soziala piztu egiten dugu, Ruandakoa eta Jugoslaviakoa bezalako gatazkekin —azke- nak baino ez aipatzearen— aspertuta dagoe- na.

1994ko abuztuaren kondenua zuten epaitu gabe lehen intsumisioa. Noizko izango ote da azkena? Foiletoi honen gauzarik okerrera ze- ra da, telenobela txar-txar horiek bezala ama- itzen dela: Jarraituko du...

MIKEL ORTIZ DE ETXEBARRIA

BILBOKO KEM-EKO KIDEA
● Erredakzioan itzulia

BERRIAKZIRI

JUAN MARIA OLANO
Amnistia Aldeko
Batzordeetako
bozeramailea
EGIN

«Gestore-
tan aspertu-
ta gaude batzokietan sartu na-
hi duen jendea geldiarazteaz»

SHAIH HUSAIN
Mundu Bankuko
lehendakariordea
EL MUNDO

«Hutsegi-
te bakoitze-
ko hamarretan asmatu dugu»

MIKEL BUJANDA
Euskalerria Irratiko
arduraduna
DIARIO DE
NOTICIAS

«Sei urte
pasa eta ge-
ro gure irratia-
ren seriotasunaz
eta kontsolidazioaz inork gu-
txik egin dezake duda»

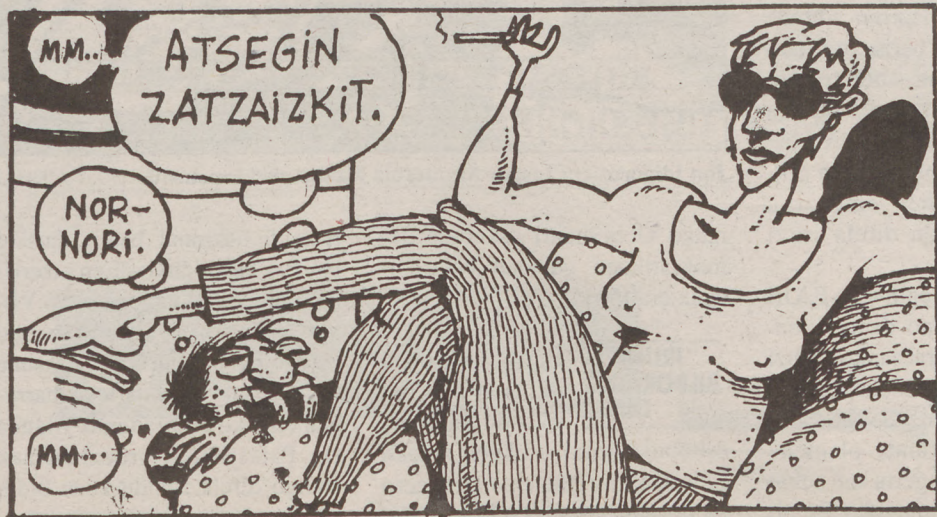

CARLOS CANO
Kantaria
DEIA

«Ez hil-
tze-ko kan-
tatzan dut, artea heriotzaren
aurkako borroka baita»

ZAKILIXUT

© Olariagak

Alderdiek 'zona ireki' bat izango dute Donostiako bake konferentzian

Zuzenean parte hartuko ez duten arren, beren proposamenak azalduko dituzte

Euskal alderdi politikoek beren proposamenak eramango dituzte urriaren 10etik 12ra bitartean Gernika Gogoratuz-ek antolatuta Donostian egingo den Europako bake konferentziara. Euskal Herriak bizi duen gatazka bereziki aztertuko ez den arren, 'zona ireki' bat antolatu da euskal alderdi eta bestelako taldeek konferentziako partehartzaileei beren ikuspegia azal diezaieten.

PANTXIKE AGIRRE / DONOSTIA

Gatazken Konponketarako eta Bakearen Eraikuntzarako Europako II. Konferentzia horrek bake prozesuak zabaltzeko gatazkak «nola eraldatu» aztertzea izango du helburu. Horretarako 200 aditu inguru etorriko dira Donostiara.

«Erakustazoka baten modukoa izango da», azaldu du Juan Gutierrezek, bigarren konferentzia honetako lehendakaria eta antolaketaz arduratu den Gernika Gogoratuz fundazioko bozeramaileak. Izan ere, gatazken konponketan Europan dauden esperientzia ugari erakutsiko edo adieraziko baitira. «Gatazketan partaide zuzenak ez diren arteko konferentzia bat da», argitu du Gutierrezek.

Konferentzia ez da planteatu gatazka jakin bat aztertzeko tresna gisa, baizik eta bitartekaritzaren esperientzien inguruan eztabaidatzeko eta horietatik ikasteko. Beraz, ez da inolako erresoluzio edo adierazpenik bozkatzeko ez onartuko.

Hala ere, horrelako topaketek eragina izaten dutela gatazken tratamendu eta soluziobideetan aitortu du Gernika Gogoratuz-ek, eta eragina izaten dutela baita ere ospatzen ari den marko politikoan. Eragin hori handiagoa izaten dela uste du, indar politikoek eta instituzioek konferentzia legitimatzen duten eran.

'ZONA IREKIA' ALDERDIENTZAT Horrela, Euskal Herriko hainbat alderdi politiko, instituzio eta bestelako erakunde eta mugimenduekin harremanetan jarri da Gernika Gogoratuz konferentziari beren ekarpenak egin diezaiatzien. Alderdi politikoek ordea, ez dute partehartze zuzenik izango, hasieran hala pentsatu bazen ere. 'Zona irekia' izeneko leku berezi bat prestatu da beraiatzat eta Euskal Herriko gatazkan zerikusia duten taldeen zati.

Gernika Gogoratuz-ek dioenez, Europako esperientzien «erakusketa» izango da konferentzia.

A. GILLENIA

«Ez da beraien arteko eztabaidarik izango. Helburua da espazio horren bidez konferentziako partehartzaileekin eta beraien artean komunikatzeko aukera izan dezaten», azaldu du Gutierrezek. Lan hori errazteko *stand* moduko bat izango du alderdi edo talde bakoitzak. Kartelak jarri ahal izango dituzte baina «beste indarren aurkako komentario edo salaketak ez dituztenak».

Gonbidatutako alderdi politiko guztiak agertu dira 'zona ireki' horretan egoteko prest —EAJ, PSE-EE, HB, PP, UA, eta IU—. Dokumentu bana aurkeztuko dute gainera —antolatzailerik hala eskatuta—, bakebidean egiten dituzten proposamenak azalduz. «Bakea lortzeko

zer urrats emateko prest dauden» eta «adiskidetzarako baldintzak sortzeko zer proposatzen duten» esplikatzeko eskatu die Gernika Gogoratuz-ek. Agiri horiek ez dira zentsuratuko, «baina antolatzaileek prest gaude edozein zirriborro komentatzeko idazkera konferentzia honen helburuekin bat etor dadin». Alderdien testuak konferentziako partehartzaile guztiei banatuko zaizkie.

Konferentzia gai desberdinen inguruan sailkatu da eta eztabaida horietan partehartze zuzena izango dute besteak beste: Arrasateko Kooperatiben Mugimendua, gatazken prebentziorako NIP ereduaren esperientziak, bakearen eta bitartekaritzaren aldeko taldeak, SOS Balkanes-ek. Antolaketan Euskal Herriko bost

Unibertsitatek ere hartu dute parte.

Konferentzia Donostiako Miramar jauregian egingo da urriaren 10etik 12ra bitartean, eta 8tik 9ra prestaketa mintegia. Instituzioetako ordezkariak inaugurazio eta klausura ekitaldietan izango dira. Azken honetan Jose Antonio Ardanza EAeko lehendakaria, Juan Cruz Alli Nafarroakoa eta Jacques Valade Akitaniakoa. «Beren hitzaldietan alderdikierarik ez erabiltzeko» eskatu die Gernika Gogoratuz-ek.

Konferentzia horren aurrekontua 40 milioi pezeta ingurukoa da. Erdia Europako Batasunetik jaso du Gernika Gogoratuz-ek, ia herena Eusko Jaurlaritzatik eta bestelako erakundeek dirulaguntza ere jaso du.

«Bakerako eskubide demokratikoak» eskatuko ditu HBk ibilaldi batez

INAKI URIARTE / BILBO

Urriaren 7an hasiko da Iruñean «bakea lortzeko, eskubide demokratikoak» beharrezko direla aldarrikatzeko duen ibilaldia. Mundu mailan dauden gatazkek konpontzeko bideak jartzen ari direla nabarmendu ondoren, autodeterminazioa eta lurralde batasuna elkarriketen ardatz bilakatu direla nabarmendu zuen Jon Idigorasek.

«Herri Batasuna prest dago erronka azkeneraino eramateko, bakeari bideak zabaltzeko ahalgin guztiak egiteko» azaldu zuen burukide abertzaleak. Ildo horretan, alderdien arteko adostasuna beharrezkoa dela iritziz arren nahikoa ez dela esan zuen. «Gatazkari koordinada zuzenean irtenbidea eman nahi badiogu Espainiako Estatu dago tarteko,

Espainiako Estatuan ez badago borondaterik elkarriketak hasi eta bururaino eramateko ezinezkoa» izango dela nabarmendu zuen Idigorasek.

Estatuaren egungo egituraren birmoldaketa behar-beharrezkoa dela iritziz zion. Horren adibide jarri zuen EAJk bereziki huteskunde garaian «behartuta» ikusi izana bere burua Senatura ez joateko. Horren guztiaren ostean eztabaida politikoa eta sektore atzerakoien «mehatxu nabarmena» egon direla iritziz zion.

Idigorasek dei egin zion EAJri argi dezan noraino dagoen joateko prest, kontraesankor iritzi baitzion alderdi honek «estatua eraikitzen laguntzea» eta aldi berean «huteskunde planteatzea» egitea. HB prest agertu zen beharrezko laguntza emateko Espai-

Jon Idigoras eta Jasone Manterola atzoko aurkezpenean.

X. SIMAL

niako Gobernuari eskubide demokratikoen gainean bake bideak eraikitzeko.

IRUÑETIK BILBORAINO OINEZ Herri Batasunak irailaren 7an hasiko du bake eta eskubide demokratikoen aldeko ibilaldia, 9an Bilbo igaro eta gero Donostian bukatzeko 12an mani-

EUEko Biltzar Ttipiak ontzat jo du EAJrekin lortu akordio politikoa

DONOSTIA

Euskal Ezkerrako Biltzar Ttipiak, joan den asteazken gauean eginiko bilera, ontzat jo zuen huteskunde programaren inguruan Euzko Alderdi Jeltzalearekin lortutako akordio politikoa. Akordio horrek bi alderdien arteko konpromezu elektoralaren oinarriak finkatuko ditu.

'Nazionalismo demokratikoaren berrikuntza: euskal gizartearentzako proiektu plural eta irekia' izenburupean EAJk eta EUEk osatutako dokumentuan jasotako gogoeak eta proposamenak, Biltzar Ttipiaren ustez, «oso ekarpen handia eta positiboa dira nazionalismo demokratikoaren proiektu plural eta bateratuaz hornitzea». Halaber, «nazionalismo demokratikoaren barruan beharrezkoa den lankidetzaren lortzeko emandako urrats eraginkor, praktikoa eta erreala» izan dela dio Biltzar Ttipiak baina aitortzen du elkarlana oraindik lortzeko dagoen helburua dela. Beraz, proposamen gehiago sartzeko akordio «irekia» dela dio. Akordioarekin bat ez datorren EUEko jendea badagoela jakinarazi du Biltzar Ttipiak, baina hurrengo erronka jende hau bereganatzea izango dela dio. EAJren programa babestea erabaki du, baldin eta adostutako helburuak eta oinarri programatikoak defenditzen baditu.

festaldi nazional batez. Euskal Herrira hurbilduko diren atzerriko beste gonbidatuen artean Vilma Nuñez nikaraguarra bertan izango dela iragarri zuen Jasone Manterolak. Nazioarteko harremanetarako arduradunak Irlanda eta Palestinako ordezkariak izango direla azaldu zuen bide-nabar.

ETBk kendutako mahainguruak kate pribatuetan egiteko eskatu du PPk

Eztabaidari uko egitea leporatu die EAJ eta PSE-EERI

HBk parte har dezan Haginduz EAEko Hauteskunde Batzordeak hartutako erabakiaren ondorioz Euskal Telebistak bertan behera utzi dituen eztabaidak kate pribatu batean egiteko eskatu du Jaime Mayor Oreja PPko lehendakariak.

BILBO

Partidu Popularreko buruzagiak gainontzeko alderdiekin ez eztabaidatzeko Hauteskunde Batzordearen erabakiaz baliatzea leporatu zien EAJ eta PSE-EERI, atzo zabalduko prentsa ohar batean.

Aurrekanpainarako prestatu-rik zituen alderdi politikoen arteko mahainguruak oraingoz bertan behera utzi ditu ETBk, EAEko Hauteskunde Batzordeak bertan HBk ere parte hartu behar duela ebatzi ondoren. Erabakiaren aurkako errekurtsioa Hauteskunde Batzorde Nagusian artean aurkeztu gabe zegoen atzo goizean, ETBko Zuzendaritzaren asmoa jartzea bazen ere.

Mayor Orejaren iritziz, EAEko Hauteskunde Batzordeak hartutakoa bezalako erabakiak «babes gisa erabiltzen dituzte gobernu erantzukizunak dituzten alderdiek eztabaida hauetara ez joateko». PPko buruzagiak berretsi egin zuen prest dagoela telebista publikoan zein pribatuetan eztabaidatzeko, baldin eta HBk parte hartzen ez badu.

UA Sortutako
EZ DATOR BAT egoeraren aurrean, irtenbide onena mahainguruak edozein kate pribatutan egitea dela iritzizion Mayor Orejak atzo.

Kate pribatuetan eztabaidatu nahi du Mayor Orejak.

SIMAL

Aldiz, Unidad Alavesa ez dator bat PPekin. Pablo Mosquera UAKo idazkari nagusiak esan zuenez, mahainguruak telebistako kate pribatuetan izango balira alderdi handiek aukera izango lukete «komeni zaiena egiteko eta parte hartzeko eskubide demokratikoa dugun gainontzeko guztiak baztertzeko, komunikabide publikoetan egingo balira

ezingo bailigukete ahoa itxi».

Jaime Mayor Orejak bezala, eztabaidari uko egitea egotzi zien Mosquerak EAJri eta PSE-EERI. ETBk hartutako jarrera «governatu eta gizartearen aurrean erantzun behar dutenentzat hain ezerosoak diren eztabaidak deusezteko tresna» dela adierazi zuen Unidad Alavesako buruzagiak.

Landa-Egibar debatea

DONOSTIA

■ Herri Irratiak Karmelo Landa HBko Bizkaiko zerrendaburuaren eta Joseba Egibar EAJko Gipuzkoako zerrendaburuaren arteko aurrez aurreko eztabaida antolatu du EAEko hauteskundeetarako kanpainaren barruan, HBko iturriek egunkari honi jakinarazi diotenez. Bilboko Herri

Irratiko egoitzan ezin izan ziguten berri hau konfirmatu.

EAJko eta HBko bi hautagaien arteko eztabaida urriaren 19ko arratsaldean izango da Bilbon, eta Landak zein Egibarrek beren hitza emanda dute dagoneko, aipatutako iturrien arabera. Eztabaida hau ETBko mahainguruetan HBrekin ez esertzeko EAJk duen jarreraren aurka doa.

HBko hautetsiak Langraizko kartzelan bilduko dira gaur

L.K.G. / GASTEIZ

HBko hautetsiak Langraizko kartzelaren aurrean bilduko dira gaur eguerdian «euskal preso politikoen errebindikazioen alde» azaltzeko, koalizio abertzaleak atzo jakinarazi bezala. Era horretan amaiera jarriko diote joan zen astelehenean Hegoaldeko zenbait erakundetan hasitako baraualdiari, Maitane Intxaurre eta Mauricio Olite parlamentariak Eusko Legebiltzarraren aurrean atzo eguerdian esan zuten.

Mauricio Olite nafar parlamentariak esan zuen Langraizko presondegiraino joko

duela, «kartzela hori 'Presoak Euskadira' leloaren adierazlea baita». Oliteren arabera, Langraiz izan da bergizarteratze politika dela eta Ajuria Eneko Itunak erabilitako presondegia, «nahiz eta Langraizko presoek askatasunaren aldeko amaigabeko borroka ederki asko isladatzen duten», zehaztu zuen.

Baraualdian egindako mobilizazioa, Intxaurrearen arabera, «Euskal Herriko historian izan den handiena» gertatu da. Bestalde, Amnistia Aldeko Batzordeak eta Senideak elkarteak biharko deitutako manifestaldian parte hartzeko deia egin zuen.

Larunbateko manifestaldiak «giza eskubideen topaleku» izan nahi du

DONOSTIA

Datorren larunbatean Bilbon 'Euskaldunak direlako, presoak Euskal Herrira' leloarekin egingo den manifestaldia «elkartasuna eta giza eskubideen topaleku» izango dela azaldu dute AABek. «Espetxean bizitza baldintza gorrak izanda ere, harturiko konpromezuarekin bat eginik jarraitzen duten ia 600 euskaldunekiko elkartasuna azaldu eta giza eskubideak errespetatu daitezkeen eskatzeko topalekua» izango dela zehaztu dute.

Jesusen Bihotzaren plaza-tik bost t'erditan hasiko den manifestaldiaren buruan, presoen argazkiak eramango dituzten senideak joango dira. Presoek jasaten duten sakabanaketa adierazteko, argazkiak espetxeen arabera ordenatuko dira. Ondoren, pan-

karta baten atzean Senideak eta AABetako kideak eta munduko hainbat lekutatik etorritako gonbidatu bereziak joango dira. Eduardo Umaña 'Estatuen inpunitatea giza eskubideen zapalkuntzaren aurrean' gaian aditua den abokatu eta jurista kolonbiarra, Inma Gracia Mendebaldeko Europako preso poitikoaren laguntzarako erakundeko kide luxenburgarra, Gregorio Martirena giza eskubideen alde eta torturaren aurka lan egin duen mediku uruguayarra eta Pablo de Vega Ekuadorreko 'Anmistia Internacional' erakundearen sortzailea dira manifestaldiko gonbidatuak. LABeko Idazkaritza Nazionalak manifestaldi honetara joateko deialdia egin die langileei eta euskal gizarteari, «euskal presoek langileen laguntza inoiz baino gehiago behar baitute».

Zenbat txeke zuri izenpetuko dituzu aurten?

PTA

Behar besteko informaziorik izan gabe zerbait erosi edo kontratatzen duzun bakoitzean txeke zuria izenpetzen duzu.

pezeta

19

(e) ko

k

INFORMA ZAITEZ
DEITU BERTORA DOHAINIK

900 600 500

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

MERKATARITZA, KONTSUMO
ETA TURISMO SAILADEPARTAMENTO DE COMERCIO,
CONSUMO Y TURISMO

KONTSUMITZAILEA
ZURE ESKUBIDEAK
ZUREKIN JAIKO DIRA

Bete daitezela eskatu!

Euskal gizartea despolitizatzea helburutzat jo du PPK

BILBO

Euskal gizartea «despolitizatzea» helburutzat jo du PPK bere hauteskunde programan, atzo Bilbon prentsaurrekoan jakinarazi zuenez. Jaime Mayor Oreja PPKo lehendakariaren arabera, politikagintza «toki guztietan sartzen da, baita futbol talde bateko lehendakariaren hautaketan, eta bizitza soziala dramatizatzen du».

Azken hogeitau urteotako ohitura hauek Euskal Autonomi Elkartea «txirotu» egin dutela adierazi zuen Mayor Orejak. PPren «gobernu programak», Jaime Mayor Orejak nabarmendu zuenez, «aberatze prozesuak» berreskuratzeko eragin lezakeen «giroa» sortu nahi du. Programa «lasaitasunetik eta moderaziotik» aldaketa nahi dutenei zuzenduta dagoela argitu zuen Mayor Orejak.

Egonkortasun politiko eta instituzional handiagoa lortu behar dela uste du PPK, eta zenbait erreforma estrukturalen beharra aipatu zituen: Administrazioan, zergak biltzeko sisteman eta politika finantzieroa, besteak beste.

Autonomi Estatutua osorik garatzeko eskatzen du PPK bere hauteskunde programan eta aldi berean, diputazioekin subsidiaritatearen printzipioa indarrean jartzeko. Indarkeriaren arazoiari dagokionez, Ajuria Eneko Itunaren alde agertzen da PP, ETArekin negoziatzearen kontra, indarkeria babesten dutenen isolatze politikoaren alde eta segurtasun indarren birtartekoak gehitzearen alde.

EAJko Bizkaiko hautagaien aurkezpena atzo goizean Bilbon.

SIMAL

Estatutua betetzea eta bakea lortzea dira EAJren helburuak

EAJk Bizkaiko hautagaien zerrenda aurkeztu du Bilbon

Juan Maria Atutxak, Josu Bergarak eta Jose Antonio Rubalcabak zabalduko dute EAJren Bizkaiko zerrenda. Arzalluz eta Ardanza bertan zirela egindako aurkezpenean azaldu zuten, konkurrentzialtasuna hobetzea, Estatutua garatzea eta bakea lortzea dira jeltzaleen helburuak hurrengo legeintzaldirako.

INAKI URIARTE / BILBO

Euzko Alderdi Jeltzaleak hedapen zabalena daukan herrialdeko zerrenda aurkeztu zuen atzo Bilbon. Ekitaldi berean Jose Antonio Ardanza lau ardatz finkatu zituen hurrengo legeintzaldirako lehentasun gisa. Hez-

kuntza eta konkurrentzialtasunaren apustua garatzea, sektore kaltetuenerako elkartasuna, hementzi urte eta gero Estatutua finkatzen dituen ahalmenak betetzea eta bakea lortzea dira jeltzaleen helburuak.

EAEko lehendakariak ahalegin bat eskatu zien alderdi guztiei hurrengo legeintzaldian Estatutua betetzen lagun dezaitez. Hortik aurrera itun eta adostasun gehiago lor daitezkeela iritziz. Ardanza latsagarri iritziz «Europa zibilizatu eta moderno honetan geu izateari intolerantziaren erreferente bakkarra».

EAJko lehendakariak erantzun gogorra eman zien Jauregik atal ekonomikoari egindako kritikei. Ardanza iragarri zuen elkarleen etekinen gaineko zerga bikoitza desagertaraztea, lan errendimenduaren gaineko zerga txikitzea eta Gize Segurantzari ordaindu be-

harreko kuoten murriztea 1995erako eztabaidatzen ari diren gaien artean daudela.

ATUTXA ZERRENDABURU BIZKAIAN

Barne sailburuak zabalduko du EAJren zerrenda Bizkaian. Beraren atzetik egun parlamentari edo sailburu diren Josu Bergara, Jose Antonio Rubalcaba, Idoia Zenarruzabeitia eta Carmelo Sainz de la Maza agertzen dira. Zerrenda berean Jose Antonio Zorrilla Eudeleko lehendakaria, eta Jose Alberto Pradera eta Xabier Arzalluz bera agertzen dira atzeko postuetan.

Gazte eta emakumeen presentzia handitu duen alderdi jeltzaleak Gobernu osatzeko ardura izango duela berretsi zuen. Bizkaian egindako aurkezpenean Juan Maria Atutxa prest agertu zen «joko demokratikoaren arauak betetzen dituzten guztiekin» elkarlanean aritzeko.

Madrazo: «EAJ eta PSE-EEri ez zaie interesatzen IU Gobernuan izatea»

GASTEIZ

Javier Madrazo Izquierda Unidako lehendakariaren ustez, «EAJri eta PSE-EEri ez zaie interesatzen gu Gobernuan izatea, politika sozioekonomikoa aldatzea jarriko baikenuke mahai gainean». Bere alderdiak «gobernatzeko bokazioa» duela adierazi du Madrazok, baina ez dago prest Gobernuan sartzearen truke bere politika «hipotekatzeko». «Hautesleei traizio egitea litzateke», adierazi du Efe agentziari eskainitako elkarrizketan.

Hau dela eta, IUk oposizio «serioa eta konstruktiboa» egingo duela dio Madrazok. Langabeziaren aurkako zenbait neurri proposatuko ditu IUk, berrakatu beharreko arazoa larriena delakoan. Horien artean, gainbehera dauken eskualdeak berrindustrializatzeko premiazko planak bultzatzea, iruzur fiskalari aurre egitea eta lanpostuak sortzeko, enpresetan derrigorrezko inbertsio fondoak osatzea daude.

Baketzeari dagokionez, IUk bat egiten du Ajuria Eneko Itunarekin, «EAJk, PSE-EEk eta orain PPK erabilpen partidista egin duten arren», eta ETArekin negoziazio politikoaren aurka dago. Aldiz, HBren inguruko elkarrizketa prozesuak bultzatzearen aldekoa da, baina «ezin alderdiren patrimonio bihurtu gabe», azaldu du Madrazok. ETArekin alde bateko su-eten batekin «dena posible» izango litzatekeela uste du IUko buruzagiak.

Euskal presoaren osasun egoera txarra dela diote artatzen dituzten medikuek

AINHOA GERRA / DONOSTIA

Euskal preso politikoak artatzen espetxeetara joaten diren medikuek emandako prentsaurrekoan, presoaren osasun egoera txarra, egoki artatzeko bitartekorik ez izatea, medikuak espetxera sartzeko jartzen dituzten trabak eta jasotako ezekoak salatu zituzten. Medikuen ustez, presoek jasaten duten sakabanaketa da horren guztiaren eragile nagusia.

Olatz Barrenetxea medikuak, presoak artatzeko izaten dituzten arazoak salatu zituen. Espetxe Legearen arabera, presoek kan-

poko medikuek bisita egiteko eskubidea dute, baina eskubide hau ez da betetzen. «Presoak medikuak arta dezan eskaera egiten du eta gehienetan ez du erantzunik jasotzen, erantzuna josota ere, ia beti ezekoa izaten da».

Errekurtsoak jarri ondoren, Audientzia Nazionalaren baimena lortzen dute medikuek azaldu zuen Javi Hernando sendagileak. Sartzeko baimena ez emateko arrazoiak, «medikuek ETArekin korreo gisa jokatzeko dutela» eman izan dietela, eta espetxeetan dauden segurtasun neurriekin hau ezinezkoa dela gaineratu zuen.

Egun euskal preso politikoek Espainiako kartzeletan bizi duten egoeraren garrantzia azaltzeko, zenbait kasuren datuak eman zituen Javi Hernandok, «presoaren bizitza arriskuan jar dezaketen gaixotasunak, minbizia, diabetesa eta antzeko gaixotasun larriak, ez zaie beharrezko jarraipena eta tratamendua ematen».

«Probak eta diagnostikoak egiteko zailtasun handiak jartzen dituzte, presoak kartzela batetik bestera eramaten historialak ez dituzte beraiekin eraman eta tratamenduak gehienetan ez dira egokiak izaten»

Euskal presoaren medikuak prentsaurrean.

GILLENEA

adierazi zuen Javi Hernandok.

60. artikulua, hau da, gaixotasun larri eta sendaezinak edo hiru urte baino gehiago dituzten presoak aske gelditzeko eskubidea garatzen duen artikulua betetzeko dauden arazoak ere salatu zituzten.

EUSKO
JAURLARITZA
HIRIGINTZA,
ETXEBIZITZA
ETA INGURUGIRO
SAILA

EUSKAL
HERRIKO
ETXEBIZI-
TZAREN
GIDA

1 9 9 4

Etxebizitza berriak erosteko edo bigarren eskukoak birgaitzeko emandako 5.832 milioitako subentzioak.

Babespeko 4.311 Etxebizitza amaiturik 1991tik 1993ra bitartean. Onura jaso duten 69.831 familia.

Azken 3 urteotan, Eusko Jaurlaritzako Hirigintza, Etxebizitza eta Ingurugiro Sailak programa zabalburutu du, herri honetan, beren egoera ekonomikoa zela eta kalitateko etxebizitza erosteko laguntza behar zuten pertsona guztiei laguntza hori emateko helburuz.

Erosketarako eta birgaitzeko subentzioak emanez, interes txikiko kredituak eskainiz eta **Araba, Gipuzkoa eta Bizkaian 4.311** etxebizitza eraikiz, 1991tik 1993ra bitartean.

Orain arte ez zen horrelakorik.

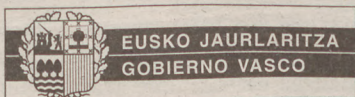
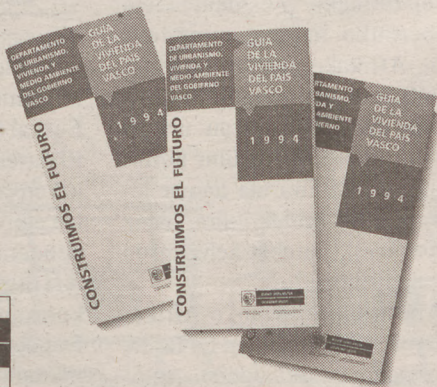
1994an ahalegin hau **2.500** etxebizitza baino gehiago eraikiz eta etxebizitza berriak edo bigarren eskukoak erosteko kredituak **%4,75etik** aurrerako interesekin eskainiz indartuko da.

Etkez aldatzea, berria erostea edo oraingoa birgaitzea interesatzen bazaizu, bete alboko kupoia eta eska ezazu **"EUSKAL HERRIKO ETXEBIZITZAREN GIDA"**.

Lagunduko dizugu.

Honela laguntzen diegu familiei

HONELA ERAIKITZEN DUGU ETORKIZUNA

HIRIGINTZA, ETXEBIZITZA
ETA INGURUGIRO SAILA
DEPARTAMENTO DE URBANISMO,
VIVIENDA Y MEDIO AMBIENTE

"Euskal Herriko Etxebizitzaren Gida" jaso nahi baduzu, bete kupoia hau eta bidali ezazu 185 posta kutxara, 20.080 DONOSTIA.

Izena ☐

Deiturak ☐

Helbidea ☐

Posta Kodea ☐

Herria ☐

Probintzia ☐

Gobernuko ordezkariaren figura defenditu du Bellochek Iruñean

Cesar Milano Gobernuko Nafarroako ordezkari berriak kargua hartu zuen atzo

Cesar Milano Espainiako Gobernuko Nafarroako ordezkari berriak atzo hartu zuen bere kargua, Espainiako Justizia eta Barne ministroa Juan Alberto Bellochek zuzenduriko ekitaldian. Nafarroako Gobernuko lehendakaria Juan Cruz Alli eta Parlamentuko presidentea Javier Otano ere bertan zeuden, Iruñeko Udaleko alkate eta zinegotziak, sindikatueta ordezkariak, politikariak eta Goardia Zibileko eta Espainiako Polizia eta Armadako hainbat bururekin batera.

EDURNE ELIZONDO / IRUÑEA

Cesar Milanok «Estatuaren Administrazioa Nafarroan zuzentzeaz gain gizabanakoa bote-re publikoen aurrean defendituko» duela adieraziz eman zion hasiera ekitaldiari, «hori baita Gobernuko ordezkariaren zereginetarikoa bat». Nafarroako ordezkari berriak ere, ETari buruz hitz egin zuen eta «zorrotza» izango dela azaldu zien bertan bildutakoek. Halaber, «terrorismoaren aurkari nortzuk garen argi dago» bere ustez eta «denon artean suntsituko» dutela adierazi zuen.

Juan Alberto Belloch Espainiako Barne eta Justizia ministroak ere ETari buruz hitz egin zuen eta «hitz egitea baino, ekintza garrantzitsuagoa» dela azpimarratu zuen. Bellochek ere Autonomien Estatuari buruzko

Cesar Milanoren kargu hartze ekitaldian izan zen atzo Iruñean Belloch Barne eta Justizia ministroa. JOXE

debatea dela eta, «administrazio periferikoen sinplizitatea» nabarmendu zuen lortutako emaitzen artean. Bestalde, Gobernuaren ordezkariaren figurari buruz, bere garrantzia aipatu zuen Bellochek, «autonomien egitura berria eta botere autonomikoen arteko bateragarritasuna lortzeko asmoz sortutako figura baita».

Horren ondoren, bestelako adierazpenak egin zituen Belloch ministroak kazetarien aurrean. Hain zuzen ere, egun hauetan jakinarazi diren 'Necora auziko' zigorreari buruz mintzatu zen. «Justizia ministroak ez ditu epaileen erabakiak gorensten edo kritikatu. Auzi honetan Gobernuak, Ministerio fiskalak

duen eskumena erabili baino ez du egin, hau da, fiskalari erre-kurtsoa aurkezteko aukera azter dezan eskatu». Auzi horri buruz ere, damutuaren figura arautu beharra azpimarratu zuen.

Elkarri-k Euskal Herriko gatazkari buruz egindako inkestaz ere mintzatu zen Justizia eta Barne ministroa. «Inkestak erlatiboak dira, galderak nola egingen eta erantzunak nork aztertzen dituen arabera. Beraz, inkesta horri buruzko baliorazioa egin ahal izateko halako datuak jakin beharko nituzke», halaber, «jendaila horren hilketak amai-

tzea gizarte osoak nahi duela ziur naiz» esan zuen Bellochek. Azkenik, «politika antiterrorista alderdi demokratiko guztien arteko adostasuna aukera bakarra» dela azpimarratu zuen Juan Alberto Belloch ministroak.

Bestalde, Juan Maria Jauregi Apalategi Gipuzkoako gobernadore zibil berria bere karguaz jabetu zen atzo arratsean. Ekitaldian, Juan Alberto Belloch Espainiako Barne eta Justizia ministroa izan zen. Arabako gobernadore zibil berriaren kargu hartze ekitaldian, ordea, ez da ministroa izango.

Alli, Ardanza eta Valade bilduko dira gaur Iruñean

IRUÑEA

Nafarroa, Euskal Autonomi Elkarte eta Akitaniako lehendakariak bilduko dira gaur Iruñean, hiruren artean sinatutako Lankidetzako Protokoloaren zenbait puntu aztertzeko. Atzo iritsi ziren Iruñera Jose Antonio Ardanza eta Jacques Valade, EAE eta Akitaniako lehendakariak hain zuzen, eta gaur goizeko hamarretan bilduko dira Juan Cruz Alli presidente nafarrarekin.

Protokoloa sinatu zutenetik, urtean bitan biltzen dira hiru lehendakari hauek, komunitate hauen arteko harremanak sendotzeko asmoz. Bileraren helburuak EAE, Nafarroa eta Akitaniaren arteko lankidetzaren lehentasunak zehaztu eta sortutako Fondo Bateratuak bere gain hartuko dituen proiektuak izendatzea da. Aurten, Fondoak 250 milioi pezeta du, hiru komunitateetako proiektuak subentzionatu eta programa jakinak martxan jartzeko.

Horretarako, lehendakari bakoitzak hamar laguneko batzordea osatuko du gaiak erabakitzeko. Ingurugiroa, unibertsitateak, energia eta bestelako gaiak buruz martxan dauden proiektuen berri emanen dute eta beste ikerketa programa batzuei bidea irekiko zaie. Elkarren arteko bileraren ostean, hartu dituzten akordio berri emanen dute eguerdian.

Gailur Franko-Afrikan egingen dute Miarritzen azaroaren 7, 8 eta 9an

H. GOROSTIAGA / BAIONA

Heldu den azaroaren 7, 8 eta 9an, gailur Franko-Afrika egingen dute Miarritzen (Lapurdi). François Mitterand Frantziako Errepublikako presidentea eta Gobernuko hainbat ministroz gain, Afrikako zenbait estatutako 40 ordezkari inguru espero dituzte Miarritzen. Lau urtetik behin egin ohi den gailur horretan 20 estatuburu eta hamar lehen ministro bilduko dira, nahiz eta oraindik hainbat zehaztasun lotzeke dagoen.

Azken gailur Franko-Afrika, 1990ean egin zuten La Baule (Normandia) eskualdean. Antolaketaren ardura, Miarritzeko Udalak hartu du oraingo honetan, baina bertako iturriek azaldu digutenez, asmo eta informazio guztia Atzerri Ministerioan dago

zentralizaturik, eta momentuz ez dago zehaztasun gehiago jakiterik.

ALDERDI ABERTZALEEN EKINTZAK

Euskal alderdi abertzaleak hasi dira mugitzen dagoeneko, eta joan den irailaren 24an Herri Batasuna, Ezkerreko Mugimendu Abertzaleak, Ipar Euskal Herriko Giza Eskubideen Elkarteak eta Herriaren Aldek, azken honen eskaeraz, bilkura bat egin zuten beste zenbait independenterekin, gailur Franko-Afrikarraren aurka ekiteko koordinazioa sortzeko asmoz. Dagoeneko gaiari buruzko foruma antolatzea erabaki dute azaroaren baterako, eta manifestaldia azaroaren bosterako.

Herriaren Aldek azaldu duenez, koordinazio horren xedea «inperialismoaren aurka eta he-

rrien arteko elkartasunaren alde talde politikoei, asoziatiboek eta sindikalek indarrak batzea» izan da.

Herriaren Aldek «antzerki hutsa» dela iritzten dio, Afrikako estatuen partehartzeari. «La Baulen saiatu ziren eta orain eszenatik aldatu nahi dute. Historia kolonialak berdintasunaren aurkako harremanekin jarraitzen du eta afrikarrek suntsiketa ekonomikoa, errepresioa eta gosea jasan behar dute; hondakin, arma eta korrupzio kasuak jasotzen dituzten bitartean». Talde abertzalearen arabera, «Garapenerako laguntzak», «giza deskudeaketa», «herri adiskideekiko ekonomi trukeak» gisako aipamenen atzean «badakigu zeintzuk diren beren asmoak eta ez dugu ahanztziko Afrikaren etorkizun latz eta iluna».

Ur Hornidura eta Oria Ibaiaren Erregulaziorako Ibiur Urtegia (Gakoa: 5-PR-5/92 EX)

1994ko irailaren 20ko Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean, 178 zk.an, UR HORNIDURARAKO ETA ORIA IBAIAREN ERREGULAZIORAKO IBIUR URTEGIA (GAKOA: 5-PR-5/92 EX) Proiektuaren behin-betiko onarpena eman da argitara.

Iragarkian hartu beharreko ondasun eta eskubideen zerrenda zehatz eta banakatua ere ageri da.

Donostia, 1994ko irailak 23

Gipuzkoako Foru Aldundia
Obra Hidrauliko eta Ingurugiro Departamentua

GOAZEN LEGAZPIKO FESTARA

KILOMETROAK 94

LEGAZPI

URRIAK 2

Ikastolen Elkartea

ZUM
ARGAZKIGINTZA - DISEINUA

txotx
Sagardoa

MONTTE

BELLOTA

ORBEA

 Egunkaria

XUXEN euskararako lehen zuzentzaile ortografikoa kaleratu berri dute

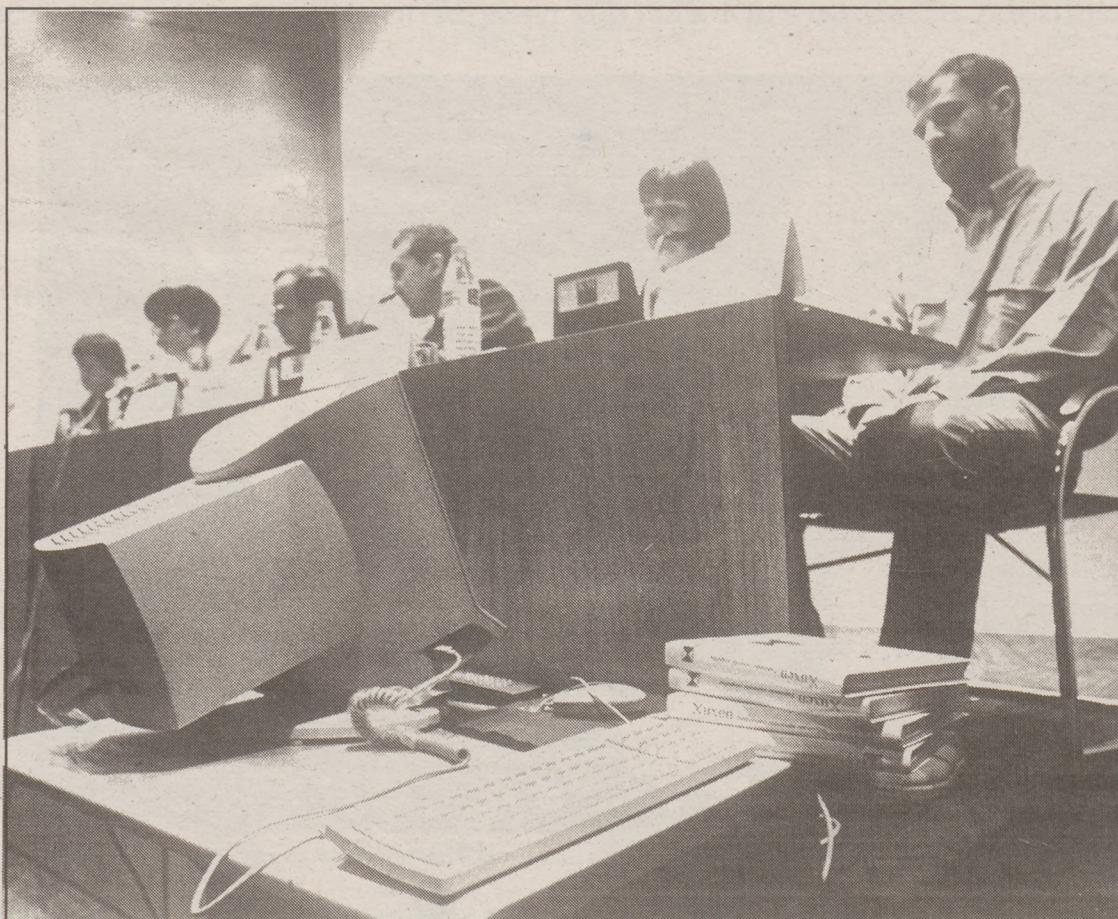
UZEIren, HIZKIAren eta EHUKo Informatika Fakultatearen arteko elkarlanaren fruitua da

XUXEN izeneko Euskararako lehenengo zuzentzaile ortografikoaren aurkezpena egin zuten atzo UZEI erakundeak, Informatika Fakultateko Linguistika Konputazionalako taldeak eta HIZKIA enpresak. Euskararen erabilpenerako tresna berri hau hainbat talderen arteko elkarlanari esker gauzatu da.

ARANTXA ERASUN / DONOSTIA

Euskararako zuzentzaile hau kaleratu ahal izateko Gipuzkoa-ko Foru Aldundiaren Ekonomia Saila, Herri Arduralaritzaren Euskal Erakundea eta Euskadi-Akitaniaren babesa beharrezkoa izan da. Horregatik, hauetako guztietako ordezkariak ere egitasmo honi laguntzeko arrazoiak azaldu zituzten aurkezpenean.

Julio Gonzalez Informatika Fakultateko Dekanoak, Gipuzkoako Kanpuseko errektoreordea den Jose Luis de la Cuestaren izenean hitz egin zuenak, lau puntu azpimarratu zituen XUXENi buruz. Lehenengoz, «unibertsitateko talde baten ikerkuntzaren emaitza da, beste zenbait erakunderekin batera elkarlanean erdietsia eta produktu komertzial bat aurrera eramatea lortu duena». Bestalde, XUXEN hainbat diziplinaren arteko lanaren fruitu izatea azpimarratu zuen: «hain zuzen, informatika eta hizkuntzalaritza adituen kolaborazioaren emaitza dela; eta ez nolanahikoa». Ez zuen ahaztu nahi izan euskararentzat zuzentzaile honek dakarren aurrerakada: «euskara, hizkuntzen in-

XUXENen sortzaile eta babesleak aurkeztu zuten Donostian.

ANDER GILLENEA

dustriari hurbiltzeaz gain, ikuspuntu praktiko batetik hizkuntza aurreratuenek testuak prozesatzeko erabiltzen dituzten tresnak lortzen hasia dela. Azkenik, Ipar eta Hego Euskal Herriaren arteko lankidetzaren adibide «edertzat» hartu zuen elkarlanak eman duen fruitu hau.

ORAINGOZ FORMA ZUZENDUZ

XUXEN babestu duten elkarteei eskerrak emateaz gain, «egitasmoari hasieratik hain harrera ona eskaini dion» Eusko Jaurlaritzako Hizkuntz Politikarako Idazkaritza Nagusia

ere eskertu zuen Julio Gonzalezek. Harrera on horren erakusgarri, Idazkaritzako buru den Mari Karmen Garmendiak euskararentzat berri ontzat hartu zuen «gêro eta ugariago diren euskaldunek horrelako tresna izatea eguneroko lanean».

UZEIko partaide den Miriam Urkiak, Alexandre Dacosta eta Iñaki Alegriarekin batera, eman zuen XUXEN euskararako zuzentzaile ortografikoaren berri: «Idaztean sortutako akatsak egiaztatu eta zuzentzen dituen tresna da». Formak zuzentzen ditu, beraz, oraingoz; joskera eta

semantika, berriz, ez dira bere eginkizunak, zuzentzaile aurreratuari begira lantzen ari badira ere.

Gillermo Etxenike Gipuzkoako Aldundiko Ekonomia diputatuak XUXENen izaera ekonomikoa azpimarratu zuen: «gure ikuspegitik hizkuntzaren inguruko industriak bultzatu eta sustatzea beharrezkoa da». Era berean, prozesu honetan jarraitzea animatu zituen horretan lanean ari direnak. Josu Erkorekak ere egitasmo hau goraipatu zuen, «euskarak beharrezkoa zuen tresna baita».

HBk anomaliak salatu ditu Bilboko Udalaren kontratetan

N.A. / BILBO

Bi lan kontratazio erabakitzeke Bilboko Udalaren jardueran «irregularitasunak» izan dira, Kepa Ibaibarriaga eta Carlos Ruiz Garro Herri Batasunako zinegotziek atzo prentsaurrekoan adierazi zuten. HBren ustez, Udala «zuzeneko enpresen kontratazioa eragozten saiatu da, kontraesanezko txostenen eta beste maniobren bitartez».

Zinegotzi abertzaleen arabera, «EAJrekin zerkusirik duten enpresei (Plentziako Txokoa delakoari hain zuzen) eman nahi zizkieten kontratak». Dena den, HBk egindako salaketak direla eta, «alkateak eta EAJk behinbetiko kontratazio egokia onartu beharko» dutela uste dute zinegotziek.

Kepa Ibaibarriagak jakinarazi zuenez, lehiaketa publikoan Tecuni SA enpresak irabazi zuen udal egoitzetako instalazio elektrikoaren zaintzeko kontrata. Hala ere, osoko bilkurak ez zion lan kontratua inori eskaini; «irabazi ez zuen beste lantegi bati eman nahi baitzion EAJk», Herri Batasunaren ustez.

Ondoren, beste lehiaketa bat egin eta enpresa berak irabazi zuen, «aukera hoberena dela bi bider erakutsiz» zinegotziaren hitzetan. Bigarrenengo horretan 19 milioi pezeta baino gehiagoko eskaintza egin zuela eta, «Udalaren joko hauek garesti» egin dutela adierazi zuen HBk.

ZEIN DA ARANTZAZUTIK LEIOARAINOKO BIDEA?

LEIOA

Bilbo-Lezama bidea luzatu eta berritu dute Eusko Trenbideek

Trena Lezamara iritsi zela ehun urte betetzen dira aurten

Bilbo-Lezama trenbidearen mendeurrena ospatzeko eta bertan egin dituzten berrikuntzak zabaltzeko, administrazioko hainbat ordezkari lurrin lokomotore zahar batez egin zuten bidaia. Bidea luzatu eta hiru geltoki berri eraiki dituzte Eusko Trenbideek azken urteotan, eta 800 milioi pezeta (33 milioi libera) inguru gastatu ditu.

N. AMIGOT / **BILBO**

Eusko Jaurlaritzako Garraio eta Herrilan Sailak eta Eusko Trenbideek Loiu, Derio eta Lezamako geltoki berriak, Krutzeako geralekuaren berrikuntza eta Lezamako hiriguneraino egindako trenbidearen luzapena inauguratu zituzten.

Ehun urte dituen Mallonako Calzadas geltokitik atera eta Txorierrira abiatu zen lurrinezko tren zaharra. Bertan, Jose Antonio Ardanza EAEko lehendakaria, Josu Bergara Garraio sailburua eta Jose Alberto Pradera diputatu nagusia zeuden. Dena den, bidean zehar trena gelditu zen udalerrietako hainbat alkate eta zinegotzi igo egin ziren.

IPGen erabakiak kontuan hartuko dituela dio Debasak

DONOSTIA

Interbentzio Partehartzaileen Guneen (IPG) erabaki gehienak kontuan hartuko dituela azaldu du Urbina-Maltzaga errepide proiektua bultzatzen duen Debasak promotoreak.

Egungo errepidea hobetzea «beharrezkoa eta premiazkoa» da Debasaren ustez. Ildo honetatik Deba Bilarako ingeniari talde bati beharren azterketa egin dezan eskatu dio Debasak, «iker-keta nahikoa aurreratua dago eta horren emaitzak azaroaren bukaerarako espero ditugu». Era berean trenbide zaharrean bidegorria egokitzeko aukera aztertzen ari dela azpimarratu du promotoreak.

Urbina-Maltzaga proiektuaren inguruan izan daitezkeen proposamenak jasotzeko prest dagoela azaldu du Debasak, «Ildo honetatik oso positiboak izan dira inguruko udalek egin dituzten ekarpenak». Azken aurreproiektua eskuratzen dutenean aipaturiko udalek, herritarrek, instituzioek... horren berri izango dutela azaldu du Debasak promotoreak.

Txorierrira haraneko trenbidean azken urteotan burututako aldaketa eta berrikuntza hauek, EAEko tren enpresaren eta Gobernuaren 800 milioiko aurrekontua jaso dute. Lanen helburu nagusia geltokiak herritarrengana hurbiltzea izan da.

Derioko geltokia herriko bizigunean kokatu dute, Astinceko geralekuaren eta geltoki zaharren ordez. Lurrazpiko bideak ere egin dituzte, udaletxeako plaza eta Erletxeko industrialdetik tren geltokira joateko. Horrela, 250 milioiren aurrekontua izan duten eraikin berrien bitartez, bai langileak bai auzokideak erraz iritsi daitezke Bilbo eta Lezama lotzen dituen trenerraino.

Loiun, berriz, 30 milioi inguru gastatu dute Elotxelerriko geraleku berria eraikitzeko. Honek

ere, antzeko estruktura dauka eta inguruan dagoen industrialdeko langileei zerbitzu hobea eskainiko die. Trenbidea 1.187 metro luzatuz Lezamako erdigunera ailegatu izanak, auzokideen aspaldiko eskaerari erantzun dio. Honek, Krutzeako amaierako geltokia aldatzea eta Lezamako geltoki berria eraikitzea eragin ditu.

Honen ondorioz, Txorierriko jendea ordu laurdenean ailegatu ahal izango da Bilboko erdiguneraino. Hala ere, Larrabetzuko herritarrek trena beren herrira ere eraman dezaten eskatu zuten Lezaman herenegun. Honi buruz, Javier Ruiz Eusko Trenbideetako lehendakariak esan zuenez, egin berri den luzapenaren trazaketa, etorkizunean Larrabetzurainoko zabalpena gauzatu ahal izateko aukeratu dute.

Josu Bergara, Jose Antonio Ardanza eta Josu Ortuondo. XOUSE SIMAL

EUSKADIKO ZOR PUBLIKOAREN 33. JAULKIPENA

... [Bere etorkizunean inbertitzen duen herrialdea]

Inbertsiorako herrialde egokia da

EUSKOBONOAK

Industriaren alde 220.000 milioi pezeta baino gehiagoko inbertsioa egin da

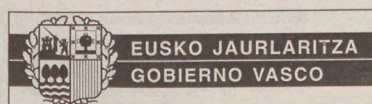
Eusko Jaurlaritzak egin duen Euskobonoen jaulkipen berriari esker, **10.000** pezetatik aurrera zure diruari errentagarritasun handia atera ahal izango diozu (**%11,25eko U.T.B.**).

Euskobonoak gure autonomi elkarte inbertsioak finantzatzera zuzenduko dira eta **5** urtetan amortizatu ahal izango dira. Euskobonoen berehalako likidezia, jaulkitzailearen garantia, errentagarritasuna eta asmoa kontuan hartuz, hauxe duzu zure diruari erabilerarik egokiena emateko aukera.

Eska itzazu banku, aurrezki erakunde edo bitartekari finantzarioetan.

Jaulkipenaren zenbatekoa:	18.000 milioi pezeta.
Interes-tasa:	%11,25eko U.T.B. interesa.
Interes-ordainketa:	Urtekoa.
Balio nominala:	10.000 pezeta.
Harpidetza eta amortizazioa:	%100.
Amortizazioa:	Bostgarren urtean.
Likidezia:	Bilboko Burtan kotizatuz.
Harpidetza:	Irailaren 22tik 1994eko Urriaren 10era.
Harpidetzarako lekuak:	Aurrezki kutxak, bankuak eta kreditu-kooperatibak.
Garantia:	Euskal Herriko Autonomi Elkarteara.
Helburua:	Euskadiko inbertsio publikoak finantzatzea.

* Dagokionean, hainbanaketa egingo da aseguramendu eta kokatze kontratuaren arabera.

EKONOMI ETA
OGASUN SAILA
DEPARTAMENTO DE
ECONOMÍA Y HACIENDA

U.T.B.
%11,25

EUSKOBONOAK

Euskadi. Zure inbertsiorik onena.

XV. Lapurtarren Biltzarra igandean iraganen da Uztaritzeko karriketan

Desfilean bertako herriek urteko kezkak azalduko dituzte

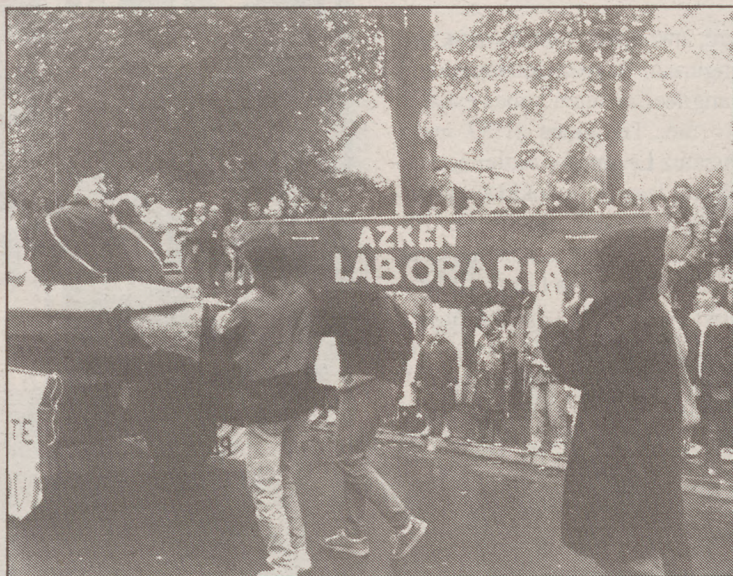
Ohiturari jarraikiz, urriko lehen igandea dela eta, XV. Lapurtarren Biltzarra ospatuko da etzi Uztaritzen. Goizetik abiatuko da festa, eskualdeko herrietako orgen desfilearekin. Animazio ugari aurkeztuko dute antolatzaileek, Lapurdiko zein beste probintziako lagunak biltzeko asmoz.

LUTXI FOURCADE / BAIONA

Lapurtarren Biltzarra, Lapurdiko elkarte euskaltzaleen festa eguna iraganen da etzi. Kostaldeko hamar bat herritako elkarrekin elkarlanaren emaitza izango da eguna. Eguraldiaren inguruan egongo da antolatzaileen grina, kanpoan egingo baitira ekitaldi nagusiak.

Lapurtarren Biltzarra sortu zen 1979an, 'Bai euskarari' kanpainaren ondorioz. Lapurdiko herri batzuek bultzaturik, gerotik urtero ehundaka lagun biltzen dira Uztaritzeko karriketan, urriko lehen igandearekin batera. Baztandarren Biltzarra adibidez hartuta, «lehengo festen giroa berriro hirian sartu nahi genuen eguna antolatuz» adierazi zuten antolatzaileek. Festa guzterentzat Uztaritzen hautua nabari zela gehitu zuten, «Lapurdiko hiri nagusi istorikoa baita eta herriko ordezkariak biltzen ohi ziren herri honetan». Nahiz Baiona izan Lapurdiko hiri nagusia, egunak oroitaraziko du XIII. mendetik 1789ko Iraultzara arte Uztaritzen bildu zela Biltzarra, Lapurdiko herrietako ordezkarien bilera.

Ohiturari jarraikiz, orgen ibilaldiarekin hasiko da biltzarra 11etan. Traktoreek tiraturik, hamar bat orga ibiliko direla adierazi zuen Battitt Fagoagak, antolatzaileen ordezkariak. Aurreko urteetan maiz ikusi ziren kostaldeko herrien antolakuntzari buruzko salaketa edo auzapez batzuen jokabideei egin kritikak. Aurtengo gaien artean ziur aski atxilotetak, egitura politiko berriak edo euskal gizartearen gai-

Desfilean herritarren aurtengo kezkak agertuko dituzte.

tzesten diren beste hainbat ekin-tza agertuko dira. Antolatzaileek orga dela «herrietako gogoeta eta kezken bilduma» diote. Uztaritzeko Txaranga eta Iruñeko Jauruta txarangek hartuko dute parte ibilaldian, gaitero, txistulari eta joaldunekin batean.

Eguerdik inguruan, 'Lapurtarrak hemen biltzen ziren' harri batean jarrita daukan udaletxearen aurrean, antolatzaileen or-

dezkarri batek hitzaldi bat eman- go du. Garai batean auzapezak hitzaldi bat egiten bazuen ere, Udaltzaren ordezkari batek ongi etorria emango dio egunari.

Ordu batean Bilgune plazan mutxikoak emango dira eta aperitifa edango da. Aurtengoa ere, Uztaritzeko ikastolak herri bazkaria prestatu du. Estalki pean iraganen da, Uztaritze eta Iruñeko txarangek alaiturik.

Raid Abenturaren lehendabiziko edizioa Iparraldean zeharkatzen ari da aste honetan

LUTXI FOURCADE / BAIONA

Irailaren 26tik urriaren 1a arte, Euskal Herriko Raid Abenturaren lehen edizioak Iparraldean zeharkatuko du. Lau etapa egin ondoren, Itsasu eta Miarritze arteko azken etapari ekingo diote gaur 80 langabezian dauden partaideek. «Lehiaketari eta lantegiko nagusien arteko topaketa eta mintzaldiak bultzatzea» finkatu zuten helburutzat antolatzaileek. Iparraldearen ezagutzea eta kirol lehiaketak agertzen dira ekitaldiko egitarauan.

Iniziatiba ezohizko hau bultzatzea duela urte bat erabaki zuen Catherine Clerc antolatzaileak, «langabezian dauden gazteei lantegiko nagusiekin elkartzeko parada emateko». Era be-

rean, kirol lehiaketak gainditu behar dituzte partaideek, Iparraldeko itzulia egin baitute bizikletaz, kaiakez, oinez edo zaldiz. «Raiden helburua da elkartasuna, erantzukizuna eta ekimen eta elkarlanaren zentzua ematea gazteei, irabazteko nahikaria bultzatzeko», azpimarratu zuen antolatzaileak.

Era berean, ingurumena eta sustrai kulturala ezagutarazte a finkatu zuen helburutzat antolatzaileak, «langile eta herritar bi-ziarentzat indar gehiago emango baitie». Zeharkatutako hiriak baloratzeko asmoa azaldu zuen, eta Europako desafioa gainditzeko prest direla.

Eguraldi txarra izan arren, Frantzia 60etik etorritako 80 partaideek joan den astelehenean

Iruñeko Euskalerrria Irratiak programazio berria aurkeztu du

IRUÑEA

Iruñeko Euskalerrria Irratiak (FM 91.4) programazio berriari helduko dio datorren asteleheneetik aurrera. Irratiaren seigarren irratialdia izanen da «eta hastapenetan ezarritako asmoari jarraikiz urtetik—urtera irrati zabal-tzen ari gara» irrati pro-gramazioburua den Kike Diaz de Ultzurrunek azaldu due-nez.

Iruñea eta Iruñeko euskal-dunen zerbitzuan aritzea da irratiaren helburua, «euskal-

dunen arteko tresna izatea, elkarrekin berri izan dezagun. Izanez ere, Iruñean eta Iruñerrian uste baino euskaldun gehiago bizi gara, arras barreiatuak gabiltzanak, eta alde horretatik irratiak elkar-gune izan nahi du».

Hastear dagoen irratialdian 24 orduetatik 6 irratiak berak egindakoak izanen dira, «hortaz, Iruñerriko inguru hurbila lantzen duten irrati-artearen, buru izatetik hurbil gaude, eta, dudarik gabe, es-parru hori hartzen duen eus-karazko irrati bakarra da».

Hizkuntz eskakizuna kontuan hartu ez izana salatuko dute Lakuan

GASTEIZ

Irakasle euskaldunen be-harra duten Bizkaiko Oina-ritzko Hezkuntza Orokorreko (OHO) ikastetxe publikoeta-ko ordezkariak Lakuan bil-duko dira gaur goizeko 10.00etan, LABek eta EILA-Sek atzo prentsa ohar batez jakinarazi zuten. Sindika-tuon informazioen arabera, auziari buruz hitz egiteko el-

karrizketa eskatuta daukate bihar goizean Eusko Jaurlari-tzako Hezkuntza Sailean. EILAS eta LABek adierazi be-zala, «ikasturtearen hasieran B eta D ereduak ikastetxe askotan, Bizkaian batez ere, ezusteko handiarekin egin dute topo: Hezkuntza Sailak ez ditu ez hizkuntz eskakizun-ik (HE) ezta espezialitaterik ere kontuan hartu hutsik ziren lanpostuak betetzeko».

Gaztetxearen aldeko batzar irekia Donostian

DONOSTIA

Donostiako Gaztetxearen Aldeko Asanblada Irekiak deituta, gaztetxearen inguruko bilera egingo da astelehenean Gros au-zoko Aita Larroka kalean, 0 zenbakian. Arratsaldeko zortzietan hasiko den bi-lera irekian Donostian gaztetxearen inguruan egin daitezkeen gauzak aztertuko dira.

Bilera irekia izanik, gai honetan interesa du-ten guztiei dei egin die Donostiako Gaztetxearen Aldeko Asanblada Irekiak.

HILDAKOAK

ARABA

■ GASTEIZ Juan Maria Peciña Cabezas, Eduardo Resines Corcuera, 67 urte. Julian Arrausi Lopez de Abetxuko, 68 urte. Teofila Herrera Mayo, 91 urte. Ignacio Garcia de Cortazar Mu-nain. Alberto Puerta Merino, 33 urte. Santiago Eraso Perez, 59 urte.

BIZKAIA

■ BILBO Ageda Idirin Zubero. Maria Viñas Cuerva, 46 urte. Antonia Eguskiza Bilbao, 83 urte. Dolores Apodaca Mantraña. Rosa Ocejio Sierra, 75 urte. Maria Alonso Ayala. Santiago del Rio Ungria. Rufino Pujana Etxezarraga, 69 urte.

■ AREETA Alazne Uribe Laradogotia.

■ BERMEO Esteban Bilbao Torre, 80 urte.

■ BARAKALDO Constantino Rivas Blanco, 71 urte. Antonia Gonzalez Gonzalez, 88 urte. Eduardo Cilla Martinez, 34 urte.

■ DURANGO Basilio Arana Irazola, 77 urte.

GIUZKOA

■ DONOSTIA Francisca Auzmendi Peña, 73 urte. Rafael Zubia Gomez, 73 urte. Maria Teresa Amunarriz Olano, 65 urte.

■ ATAUN Maria Goikoetxea Imaz, 94 urte.

■ BEASAIN Josefa Aranburu Nazabal, 89 urte.

■ BERGARA Rosario Azkargorta Kortabarria, 95 urte.

■ IRUN Cristobal Rubio Corral, 69 urte.

■ TOLOSA Francisco Fernandez Ayerra, 82 urte.

■ USURBIL Jose Francisco Iraola Martikorena, 98 urte.

■ ZARAUZ Lorenza Otxagabia Mercero.

LAPURDI

■ BAIONA Pierre Elissalde, 82 urte. Renee Gout.

■ DONIBANE LOHIZUNE Louis Pikabea, 78 urte.

■ HAZPARNE Jeanne Larcebeau, 90 urte. Bernard Le Pelletier, 71 urte.

■ KANBO MADELINE Camont, 82 urte.

■ MIARRITZE Odette Thouand, 85 urte. Elisabeth

NAFARROA

■ IRUÑEA Manuela Ibarrola Oneca, 78 urte. Pio Olleta Adot, 86 urte. Dimas Flamarique Sorbet, 77 urte. Gregorio Pedrosa Ibañez, 76 urte. Salvador Mayayo Labiano, 77 urte. Gregorio Garrido Cerezo, 92 urte. Cecilio Diago Etxeberria, 73 urte.

■ ALTSASU Pedro Garcia Garrancho, 60 urte.

■ ESPRONTZEDA Jesus Ortigosa Alvarez, 68 urte.

■ NOAIN Andrea Vazquez Armendariz, 10 hilabete.

ESKELAK

ESKELAK HARTZEN DIRA:
ARRATSALDEKO

4ak arte: (943) 46 90 22

4etatik 7etara: (943) 37 15 45

Intsumisoen kontra zigor ekonomikoak jartzen hasi dira

DONOSTIA

Gipuzkoako Entzutegi-ko penaleko laugarren gelako epailea intsumisoen kontra espetze zigorrak ezartzeari uko egin eta zigor ekonomikoak jartzen hasi da KEM talde antimilitaristak salatu duenez. Jadanik bost dira 500.000 pezetako (20.000 libera inguru) isuna jaso duten intsumisoak.

KEMen ustez kode penal berriaren aurrerapausu bat besterik ez da hau, «eta buruhausteak baztertu nahian epaile honek zuzenagotzak jo du diru zigorra ezartzea». Epaileek berriz ere ausardia eza erakutsi dute KEM taldearen ustez, «eta arazoa konpondu beharrean zulotxoak estaltzen saiatzen dira».

KEM taldeak diru zigorra jaso duten intsumisoei ez ordaintzeko eskatu die. Sententziaren arabera isuna ordaintzen ez duten intsumisoei 50 egun pasa beharko dituzte kartzelan.

Juan Alberto Belloch Justizia eta Barne Ministerioa bestalde Iruñean izan zen atzo eta beste adierazpen batzuen artean, intsumisioari buruz aritu zen. Iruñeko kartzelatik kanpo eraman dituzten zortzi intsumisioen itzulera «erabaki administratibo hutsa» dela azpimarratu zuen.

Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak 'Txanpa 8' liburua merkatutik kendu du

Bruño argitaletxearen ustez «testuingurutik atera dute 'Boterearen atzaparkada'»

Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak 'Txanpa 8' OHoko 8. mailako haurrei zuzendutako testu liburua merkatutik kentzeko aginduko dio Bruño argitaletxeari. Gainera, liburua argitaratzeko jaso baimena eta dirulaguntzak atzera botatzearren espediente administratiboa zabalduko dio.

DONOSTIA

Astearte goizez Herri Irratian Karmele Aranburu eta Xabier Gabilondok egindako saioan eman zuten 1992an argitaratutako 'Txanpa 8' liburuan agertzen den 'Boterearen atzaparra' kontakizunaren berri. 'Gure Etsaiak' izenburu duen kapituluaren jaso duten kontakizun hau fikziozkoa da eta botere anbizioa dela eta bere burua hiltzen duen alderdi abertzale kontserbadore bateko partaide baten istorioa kontatzen du. 'Boterearen atzaparra' irakurketa ilustratzeko EAJren hauteskunde iragarki baten argazkia erabiltzeak piztu du, ordea, eztabaida. Argazki honetan Eli Galdos Gipuzkoako diputatu nagusia, Antton Market zinegotzia eta EAJko buruzagi den Xabier Arzalluz agertzen dira.

EAJren iturriek adierazi duteenez «herri honen errealitateare-

kin zerikusirik ez duten hainbat mezu negatibo zabaltzen dira» kontakizunarekin eta «jasanezintzat» jotzen dute EAJko politikariak mezu horrekin lotzea.

Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailaren ustez gobernu trantsizioetan gertatzen den instituzioen oinarritzko konfiantza printzipioan oinarritu zen 'Txanpa 8-ri' emandako baimena, 1991n oraindik aurreko legegintzaldiko Berrikuntza Pedagogikoko batzordea baitzen martxan. Bestalde, argitalpen honi baimena ematea «hutsigitzat» dute, eduki guztiz «arbuigarria» baitu. OHoko 8. mailan euskara ikasteko erabilitako liburua izaki, 'Gure Etsaiak' kapituluaren «edukia eta material grafikoa zentsuragarria» da 'Txanpa 8' merkatutik kentzeko arrazoia Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak oharrean adierazi duenez.

Bruño argitaletxeko Argitalpen Zuzendaria den Jose Ramirezen ustez, aldiz, «testuingurutik atera dute kontakizuna, irakurketa interesatu bat eginez».

Hala ere, «hutsigitzat» jotzen du Euzko Alderdi Jeltzaleko iragarkiaren irudia jartzea aipatu istorioari, «interpretazio oker batera eraman baitezake». Liburuaren egileetako bat den Joxe Ertzibengoaren ustez, irudi honen erabilerari buruzko auzi hori liburua argitaratu eta bi urtera piztea, «susmagarritzat» jotzen du hauteskunde kanpaina garaia izaki.

5 Gure etsaiak

'Txanpa 8' liburua 1992ko urrian argitaratu zen.

EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA

IRAKASLE LAGUNEN ETA BEHINBEHINEKO IRAKASLE TITULARREN PLAZETARAKO LEHIAKETA PUBLIKOAK

UPV/ Euskal Herriko Unibertsitateak, indarrean dagoen Legeriak esleitzen dizkion ahalmenak erabiliz, Irakaslegoaren plazetarako deialdia egiten du, ondoko Sail hauetarako:

- Konputagailuen Arkitektura eta Teknologia
- Animal Biologia eta Genetika
- Landare Biologia eta Ekologia
- Zuzenbide Zibila
- Enpresa Zuzenbidea
- Histori eta Eliz Zuzenbidea
- Zuzenbide Publikoa
- Ekonomia Aplikatua I
- Finantz Ekonomia I
- Finantz Ekonomia II
- Erizantza
- Nazioarteko Ikasketak eta Politika Zientzia
- Gestioaren Ebaluaketa eta Enpresa-Berrikuntza
- Farmazia, Elikadura, Teknologia eta Animal Biokimika
- Ingeles eta Alemaniaren Filologia
- Balioen Filosofia eta Gizarte-Antropologia
- Geografia, Historiaurrea eta Arkeologia
- Meatz eta Metalurgiarako Ingeniaritza, Materialen Z.
- Lengoia eta Sistema Informatikoak
- Matematika Aplikatua
- Matematika
- Gizarte-Psikologia eta Portaera-Zientzien Metodologia
- Soziologia

Lehiaketa, berorren oinarriekin batera, bai eta plazen ezaugarriak ere, Lehiaketa-Ataleko iragarki-taulan auzaltzen da, Errektoregoaren Eraikina, 1. solairua, Leioako Campusa (Bizkaia). Gipuzkoako Campuseko Errektorordetzan: Urbietako kalea, 30.- Donostia eta Arabako Campuseko Errektorordetzan: Manuel Iradier kalea, 46.- Gasteiz.

Eskariak behar bezala beteriko instantzia-curriculum bidez formalizatzeko dira (aipaturiko Errektorego eta Errektorordetzetan emango direlarik), N.A.N.aren edo Pasaportearen eta curriculumean aipaturiko merezimenduak frogatzen dituzten dokumentuen fotokopiekin batera, ez da erantsi behar, inola ere ez, dokumentu originalik, dokumentazio hori ez baita itzuliko. Instantziak aurkezteko epea urriaren 3an hasi eta urriaren 7ko 13 orduetan amaituko da eta Unibertsitate honen Erregistro Orokorrean aurkeztu beharko dira (Leioako Campusa), edo arestian adierazitako Campusetako Errektorordetzetan.

Instantziak aurkezteko epea amaiturik, Unibertsitatearen Errektoreak lehiakide onartu eta ez onartuen behinbehineko zerrenda argitaratuko du Lehiaketa-Atalean eta Campusetako Errektorordetzetan, bost egunen epea irekiko delarik, zerrenda hori argitaratzen deneko datan hasita, errakuntzak zuzentzeko.

Zerrenda hori argitaratuko deneko data Euskal Autonomi Elkarteko prentsan iragarriko da.

Lehiaketa honetako plazak hornitzeko proposamenak Lehiaketa-Ataleko eta Campusetako Errektorordetzetako iragarki-taulan argitaratuko dira.

Interesatuak Ebaluazio-Batzordeetatik eratorritako plazak hornitzeko proposamenen aurkako ohizko errektursoa jar dezakete Unibertsitate honetako Errektore jaunaren aurrean, proposamen horiek Lehiaketa-Ataleko iragarki-taulan argitaratzen diren datan hasi eta hilabete baten epearen barruan, honegatik, eta horrela behar izanez gero, egokitzen hartzen duten beste edozeinetan ihardun ahal izateari kalterik egiteke.

Leioan, 1994.eko irailaren 30ean.
Errektorea, Juan Jose Goiriena de Gandarias y de Gandarias

Zulaika: «Errepresioak intsumisioa indartzea besterik ez du ekarriko»

I.BIAIN / GASTEIZ

Gasteizko Intsumisioaren Aldeko Batzarrak Luis Zulaika Araban epaitutako lehen intsumituaren espetxeratzearen eta intsumisioaren mugimenduak bizi duen egoeraren balorazioa egin zuen atzo prentsaurrekoan. Luis Zulaikak gogor kritikatu zuen intsumituen aurrean hartzen diren jarrerak ezberdinak: «oso erizpide ezberdinak hartzen dira kontuan intsumituak epaitu eta espetxeratzekoan. Araban zortzi intsumitu epaitu dituzte. Hauetatik bi espetxeratu egin zituzten, beste bik kartzelaratzeko agindua daukate, baina ez dituzte atxilotu, eta gainontzeko laurak ez dute ezta agindurik ere». Antimilitaristen ustez, sistema horrekin beren borroka zatitu nahi egin dute, «baina beren helburu hori ezin dute lortu, Iruñean gertatu den bezala, errepresioa handitzen den eran elkartasunak

ere gora egiten baitu».

Zulaikak adierazi zuenez, intsumisioaren helburua ez da espetxea, «desobedientzia zibilaren ondorio bat baizik. Ez dugu uste, gainera, intsumisioa arazo bat denik, aldarrikapen bat baizik. Ondorioz, ez dira soluziobi-deak bilatu behar, aldarrikapen hori gizarte osora hedatu baizik». Zulaikak, dena den, kartzelan egon den denboran elkartasun adierazpen ugari jaso duela dio, eta horrek zerbait esan nahi duela.

Antimilitaristen ustez, intsumituen kartzelaratzeko Estatutuen alde gogorra bistan uzten dute, «kartzela errepresio hutsa baita, eta ez baitu ezertarako balio, ez intsumituen kasuan, ez beste inorenean». Gasteizko Intsumisioaren Aldeko Batzarreko kideek adierazi zuten, espetxeek izan beharko luketen helburua ez da inoiz betetzen, «eta beste funtzio bat eman diete edu-

ki beharko luketenaren orde: funtzio erretributiboa, presoak errudun sentiaraztea, zerbait ordaintzen ari dela, azken finean».

Ezkutuko amnistiek, Ordezko Serbitzu Sozial desmobilizatzaileak, ez eta epaiketa kriminalizatzaileak edo espetxeratze errepresiboek ez dute lortu intsumisioaren aldeko mugimendua gelditzerik Luis Zulaika eta beste kide antimilitaristen ustez.

Eneko Abian intsumisoak bestalde, atzo deklaratu zuen Bilboko Instrukzio Epaitegian ustez kondena hautsi izanagatik. Abianek eta Bizkaiko bi intsumisok hirugarren gradua hautsi zuten joan den abuztuaren 22an.

Hainbat ekintza egin arren atxilotu ez dutela eta, «harridura» agertu zuen Abianek atzo deklaratu ostean. Poliziari ez diola ihes egin eta Iruñean hirugarren gradua hautsi zuten bi intsumisoei ez dietela kondena handitu, deklaratu zion epaileari.

Bolantak aurten debekatzearen alde agertu da Strasburgeko Parlamentua

Ministroak konbentzitzeko lan egin dezan eskatu diote kofradiek Atienzari

Europako Parlamentuak ebat egin du Kantauriko arrantzaleen eskakizunarekin eta bolanta sareak aurten debekatzearen aldeko proposamena onartu zuen atzo Strasburgen. Azken erabakia Hamabietako Arrantza ministroen esku dagoenez, Europako Batasuneko gobernuak konbentzitzeko «lanean» has dadin eskatu diote arrantzaleek Luis Atienza ministro espainiarrari.

STRASBURG

Bolantak urtea amaitu aurretik debekatzea jasotzen duen proposamenaren alde 203 boto jaso ziren atzo Europako Parlamentuan, 85 aurkakoak izan ziren eta zazpi eurodiputatu ez zuten botorik eman.

Nahiz eta Strasburgen onartutako proposamena ez den bete beharrekoa, Bizkaiko eta Gipuzkoako arrantzaleak, bertako Administrazioa eta eurodiputatuak pozik agertu ziren bozketan izandako emaitzekin. Jakina zen bezala, Frantzia eta Irlandako eurodiputatuak proposamenaren aurka bozkatu zuten aho batez, baita britainiar kontserbadoreek ere. Dena den, azpimarragarria da orain arte gaiaren inguruan iritzi garbirik erakutsi ez duten Alemaniako alderdietako ordezkariak bolantak 1995erako debekatzearen alde agertu izana. Berdin gertatu zen Holanda, Portugal, Espainia eta Greziako eurodiputatuak.

Erabakia beraien esku duten

Ohizko sareen erabilera defenditu du Europako Parlamentuak atzo onartutako proposamenarekin. I. OTXOA

Europako Batasuneko Arrantza ministroek Parlamentuak hartutako jarrerari zein kasu egingo dioten ikusteke dago. Ministroen kontseilua azaroaren 23an bilduko da berriro, baina azken erabakia atzeratu egin daiteke, bolantek itsasoan sortzen dituzten kalteei buruzko ikerketa eskatu baitute eta hau burutzearen zain egon litezke.

Orain arte ministroen artean indar berezia izan du Yannis Paleokrassas Arrantza komisariaren proposamenak, hau da, bolantak 1997an debekatzea jasotzen duenak. Luis Atienza ministro espainiarra ere proposamen hau onartzeko prest agertu zen herenegun eta arrantzaleen haserrea piztu zuen.

Europako Parlamentuak hartutako jarrera ikusi ondoren,

«gainontzeko gobernuetan bolantak aurten debekatzearen aldeko iritziak lortzeko bidean» lanean hasteko eskaria egin zion Madrilgo Administrazioari Juan Mari Urbieta Gipuzkoako Baxurako Kofradien Federazioko lehendakariak.

Carmen Fraga PP alderdiko eurodiputatu espainiarraren eskutik aurkeztu zen Parlamentuko Arrantza Batzordean atzo bilkuran onartutako proposamena. Fragaren arabera, Europako ganbarak erabakitakoak «Ministroen Kontseilua ohartarazteko» balioko du, «demokratikoki aukeraturako ordezkari gehienek legez kanpoko sarerik ez erabiltzeko eskatzen dutela erakutsi baita».

Clemente Jesus Muñiz Kantauriko kofradia guztiak biltzen

dituen Federazioko lehendakariaren ustez «egun handia» izan zen atzokoa, eta Strasburgeko Parlamentuaren ebazpenak «abagunea aldatzen» duela azpimarratu zuen.

Carlos Rodriguez Herri Batasunako Ekonomia arduradunaren aburuz, Parlamentuak erabakitakoa positiboa bada ere, «kontuan hartu beharrekoa da lehen ere Strasburg antzerako erabakien alde agertu izan dela bi aldiz eta Ministroen Kontseiluak erabakia atzeratu zuela». Ildo honetan Parlamentuari ahalmen legegilea falta zaiola nabarmendu zuen; «europar eraikuntzarako egungo proiektuak herritarren borondateari baino gehiago estatuen eta ekonomi presio taldeen nahiei» erantzuten diela salatuz.

Kontserberoek eta arrantzaleek negoziatzen segituko dute

DONOSTIA

Kontserba enpresetako arduradunak eta Gipuzkoako eta Bizkaiko arrantzaleen ordezkariak Lakuan bildu ziren atzo Eusko Jaurlaritzaren egoitzan arrain inportazioen auzia eztabaidatzeko eta el-karrizketekin jarraitzea erabaki zuten.

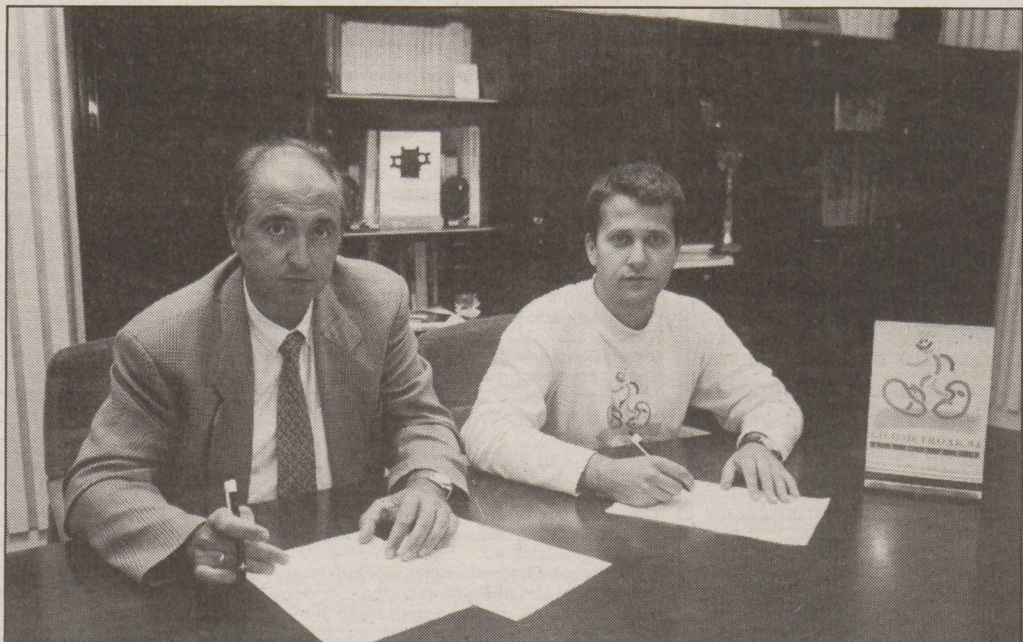
Bigarren bilera honetan kontserba enpresetako kideek arrantzaleen proposamenari erantzun zioten. Arrantzaleek bolanta eta pelagikoekin harrapatutako arrainik ez erostea eskatu zieten enpresariei.

Kontserba sektoreko ordezkariak bolanta sareen aurkako jarrera berretsi zieten arrantzaleei. Baxurak egun duen egoera «aintzat hartzen» dutela adierazi zuten, eta ildo honetan arrantzaleen aldarrikapenen aldeko Negoziazio Mahai Iraunkorra eratzea proposatu zuten.

Bizkaiko eta Gipuzkoako baxurako flotak kostera honetan harrapatutako duen hegaluze guztia erosteko konpromezua hartu zuten enpresariak. Horretarako untiak lehenbailehen itsasoratzea eskatu zuten.

Dena den, nahiz eta baxurako flotak harrapatutako arrain guztia erosi, kontserba sektoreak lehengai falta izango duela azaldu zuten kontserberoek ordezkariak. Horrela, «beti legeak gordez» hegaluze freskoa erosi beharrean izango direla iragarri zuten.

Negoziazio Mahai Iraunkorrak datorren kosterari ekin aurretik akordio zehatzak lortzea nahiko lukete kontserberoek.

KUTXA eta KILOMETROAK-94ren artean sinatutako laguntza agiria.

KILOMETROAK 94

SEGURA IRRATIAN

F. M. 89.2 - STEREO

❖ **Larunbata, Urriak 1**
Goizeko 10etatik,
iluntzeko 7.30etara
IRRATI - JAIALDI
ERRALDOIA

❖ **Igandea, Urriak 2**
Egun guztian zehar
ZUZEN ZUZENEAN
LEGAZPITIK
IRRATSAIO BEREZIA

Kilometro-Kilometro

EUTSI ZEUREARI!

SEGURA IRRATIA (F.M. 89.2)

Gaur hauteskunde primarioak egingen dituzte Baionako Merkataritza Ganbaran

Jean Marie Berckmans eta Pierre Durruti dira aurrez aurreko hautagaiak

François Jacquek, hamar urtez Baionako Merkataritza Ganbarako lehendakartzan izan ondoren, bere ondorengoari utziko dio lekua, heldu den azaroaren 21ean egingen diren hauteskundeetan. Patronatuak hautagai bakarra aurkeztu nahi du, eta horregatik Berckmans eta Durrutiren arteko hauteskunde primarioak egingen dituzte. Irabazlea soilik aurkeztuko da hauteskundeetara.

HUR GOROSTIAGA / BAIONA

Hauteskunde primarioak egingen dituzte gaur Baionako Industria eta Merkataritza Ganbaran, heldu den azaroaren 21ean bertan egitekoak diren hauteskundeetan aurrekari gisa. Lehen aldia da Estatuko merkataritza ganbara batean hauteskundeetan aurretik primarioak egiten direna. Patronatuak ez da hautagai bakarra aurkezteko adostasuna iritsi eta, lau hilabeteko negoziaketaren ondoren, Pierre Durruti eta Jean Marie Berckmans izanen dira patronatuaren aurrez aurreko hautagaiak primarioetan. Galtzen duena ez da azaroko hauteskundeetara aurkeztuko, eta bertzeko zerrenda edo hautagairik ez dagoenez, irabazlea Ganbarako lehendakari berria izanen da, seguruenik.

Heldu den azaroaren 21ean, hiru urtero egin ohi den gisan, Merkataritza Ganbarako bulegoko kideen erdiak aldatuko dira hauteskundeetan bidez. Guztira bulegoan 36 kide dira eta beraz teorikoki 18 ziren aldatzekoak, eta bertzeko hainbetez segitu beharko luketenak. Hala ere, segitu behar zutenetarik batek lanbidez aldatu duenez, 17k segituko dute eta 19 aukeratu.

Hamar urtez lehendakartzan izan ondoren Jacquek utzi egingo du kargua.

MIXEL ESTEBAN

Hauteskundeetarako zerrendak heldu den urriaren 12a baino lehenago aurkeztu beharrekoak dira, eta momentuz zerrenda bakarra aurkeztu da. Zerrenda hori patronatuko bi sindikatuak osatu dute, CGPMEk (Enpresa txiki eta ertainen konfederazio nagusia) eta Union Patronalek (Batasun Patronala). 19 izenak aurkeztetakoan —nahiz eta oraindik izen horiek sekretupean eduki—, ez da arazo handirik sortu, baina lehendakartzarako hautagaia proposatzerakoan bai, eta horregatik ekin diote ezohizko prozedurari, primarioak egiteari.

Jean Marie Berckmans Baionako eskualdeko CGPMEko lehendakaria da eta Pierre Durruti Baiona eta Ipar Euskal Herriko Union Patronaleko lehendakaria. Bi sindikatuen arteko ezadostasunak txikiak dira, baina 19 kideko zerrenda osatzeko orduan hainbat arazo izan dituzte pertsonen hautuagatik. Gaur, berriz, lehendakartzarako hautagaia nor izanen den finkatuko dute.

Bozketa sekretua izanen da eta ateak itxita. Hala ere, aurretik

hautagaiak beren programaren berri emanen diete hautesleei. Hautesleak zerrendako 19ak izanen dira, gehi beren karguan aurrera segituko duten 17ak. Gisa honetan segur izanen da heldu den azaroaren 21ean irabaziko duena gaurko garaile bera izanen dela eta, ondorioz, hamar urtez lehendakartzan egon den François Jacqueren ordezkia.

Pierre Durruti Baionako Ford auto etxeko nagusia da, 61 urte ditu eta Baionan sortua da. Teknikari ikasketak egin ondoren, ofizier ikasketak egin zituen eta oso loturik egon da instituzio militarri. «Ganbarako hautesleak gehiago kontuan hartzea» du xedeko EGUNKARIARI erran dionez. Bere asmoa erabakiguneak arazoguneetara «hurbiltzea» da.

Jean Marie Berckmans Baionako Renault auto etxeko nagusia da. Aita flandriarra eta ama baionesa izanki, orain 55 urte sortu zen. Autodidakta, 18 urterekin hasi zen lanean eta gaueko kurtsoak segituz kontabilitateko aditu bilakatu zen.

EAEko enpresen esportazioak % 5 hazi dira

BILBO

Hamar langile baino gehiago dituzten Euskal Autonomi Elkarte enpresen % 5 gehitu dituzte esportazioak 1993. urtean, Jon Azua Gasteizko Industria sailburuak atzo Bilbon jakinarazi zuenez. Jon Azuak Euskal Autonomi Elkarte Industri Katalogoaren aurkezpenean egin zituen adierazpenak.

Katalogoak EAEko 3.524 industri edo zerbitzu enpresen oinarriko datuak jasotzen ditu. Industria sailburuaren ustez, EAEn inbertitu nahi duten enpresentzat ere «baliagarria» izango da argitalpena. Guztira 10.000 ale argitaratu ditu Gasteizko Industria Sailak.

EUSKAL HERRIKO

UNIBERTSITATEA

IZAERA ELEBIDUNEN IRAKASLE LAGUNEN ETA BEHINBEHINEKO IRAKASLE TITULARREN PLAZETARAKO LEHIAKETA PUBLIKOA

UPV/Euskal Herriko Unibertsitateak, indarrean dagoen Legeriak esleitzen dizkion ahalmenak erabiliz, izaera elebiduneko Irakasle Lagunen plaza-tarako deialdia egiten du, ondoko Sail hauetarako:

- Zuzenbide Konstituzionala eta Administratiboa
- Zuzenbide Eliztarra eta Historikoa
- Ekonomia Aplikatua I
- Finantz Ekonomia I
- Oinarriko Psikologi Prozedurak eta Garapena
- Gizarte-Psikologia eta Portaera-Zientzien Metodologia
- Kimika Analitikoa
- Soziologia
- Soziologia II

Lehiaketa, berorren oinarriekin batera, bai eta plazen ezaugarriak eta euskarazko proben datak ere, Lehiaketa-Ataleko iragarki-taulan azaltzen da, Errektoregoaren Eraikina, 1. solairua, Leioako Campusa (Bizkaia); Gipuzkoako Campuseko Errektorordetzan: Urbieta kalea, 30, Donostia; eta Arabako Campuseko Errektorordetzan: Manuel Iradier kalea, 46, Gasteiz.

Plaza elebidunen lehiaketa hauetan parte hartu ahal izateko, euskararen jakite-maila ALDEZ AURRETIK frogatu beharko da, ahozko zein idatzizko adierazpenean, irakaskuntzaren helburua diren gaiak dagokienez.

EUSKARAREN JAKITE-MAILA FROGATZEKO PROBA hauetan parte hartzeko ESKARIEN aurkezteko epea URRIAREN 3an hasi eta URRIAREN 7ko 13etan amaituko da eta Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitateko Erregistro Orokorrean aurkeztu beharko dira, Errektoregoaren Eraikina, 1. solairua, Leioako Campusa (Bizkaia) edo lehen aipaturiko Campusetako Errektorordetzan.

Euskararen jakite-maila frogatzeko probak gairadituzten dituzten gurakoei ziurtagiria emango zaie, eta lehiaketarako eskariarekin batera aurkeztu beharko dute berori nahitaez. Hizkuntzaren jakite-maila aurreko probaren batetan akreditatu dutenak EUSKARAZKO KABINETAREKIN jarri beharko dute harremanetan, ziurtagiri hori eguneratzeko. Ez da onartuko behar bezala eguneraturik ez dagoen ziurtagiririk.

Lehiaketetan parte hartzeko eskariak behar bezala beteriko instantzia-curriculumen bidez formalizatuko dira (Errektoregoan eta lehen aipaturiko Errektorordetzan emango direlarik), horrekin batera N.A.N. edo pasaportearen fotokopia soila, euskararen jakite-maila egiaztatzen duen ziurtagiria eta curriculumean aipaturiko merezimenduak dokumentuena erantsiz; ez dira erantsi beharko, inola ere ez, dokumentu originalak. Instantziak aurkezteko epea, euskararen jakite-maila frogatzekoaren ondoren izango da, eta 1994.eko URRIAREN 31n hasi eta urte bereko AZAROAREN 4ko 13etan amaituko da eta Unibertsitate honetako Erregistro Orokorrean aurkeztu beharko dira (Leioako Campusa), edo lehen aipaturiko Campusetako Errektorordetzan.

Irakaslegoaren lehiaketetarako instantziak aurkezteko epea amaiturik, Unibertsitateko Errektoregoak gurako onartu eta ez onartuen behinbehinek zerrenda argitaratuko du Lehiaketa-Atalean eta Campusetako Errektorordetzan, bost egunen epea irekiko delarik, zerrenda horren argitarapen datatik hasita errakuntzak zuzentzeko.

Zerrenda hori argitaratuko deneko data Euskal Autonomi Elkarte prentsan iragarriko da.

Lehiaketa hauen erabakiak Lehiaketa-Ataleko, Campusetako Errektorordetzako eta dagozkien Ikastegietako iragarki-taulatan argitaratuko dira.

Leioan, 1994.eko irailaren 30ean
Errektorea, Juan Jose Goiriena de Gandarias y de Gandarias.

FMI eta Munduko Bankuaren kontrako manifestaldia egingo da gaur Iruñean

DONOSTIA

Nazioarteko Diru Fondoaren (FMI) eta Munduko Bankuaren politika salatzen manifestaldia izango da gaur Iruñean '50 urte, zoritxarrez!' plataformak deituta. Bi erakundeon urteurrena dela eta Madril egiten ari diren bileren aurka protesta egin nahi dute plataformako kideak. Beraien iritziz, «nahiz eta egunotan bi erakundeetatik sekulako zifra jarria botatzen ari diren egia ezin da ezkutatu: herrialde aberatsak

gero eta aberatsago dira eta txi-roak gero eta txiroago; bi blokeak duela 30 urte baino bananduago daude».

Konferentzia ofizialarekin batera Madril egiten ari den bi erakundeon aurkako Foro Alternatiboko zenbait partaidek ere manifestaldia egin zuten atzo hirugarren munduko zorra barkatzea eskatzeko. Azkenean poliziak desegin zuen manifestaldia.

Foro Alternatiboko partaideen ustez bi erakundeon politikak «porrot» egin du eta beharrez-

kotzat jotzen dute munduko ekonomia produkzio eta finantza alorretan berregituratzea.

Michel Camdessus FMiko zuzendari gerenteak, bere alde-tik, Espainiako langabezia murrizteko defizit publikoaren jaitzieraren aldeko politikak jarraitu behar duela adierazi zuen atzo. Europako Batasunean diru batasuna lortzea «faktore positiboa» izango dela ziurtatu zuen, bateratasunak ekonomi hazkunde orekatua garatzen lagun deza-keela gaineratuz.

'Longuet auzia' Chirac eta Balladurren arteko lehiaketaren aitzakia bihurtu da

Cogedineko zuzendari nagusia influentzi trafikoagatik auzipetuko dute

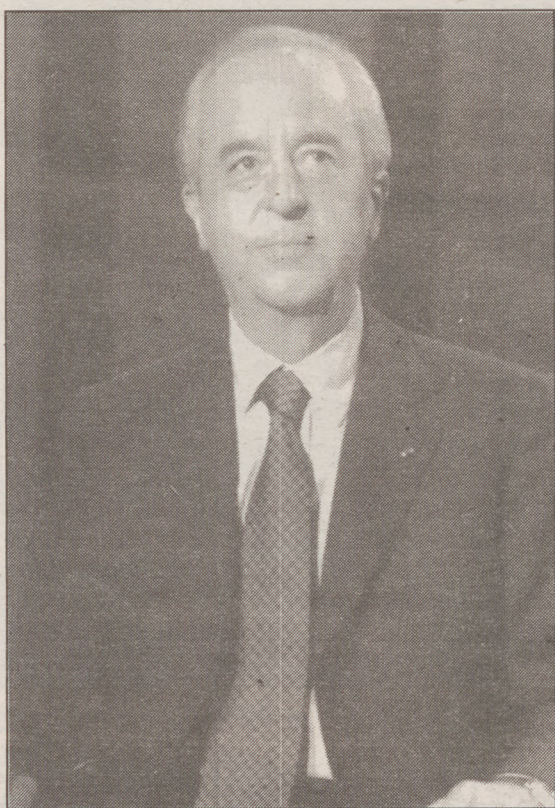
Alderdi politikoen afinantzaketa ezkutuari truke ustez merkatu publikoak lortu zituen Cogedin etxegintza sozietateko agintari nagusia Van Ruymbeke epailearen aurrean azaldu zen atzo, 48 orduko polizi atxilotetaren amaieran. Ordubete aritu zen deklaratzeko eta aske irten zen Van Ruymbeke epailearen bulegotik baina, hala ere, influentzi trafikoaz akusatuta auzipetuko dute.

ALLANDE SOKARROS / BAIONA

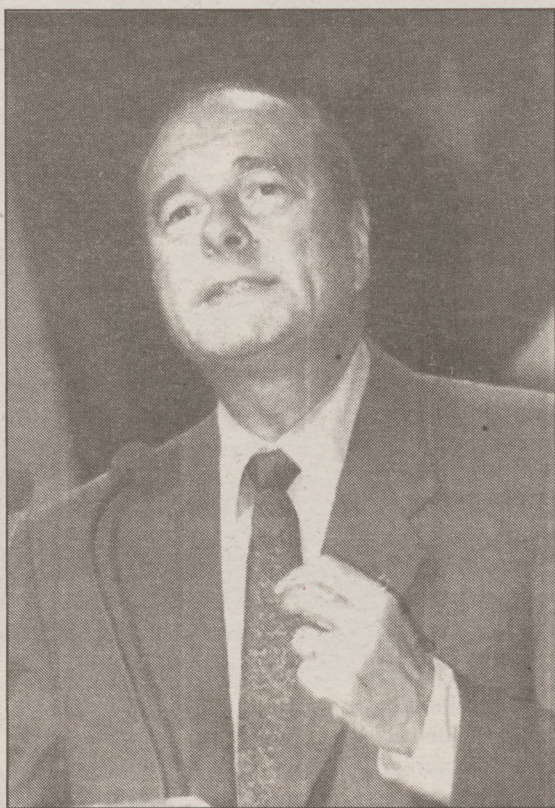
Ustelkeria kasu batengatik Gerard Longuet Industria ministroak auzipean jartzea gero eta nabariago agertzen delarik, Balladur eta bere gobernuak nahi-ko kezkatuta daude afera honen ondorioez.

Iragan astearte goizaz geroztik Nanterre-ko Polizia Judizialaren bulegoetan finantza ataleko poliziek itaundu zuten Michel Mauer Cogedin etxegintza sozietateko agintari nagusia Rennesko auzitegira eraman zuten atzo, Renaud Van Ruymbeke epailearen aginduz. Etxegintza arloan negozio kopurua kontuan harturik Frantziako hirugarrena den enpresako buruzagiar SAGES filialaren bitartez PS alderdiaren finantzaketa ez-legezkoan esku hartu izana leporatzen dio epaileak.

Michel Mauer aurretik ere Justiziaren eskutik igaro zen 1992an atzerapenekiko bi urteko zigorrera eta milioi bat liberako (25 milioi pezeta) isun baten ordaintzera kondenatu baitzuten, iruzurrezko faktura batengatik.

'Longuet auzia' Balladurren eta Chiracen artekoa bilakatuta da.

ATZERAPENAK EZTABAIDA ERAGIN DU Saint-Trope z-ko bere etxearen ordaintze-ko Cogedin sozietatek ustez lortu zuen dirua, besteak beste, egotziko lekiokoen Gerard Longuet Industria ministroaren justizi arazoek, bestalde, eztabaida eta kezkak eragiten dituzte Frantziako politika munduan. Longueten kasuaz argibide gehigarria egiteko Pierre Mehaignerie Justizia ministroak agindu duen hilabeteko epea «onartezi-nezko atzerapen» gisa salatu dute sozialistek. Oposizioaren jarrera hau baino are harrigarriagoa izan da, ordea, RPRko buruzagi batzuen iritzia hala nola epaile ohia den Alain Marsaud diputatuarena, berak baitzioen

✓ Longueten kasuaz argibide gehigarria egiteko eman hilabeteko epea «onartezi-nezko atzerapen» gisa jo dute sozialistek eta RPRko buruzagi batzuek.

Longuet justizi azterketan berehala ez jartzearekin frantziarrei ez zaiela egia ezkutatu nahi den ustea eman behar.

Joan den asteartean Jean Louis Debre RPRko idazkariorde na-

gusiak ere gaitzetsi egin zuen Longueti utzitako epe hori. Horren guztiaren atzean Jacques Chirac RPR alderdiko buruaren eta Balladur gobernuburuaren artean datorren urteko lehendakari hauteskunde ikuspegi gero eta nabariago den lehiaketa behar da ikusi adituen arabera.

Izan ere, Gerard Longuet Edouard Balladurren alde dago eta buruzagi den RPR alderdiak pisu handia izango luke egungo lehen ministroaren hautagaitza bultzatzeko. Legebiltzarrean 117 diputatu dauzkan alderdi honek, hain zuzen, atzo iragarri zuen auzi salaketa egingo duela «auzibide bateko sekretua haustegatik».

Gonzalez, Soltxaga eta Croissier erantzule nahi ditu PPK

MADRIL

'Rubio kasuaren' «erantzule politikoak» dira Felipe Gonzalez Espainiako Gobernuako presidentea, Carlos Soltxaga Ekonomia ministro ohia eta Luis Carlos Croissier Baloreen Merkaturako Batzorde Nazionaleko presidentea, PPK kasuaren ikerketa batzordeari igorri dion txostenak dienez.

Ikerketa batzordeak, PP eta IUren abstentzioarekin, herenegun onartutako ebazpena «oso malgua» da Luisa Fernanda Rudi PPK batzordean duen ordezkariaren arabera, eta Gonzalezek, Soltxagak eta Croissierek ere «inkulpatu gisa» azaldu beharko lukete, Mariano Rubio Espainiako Bankuko gobernadore ohiarekin batera.

Soltxagari buruzko zuzenketa aurkeztu zuen CiU alderdiko Jordi Casas ordezkariak zehaztu zuenez, diktamenak «ondorioztapen egokiak» jaso ditu eta gezurtatu egin zuen txostenak Soltxaga ardura guztietatik at uzten duenik.

Auger: «Epaitegiari dagokio 'Necora operazioaren' epaia baloratzea»

MADRIL

'Necora operazioaren' epaiari buruz iritziak ematea «Epaitegiari dagokio eta ez iritzi publikoari», Clemente Auger Entzutegi Nazionaleko presidentearen aburuz. Bere ustez, iritzi publikoak «askotan ez du informazio eskuragarria, eta ez hauei ez Baltasar Garzon epaileari, ezta Polizia Judizialari nahiz Ministerio Fiskalari ere ez dagokie epaiari buruzko baloraziorik egitea».

Augerrekin argitu zuenez, epaia «arrazoitua dago, agindu konstituzionalen arabera da, eta ez da sententzia kaleratu duen Sailaren intuizio ekintza izan». Gainera, komunikabideek epaiari buruzko aipamenak egiterakoan «zentzurik gabe» jokatu dutela salatu zuen. Hala ere, Berak erantsi zuenez, epaiak absolbitu dituen pertsonak ez dira «betiko aske geratu, Epaitegi Gorenak sententzia berrikus-tea agindu baitezake».

Aurrekontuek bildutako kontratu era berriak argitzeko eskatu du CES-ek

MADRIL

Datorren urterako Espainiako Aurrekontu Orokorren lege proiektua Kongresura igorri zuen atzo Pedro Solbes Ekonomia eta Hazienda ministroak. Orain, lege proiektua bertan eztabaidatuko da eta abenduaren amaiera aldera berau onetsi beharko du Kongresuak.

Bestalde, Aurrekontu Orokorren Finantza Lege Osagarrian bildutako lanari nahiz Gizarte Segurantzari buruzko arauak ontzat eman ditu Kontseilu Ekonomiko eta Sozialak (CES), baina zehaztapen batzuk egin dizkio Legeari. Erabakia patro-

naleko ordezkarien aurkako botokin hartu zen, eta kontratazio era berriak zein Lan Ekintzen Legeari buruz argibideak eman behar direla deritzo CES-ek.

Kontseiluaren arabera, enpleguak sortzeko programak babestu egin behar ditu «azken lan erreformekin lortu diren orekak». Horrez gainera, egun-zatik kontratuen aplikazioa «arriskutsua» izan daiteke, eta kontratu mota horrekin ari diren langileen kotizazio epeak «ongi kontrolatu behar dira, bestela, langileak babes gabe egon daitezke eta».

Halaber, Lan Ekintzen Legeari 137. artikulua kritikatu

egin zuen CES-ek, «izan ere, enpresari batek justifikazioarik gabe langile baten kontratua aldatzeko aginduz gero, langileak onartu egin behar baitu erabakia edo kalteordaina jaso ostean lana utzi». Era berean, Gizarte Segurantzaren kotizazioaren erreformak ekarriko dituen ondorioak «sakon aztertu» behar dira CESen aburuz.

Kontseiluak hartutako erabakian zehazten denez, amatasun-estaldura jasotzeko gutxienez kotizatu beharreko 180 egunak haurra eduki baino bost urte lehenagotik hasi behar dira zenbatzen, eta ez urtebete lehenago, gaur egun bezala.

Pasaiako

IRAGARKIA

Ur-homiketakaren Prezio Publikoari buruzko eta zabor eta estolde-ria zerbitzuen prestazioarako Tasei buruzko Errolda Fiskala 1994ko bigarren hiruhilabeteko-ari dagokiona, egin dugularik, iragarki honen bitartez jendea-urrean jartzen da interesatuek bidezko errekamazioak aurkez ditzaten. Horrelakorik ez balego aipatu hiruhilabetekoaren erre-zi-buen ordaintza urriaren tetik azaroaren 18a bitartean izango da, biak barne, borondatezko epearen barruan.

Errezibu hauen kobrantza, Ku- txako edozein bulegoetan egin- go da edo distritu bakoitzeko zergabiltzetaren bulegoetan, adierazitako egunetan, astele- netik ostiralera bitartean.

Azaroaren 18 igaro ondoren ordaindu gabeko errezibuak dagokion premiamendu pro- zeduran sartuko dira eta bide exe- kutiboz kobratuko dira %20ko errekarguarekin gahi legez aza- rritako atzerapen interesekin.

Pasaiako, 1994 abuztuaren 22.

Udala

Erreskate taldeek hildakotzat jo dituzte 'Estonia' untzian zihoazen bidaiariak

Bizirik zegoen azken bidaiaria herenegun eguerdian atera zuten helikopteroek

E'stonia' itsasontziak izan istripuaren ondoren oraindik bizirik izan daitezkeen lagunak ateratzeko erreskate lanak amaitu ez badira ere, ia ez da itxaropenik gelditzen. Adituen hitzetan, gainera, gunea astintzen duten haize bortitzek zein aurki agertuko den izotz gamak zailtasunak areagotzen dituzte.

STOCKHOLM

Herenegun Baltikoko itsasoan hondoratu 'Estonia' itsasontzitik bizirik izan daitezkeen lagunak ateratzeko hamar helikoptero militarrek lanean jarraitzen duten arren, ez dute itxaropen gehiegirik. Ezbeharretik bizirik zegoen azken laguna herenegun eguerdiko ordubatean atera zuten. Utoe irlako hegoaldean atzeman ekaitz izugarriaren ondorioz, kostazainen untziak ezin izan zuten bertara gerturatu eta beraz, erreskate lanak helikoptero militarren laguntzaz egiten ari dira. Hondaketaren gunean ur gainean ageri ziren flotagailu eta txalupan goitik behera mihatzen ari dira, baina Finlandia, Suedia eta Estoniako laguntza taldeen arabera oso zaila da desagertuak bizirik egotea.

Carl Bildt Suediako lehen ministro jardunekoak, 'Estonia' nola hala itsasotik erreskatu dadin nahi duela azpimarratu bazuen ere, adituek eginbehar zaila eta arriskutsua iritzi diote honi, haizeak gogor astintzen duen

Erreskate taldeetako kide bat hondoratutako ferryko baltsa batean dauden gorpuk aztertzen. J.L. / REUTER

✓ Ezbeharra jazo zen gunean haizeak gogor jotzeaz gain, aurki izotzak estaliko duela jakinarazi dute adituek.

gunea izateaz gain aurki izotzak estaliko baitu. Itxura batean, Estoniako Tallinetik Estocolmora (Suedia) zihoan ferryak mila bidaiari baino gehiago zeramatzan istripua gertatu zenean. Estoniako agintariak kaleratu datuei jarraiki, 902 eta 974 pertsona birtarte izan zitezkeen bertan. Herenegun arratsalderako hauetarik

126 pertsona erreskatatu zituzten bizirik eta 40 hilda.

Oraindik ez da istripuaren arrazoiak zeintzuk izan ziren jakiterik izan. Henrik Sillaste bidaiariak azaldu zuenez, 'Estonia' 90 metro sakonean hondoratu baino minutu batzu lehenago autoen sarrerako ateetan ura sartzen zela ikusi zuen. Haserako

bertsioen ildotik, ferryan zihoan kargamentua —ekipaiaz gain, 28 kamioi atoidun, zenbait auto, bi autobus eta hiru atoi— gaizki lotua zegoenez, olatuen ondorioz mugitu ostean, untzia irauli egin zen. Lekukoen hitzetan, untziak alde batera egin zuen ustekabea eta ohartzerako motoreak gelditu eta hondoratu egin zen. Paul Barney bidaiari ingeles bakarari, kamarotean lo egin ordez butakan egiteak salabatu zion bizitza. Butakak untzigainetik gertu zeuden eta beraz, flotaontzietara iristeko aukera gehiago izan zituen.

Meciar favorito Eslovakiako hauteskundeetan

BRATISLAVA

Vladimir Meciar Eslovakiako gobernuburu ohia eta Eslovakia Demokratikorako Mugimenduko (HZDS) buruzagia da favorito, nagusia gaur eta bihar egingo diren hauteskundeak irabazteko, baina nekez izango du joan zen apirilean zentsura mozioaren birtarte utzi behar izan zuen Gobernua berreskuratzea, berarekin lehian ari diren alderdiek Meciarrenganako erakusten duten amorruak ez baitio lekuri uzten Eslovakia independentziara eraman zuen gizona gobernuburu izango lukeen koalizio osaketari.

Vladimir Meciar boxeolari ohi eta nazionalismora bihurtutako komunistaren alderdiari botoen % 27 inguru iragarri dizkiote inkestek, eta gehiengo osotik hain urrun izanda nekez osatuko du Gobernua, are gutxiago konfiantza hartzen baldin bada Jozef

Moravcik egungo gobernuburuaren eskuin-ekerreko koalizioa berriz osatzeko aukera handiak daudela.

3,8 milioi eslovakiar daude deituta Eslovakiako Parlamentuko 150 aukeratzeko. Eserleku horiek eskuratzeko hemezortzi alderdi sartu dira lehian, gehienak joera ezkertiarrekoak, buruzagien arteko desberdintasunek elkarrekin aurkeztea eragozten zietelako.

TENTSIO HANDIKO ERREPUBLIKA

Eguno Parlamentuan, koaliziozko Gobernuak 74 eskainu ditu, Meciarren HZDSk 53, Eslovakiako Alderdi Nazionalak bederatzi eta koalizioan sartu gabe gobernuari laguntza puntualak ematen dizkion gutxiengo hungariarreko hiru alderdiaren koalizioak hamalau.

Hauteskundeak Eslovakia independentearen lehenbizikoak

izango dira. 1993ko urtarrilaren batetik dira independente eslovakiarrak, baina barnean eta aldameneko herriein duen tentsio giroak ez dio herri independente batek behar duen garapen mailara iristeko aukerarik eman. 5,2 milioi biztanle eta 50.000 kilometro karraturekin Eslovakiak Polonia, Ukraina, Austria, Txekiar Errepublika eta Hungariarekin ditu mugak. Honekin du tentsiorik handiena, Eslovakian bizi diren 600.000 hungariar direla eta. Meciar agintean zegoen birtartean, hizkuntza eta nazionalitate bakarra jarri nahi izan zuen Eslovakian, gutxiengoak konfiantza hartu gabe. Komunismoa desagertu zenetik Hungariak bere mugaz kanpo dituen herri-tarren defentsari ekin zion eta Serbiarekin batera Eslovakiarekin izan ditu tirabira handienak.

Boterearen gehiegizko erabilera eta ustelkeria leporatuta,

oposizioak martxoan boteretik kendu zuen Meciar, eta Moravcikek osatutako koalizioak jardun zuen boterean. Baina barneko tentsioen ondorioz, gobernuburu berriak hauteskundeak aurreratu behar izan zituen.

Dudaievek ihes egin duela esan du Txetxeniako oposizioak

MOSKU

Djokhar Dudaiev Txetxeniako lehendakariak Errusiako Federaziotik independentzia aldarrikatu-tako errepublika horretatik ihes egin du Libia edo Jordaniara, atzo lehendakari txetxeniarra boteretik kendu nahi duen oposizioak informatu zuenez. Dudaieven ihesa bere tropek egindako ofentsibak porrot egin eta eta Moskuren laguntza jasotzen ari diren oposizioeko talde gerri-lariak erasoari ekin dioten unean gertatu da, iturri hauek informatu zutenez.

Hauen arabera, oposizioeko indarrak Grozni hiriburuaren ateetara iritsi ziren atzo, duela hilabete batzuetatik hona armetan altxatu zirenetik izan duten aurrerapenik handiaren. Itar Tass agentzia errusiarak adierazi zuenez, ezinezkoa da iturri ofizial txetxeniaren bitartez Dudaieven ihesa baieztatzea edo gezurtatzea, azken hiru egunetatik hona ez baitiete telefono deiei erantzuten.

Dudaievek nola ihes egin duen jakitea ere ezinezkoa da, hiriburua oposizioak dioen bezala inguratuta egonik lurretik ezin baitzuen ihesik egin, ezta airetik ere, Errusiako Gobernuak blokeoa ezarri baitu Txetxeniako aire eremuan, baina ihes egitekotan azken bide horretatik egin beharko zukeen.

Djokhar Dudaiev boteretik kentzeko oposizioari mota askotako laguntza militarra eman dioten Moskuko agintariak oposizioaren garaipena aurrikusita, Txetxeniaren gerra zibila zapuzteko eta herri-tarren babesa ziurtatzeko ahal duten guztia egingo dutela adierazi zuten atzo.

94/95 IKASTURTEA

• EUSKALDUNTZE MAILA GUZTIAK:

Urritik ekainera bitarteko ikastaroak, 2 ordu egunero, astelehenetik ostiralera, goizez, arratsaldeaz eta gauez

• EGA IKASTARO BEREZIAK:

Goizero hiru ordu, urritik otsailera. Larunbat goizetan, urritik ekainera bitarte.

• IRALE: PL-1 ETA PL-2

Euskara ongi ikasteko!

KONSTITUZIO PLAZA 5 - 2.a Tfnua. 424910

Colosioaren hilketan erabili teknika berarekin hil dute Ruiz Massieu

Antzekotasunak atentatuak erlazionatuta egon litezkeelako hipotesia indartu du

Herenegun Mexiko hiriburuan Jose Francisco Ruiz Massieu Alderdi Iraultzaile Instituzionaleko (PRI) idazkari nagusiaren hilketak eta joan zen martxoan Luis Donaldo Colosio PRIko lehendakariarenak elkarrekin dituzten antzekotasunek gero eta nabarmenago jarri dute PRIko buruzagi erreformisten aurkako konplota egon litekeelako hipotesia.

MEXIKO

Hipotesi hori da Mexikon herritarren artean eta prentsan gehien hedatu dena. Ruiz Massieu herenegun goizean hil zuten Mexikoko hiriburuan lepoan tiro bat emanda. Ruiz Massieuri PRIko diputatuak izandako bileraren ostean bere autoan sartzea zihoala egin zion tiro Joel edo Hector Resendiz 30 urteko gazteak, atentatua burutu eta berehala atxilotu zutenak. 'Uzi' motako metraila atera eta tiro bakar bat egin zuen enkaskilatu egin baitzitzaion. Hiltzaileari atxilotu bezain laster atera zizkieten argazkiek Mario Aburto gazteari Luis Donaldo Colosio hil zuenean atera zizkieten gogorazi zizkieten mexikarrei.

Bi hilketen arteko balizko erlazioak Poliziak argitu beharko baditu ere, hiltzeko teknika berdinak erabili zituzten: egile bakarra, egun argiz eta lekuko ugari dauden unean hilketak burutu eta handik gutxira hiltzailearen atxiloteta. Colosioaren hilketan gertatu bezala, Mexikoko prentsak

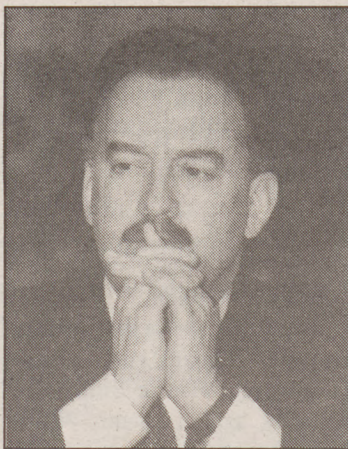

Mexiko hiriburuko poliziburua Massieu tiroz hil zuten lekuan ikerketak egiten. DAMIAN DOVARGANES / AP

galdera hau egin zuen atzo: «Nork agindu zion Resendizi?».

Hilketak baino une batzuk lehenago lekukoek Resendiz ikusi zuten gabardina bat zeraman gizonetako batekin hizketan eta beste batekin keinu bat egin zion. Colosioaren hilketan ezagunak dira telebistak birritan emandako irudiak. Bertan Aburto azaltzen da hiru ezezagunekin hitz egiten Colosio hauteskunde kanpainako bere azken mitina ematen ari den unean, eta gero beste ezezagun batek jendetzaren artean bidea egiten diola ikusten da Colosioarenganaino eramateko.

Ruiz Massieuren hilketak Colosioaren eragindako kolpe bera eragin du Mexikon, bi politikariak argizat jotzen baitzizuten eta euren alderdiarekin

Jose Francisco Ruiz Massieu.

konprometituak. PRIren barruan erreformistatzat jotzen zituzten, eta Gobernu alderdiaren 'sasoi ilunetako' garaietatik kanpo zeuden. Biek, gainera, alderdia

Gobernutik bereizteko borrokan ziharduten.

Ruiz Massieu Carlos Salinas de Gortari jarduneko lehendakariaren koinatu ohia zen eta PRIko bigarrena izateaz gain estatuburuaren delfin nagusietakotzat jotzen zuten. Hil aurretik bi hilabete barru osatuko den Legebiltzar berriko PRIko talde parlamentarioko buru izateko hautatu zuten.

Hilketak honek alde guztietatik gaitzespeneko adierazpenak jaso ditu, bai Mexikon baita Mexikotik kanpo ere. Baina horren gainera Mexiko desegonkortzeko balizko kanpainaren beldurra eragin du. Azken sei urteotan Mexikoko oposizioko ia 300 politikari hil dituzte hainbat atentatutan.

EEBBek ez dutela akordioa bete salatu du Jonassaintek

PORT-AU-PRINCE/NEW YORK

EEBBek Haitin hasitako eskuhartze militarri buruz Warren Christopher Estatu idazkariak prestatu agiria entzun ostean, NBEko Segurtasun Kontseiluak merkataritza enbargoa eta beste hainbat isun kentzeko bozketa izan zuen atzo. Herenegun bertako irratik pribatu bati egin adierazpenetan, EEBBek hilaren 18an sinatu akordioaren bosgarren puntuari ez diotela jaramonik egin salatu zuen Haitin de facto Gobernuaren lehendakaria den Emile Jonassaintek. NBEaren ebazpenei jarraiki, Haitiren aurkako enbargo zein

zigor ekonomikoak altxatu eta ahalik eta azkarren herritarren premiak asetuko zirela zioen aipatu puntuak.

Soldadu iparramerikarren aurka hitz zorrotzak jaurti zituen Jonassaintek, «bake misioaren aitzakian» onartezinak diren akatsak egin dituztela arrazoituz. Horretaz gain, EEBBek hainbat diplomatikoen jarrerari ere zeharo baztergarria iritzi zion. Haitin boterea indarrez hartu Gobernuaren lehendakariaren arabera, aurrez prestatu umiliazio eta mendekuek ez diote mesederik egiten adiskidetze nazionala lortzeko bideari. EEBBei azken egunetan Haitin

Diputatu haitiar batzuk Parlamentuko eztabaidan.

REUTER

gertatu istiluak iker ditzala eskatzeaz gain, Cap Haitianen sumatu indarkeria ekintzengatik zeharo haserre zegoela jakinarazi zuen. Amnistiaren legea onar-

tzeko Jean Bertrand Aristidek deitu Batzorde Nazionalaren inguruan Jonassaintek esan zuen EEBB direla egoera horren erantzule.

LABURREAN

IRaren su-etenari «trikimailu» iritzi dio Paisleyk

Ian Paisley Alderdi Demokratiko Unionistaren buruzagiak IRA erakundeak agindu su-etenari «trikimailu taktikoa» eta Ipar Irlandan bultzatu nahi den bake prozesuari «lotsagarria» iritzi zion atzo. John Major Britainia Handiko lehen ministroari, Martin McGuinness Sinn Fein Alderdiko bigarrenak herenegun egin adierazpenei erantzun ziezaion eskatu zion gainera. McGuinness esandakoaren ildotik, akordio politikoa lortu aurretik IRAri armak uzteko eskatuz gero barrez hasiko litzateke erakundea ●

EL SALVADORKO Gobernua militar ohiekin bilduko da

El Salvadorko Gobernuaren eta hiru egunez Batzorde Legegilea okupatu duten militar ohien artean ez da inolako akordiorik gauzatu. Hala ere, bi aldeek datozen egunotan biltzea erabaki dute. Indar Armatuak Desmobilizatuaren eskaera ekonomikoei konponbidea bilatzeko asmoz ●

NEUMONIAREN aurkako neurriak hartu ditu Gobernu britainiarrak

Neumonia izurritea hedatu ez dadin, Britainia Handiko osasun arloko langileak Indiatik datozen hegazkinak desinfektatzeaz gain bertatik datozen bidaiariei azterketa medikuak egiten hasi direla adierazi zuten atzo iturri ofizialek. «Arazoa oso larria da eta horregatik hartu ditugu neurriak», azpimarratu zuen Kenneth Calman Erresuma Batuko zerbitzu medikuen arduradunak ●

TXINAN hainbat mina eta proiektile indargabetuak

Txinako artezilariek, 1992. urteaz geroztik 300.000 mina eta artilleriako beste 100.000 proiektile indargabetu dituztela azpimarratu zuen atzo Pekingo 'Vespertino' egunkariak. 1979. urteko Txinaren eta Vietnamen arteko gudaren garaioak ziren ●

FUTBOLA

Imanol, berriro ere, deialditik at

John Toshackek bi aldaketa egingo ditu datorren igandean Tenerifen

John Toshack galestarrak atzo eskaini zuen Teneriferen kontrako partiduko deialdia, taldea gaur aterako baita goizean goiz harantz. Zerrendan ez dago, berriro ere, Imanol oriotarra. Hamasei jokalaria eramango ditu Toshackek. Hamaikakoan bi aldaketa egingo ditu, zenbait arrazoiengatik Guruzeta eta Luis Garcia ez baitira Tenerifen ariko.

ENEKOITZ ESNAOLA / DONOSTIA

Alberto, Biurrun, Fuentes, Loren, Pikabea, Aranzabal, Uri, Imaz, Lumbreras, Karpin, Guruzeta, Iturrino, De Pedro, Idiakez, Luis Perez eta Kodro eramango ditu gaur goizean John Toshackek Tenerifera. Arratsaldean bertan entrenatzeko asmoa dute, baita bihar arratsaldean ere. Partidua, etzi.

Neurketa honetarako bi aldaketa egingo ditu John Toshackek hasierako hamaikakoan. Jakina den bezala, Luis Garciak, zigortuta, ez du jokatu. Toshack gustura agertu da mexikarrari ezarritako zigorrarekin, «txarra goa izan zitekeen-eta, bi edo hiru partidua». Jokatu ez duen beste jokalaria Javier Guruzeta izango da, horixe bera esan baitzuen Realeko entrenatzaileak. Javier de Pedro hamaikakora itzuliko dela ziurta daiteke. Beste posturako, hiru gizon: Luis Perez, Idiakez eta Uri. Beharbada, aurrenak jokatu du azkenean. Aldaketa taktikoa ere egingo du

Valenciaren aurka ere deialdian ez zen sartu Imanol. ANDER GILLENEA

galestarrak, bost defentsaren ordeztu lau erabaziz. Imaz pasatuko da zelai erdira. Honako hamaikako atera dezake, beraz, Realak: Alberto; Fuentes, Loren, Pikabea, Aranzabal; Imaz, Lumbreras; Luis Perez, Karpin, De Pedro; Kodro.

Imanol oriotarra, berriro ere, ez dago deialdian. Toshacken ustez, eskuin lateralak ez ditu izan-

dako aukerak aprobetxatu eta, urtero bezala, Fuentes daukagu postu horretan titular.

Teneriferi buruz iritzia emateko eskatu zitzaion atzo Toshacki, eta berak: «Entrenatzaile berria dauka—Cantatore—baina oraindik goiz da balorazioa emateko. Lau jardunaldi besterik ez dira pasatu. Ez omen daude batzuk oso gustura». Iazko den-

boraldian, Tenerifek Realak bezainbeste puntu —36— lortu zituela gogoratu zuen galestarrak, «baina ematen du beraientzat oso denboraldi ona izan zela, eta gurtzat ez».

TOSHACK: «EGOERA EZAGUNA DA» Realako egoera kaskarrean dago, lau jardunalditan bi puntu besterik ez dituelako lortu. Azken hiru partiduetan galdu egin ditu. Bi, etxean. Toshackek, ordea, ez du egoera dramatizatu nahi, eta antzeko unerik hemen bertan pasatua dela zioen: «Bost-sei puntu gehiago edukiz gero, animoa hobea izaten da, egia esan. Baina profesionalak gara eta jadanik ezaguna dugu egoera hau. Nik behintzat, bai, baita ekipo erdiak ere. Duela hiru urte, lehen bost partiduetan, puntu bat, golik ez, azkenak. Orduan bezala, bikain ateratzen garen edo ez besterik da».

Javier de Pedro hasierako taldera itzultzeko aukera duela zioen galestarrak. Hari eta Aranzabali buruz jardun zuen atzo: «Maila honetan berriak dira, Sansetik igo berriak, kalitate handia dute, baina biek sufritu egiten dute atzera joateko eta defenditzeko orduan. Betiko kontua da hau Realean. Jarraikortasuna emateko hitz egiten da. Baina jende honek beste gauza batzuk ikasi behar ditu, eta ikasten ari diren bitartean sufritu egin behar badugu, ba... Hemen, Realean, beti gaude horrela. As-tero lana ongi egingo duten bermea baldin badago, ba, inolako arazorik ez».

UEFAk baliogabetu egingo du agian Milan-Salzburg partidua

DONOSTIA

Asteazken gauean Milango San Siro futbol zelaian Milan eta Casino-Salzburg taldeek Txapeldunen Ligaren barruan jokatu zuten partidua agian baliogabetu egingo du UEFAk. Austriako taldeko atezainak partidua utzi behar izan zuen botelakada bat jaso eta gero eta gertakizun hori salatuz Casino-Salzburg taldeak aurkeztu duen erre-kurtsua aurrera iriteten bada UEFAk partidua hori baliorik gabe utz dezakeela adierazi zuen atzo UEFAko bozera-maileak. Otto Konrad atezainak partidua hasieran hartu zuen botelakada, baina minutu batzuk zelaitik kanpo izan ondoren berriro jokatzerara irten zen. Partidua 60. minutuan, ordea, partidua utzi egin behar izan zuen. UEFAren disziplina batzordea urriaren 6an bilduko da gertakizun hau aztertzeko eta orduan hartuko du erabakia.

Garaipen hau Milanek Txapeldunen Ligan lortu duen lehena izan da eta berari esker bigarren postuan dago D multzoko sailkapenean. Athenasen bigarren garaipena lortu zuen Ajax da multzoko liderra. Ajaxen antzera Paris St. Germainek ere bigarren garaipena lortu zuen. Bi talde hauek dira orain arteko bi partiduetan irabazi dituzten bakarrak.

Egoera berean izan nahi zuen Barcelonak, aldiz, lan handiagoa izango du horretarako. Katalanek aukera ederra izan zuten Goteborg irabazteko. Suediarrek 'oparitu' egin zieten lehen gola eta abantailarekin Cruyffen mutilek partidua erabakitzeko aukerak izan zituzten baina ez zuten lortu.

C multzoan lehen golak eta lehen garaipenak heldu ziren. Portugalgo Benfica partidua handia egin zuen eta goleatzaile handi baten berrindartzea eragin, Caniggia argentinarrena.

Bigarren Jardunaldia

A Multzoa:

Galatasary 0 - 0 Manchester
Gotheburg 2 - 1 Barcelona

B Multzoa:

B. Munich 1 - 0 Dinamo Kiev
Spartak Mosku 1 - 2 Paris SG

C Multzoa:

Steaua 0 - 1 Hadjuk Split
Benfica 3 - 1 Anderlecht

D Multzoa:

Milan 3 - 0 Casino Salzburg
AEK Atenas 1 - 2 Ajax

Lakabeg osatuta egongo da hilabete t'erdian

RAMON BASALDUA / BILBO

Athleticek Txipreko Anorthosis taldearen aurka jokatuak partiduan lesionatu zen Andoni Lakabeg jokariak berrogeita bost egun behar izango ditu bere belauna osatzeko, atzo Anjel Gorostidi taldeko medikuak esandakoaren arabera. Zuri-gorriak eskuin belauneko barruko ligamentua erdi apurtuta dauka, hasiera batean medikuek uste zutena baino gutxiago hala ere. Atzo jokariari egindako erresonantzia magnetikoaren ondoren jakin zen lesioaren benetako larritasuna.

Beste alde batetik, Anorthosisen aurka jokatu ez zuten jokariak, Ritxi Mendiguren eta Gontzal Suances Lezaman entrenatu ziren atzo goizean. Bilbao Athleticeko Oscar Vales, Gaizka Garitano eta Mikel Cortina ere bertan izan ziren eta eu-

Hilabete t'erdian Lakabeg jokatzeko moduan izatea espero da. X. SIMAL

retariko bat behintzat titularra izango da datorren igandean Logroñesen aurkako partiduan. Gaur Athleticeko lehen taldeko jokariak jai eguna izango dute. Blagoje Paunovic, Logroñes taldeko entrenatzaileak gogor kritikatu zuen Atila aurrelari serbiarraren errendimendua. Logroñes izango da Athletice hurrengo arerioa Ligan.

VISA BBV-ATHLETIC CLUB Bilbao Bizkaia Bankuak eta Athleticek kontratu bat sinatu dute Visa BBV-Athletic Club txartela ateratzeko. Txartel hau beste edozein Visaren antzekoa da eta jabeak ordaintzeko era aukeratu ahal izango du: berehala, hilabete geroago edo ordainketa atzeratua. «Athleticeko bazkideek behar zuten gauza bat dela uste dugu eta hori dela eta jarri dugu martxan zerbitzu hau».

MENDIA

San Sebastian
bilbotarra etxean da
dagoeneko

BILBO

Juanjo San Sebastian mendigoizale bizkaitarra atzo ateraz zen lehendabizkoz Zaragozako ospitaletik eta etxean da dagoeneko. Bilbotarra abuztuaren 24an bueltatu zen Txinatik, Himalaiako K2 mendian sekulakoak pasatu eta gero. 8.611 metroko mendia igo ondoren, hiru gauzez zuten Atxo Apellanizen ez bere berririk izan, eguraldi txarrarengatik hiru egun hoiek azken kanpamendutik gora pasatu behar izan zituztelako. Apellaniz hil zen nekearen nekeaz. Juanjo San Sebastianek zauri larriak izan zituen. Besteak beste, hatz eta behatzak izoztu zitzaizkion.

Abuztuaren 24an Zaragozako ospitalean sartu zuten eta atzora arte bertan izan da Ricardo Arregi medikuaren aginduetara. Behatz-punta batzuk moztu behar izan zizkieten bizkaitarrari. Birtartean, errekonperazio lanetan murgildua izan da azken hilabete honetan.

Hemendik aurrera, 39 urteko San Sebastianek, mendi «zuzen eta beroagoak» igotzeko asmoa dauka. Espedizio handiak baztertuak ditu, baina ez erabat, «beste batzuk egin ditzakedalako, baina momentu honetan ez dut ez presa ez gogorik Himalaiara joateko.

Iaz Yosemite (EEBB) egon nintzen eta asko disfrutatu nuen beste gauza desberdin bat eginen, eta ez nuen batere hotzik izan».

Eskalatze arazorik ez duela izango esan du mendigoizale bizkaitarrak, «baina egokitze prozesua luzea izango da». Psikologikoki ere ongi dagoela dio, «baina ebakuntzaren ondoren eskuak nola geratu zitzaizkidan ikusi nuenean, inpresio oso fuertea izan zen».

Noski, oraindik ere, San Sebastiani ez zaio ahaztu K2-ko jaitziera hura. «Txarrena, iristen eman nuen denbora izan zen; izan ere, Nepal aldean izan banu istripua, ebakuazioa askoz azkarragoa izango zitekeen, eta agian, orain dudaren erdirik ez nukeen izango. Baina horrek ez dauka bueltarik», dio zortzi milako lau mendi (Sisha Pangma, Makalu, Cho Oyu eta K2) igoak dituen Juanjo San Sebastianek.

K2-ko tontorrean oso denbora gutxian egon omen ziren, eta «une hura garrantzia gutxitxo duten oroitzapenen artean galdua daukat pixka bat. Nahi nuen gauza bakarra jaistea zen». Beste askok esaten duten bezala, Juanjok ere esan du zer de garrantzitsuen: «Inportantea jaistea da, zeren eta beti ere aukera gehiago daude istripuren bat edukitze».

PILOTA

Atzo eguerdian aurkeztu zuten Club Deportivoren mendeurrenako torneo.

XOUSE SIMAL

Esku, pala eta zesta txapelketak Club
Deportivoren mendeurrenean

Datorren larunbatean hasi eta urriaren zortzian amaituko dira

Esku, pala eta zestako txapelketak jokatu dira Bilboko Club Deportivoren ehungarren urteurrena dela eta. Bihar arratsaldean jokatu dira aurreneko finalerdiak, urriaren seian bigarren finalerdiak eta urriaren zortzian hiru finalak Bilboko Deportivo frontoian arratsaldeko lau t'erdietatik aurrera.

RAMON BASALDUA / BILBO

Bilboko pilotazaleek goi mailako partiduak ikusteko aukera izango dute Club Deportivo bere ehungarren urteurrena dela eta antolatutako txapelketetan. Eusko Pilota eta Asegare enpresetako pilotariak ariko dira. Galarreta enpresak ere bere pilotariak eskaini zituen baina ez da erremonteko partidurik izango, horrek jaialdiak asko luzatzea eragingo zuelako. Alde honetatik, Angel Iza Club Deportivo gerenteak eskertu egin zuen Galarretako enpresak bere pilotari onenak eskaini izana Bilbon jokatzeko. «Bilboko zale-tuen gustoa kontuan izanik, nahiago izan dugu zesta, pala eta eskuzko partiduak jartzea» esan zuen Izak atzo.

**RETEGI,
JUAN PABLO
ETA REMEN**

Lau bikote ariko dira esku, pala eta zestako txapelketetan datorren urriaren batetik aurrera. Retegi II eta Elkorok osaturiko bikoteak Alustiza eta Belokiren aurka jokatu du aurreneko finalerdia Deportivo bihar arratsaldeko lau t'erdietatik aurrera. Bigarren partiduan, Isusi II eta Torre, Daniel eta Juan Pablok osatutako bikotearen aurka ariko dira palazko finalerdian. Azkenik, eta aurreneko jaialdi honi amaiera emateko, Juan Ramon Rementeria 'Remen' eta Ramon Aranburuk, Juantxo Jauregi eta Goitiaren aurka jokatu dute zestako lehen finalerdia.

Mendeurrenaren
torneoa

**Urriak 1, larunbata;
16.30etan**

Eskuzko finalerdia: Retegi II — Elkorok
Alustiza — Beloki

Palazko finalerdia: Isusi II — Torre

Daniel — Juan Pablo

Zestako finalerdia:

Remen — Aranburu
Jauregi — Goitia

**Urriak 6, osteguna;
16.30etan**

Eskuzko finalerdia:

Ariznabarreta — Arretxe
Titin III — Errandonea

Palazko finalerdia:

Insausti — Garrido
Iriondo — Langarika

Zestako finalerdia:

Konpa — Arkarazo
Beaskoetxea — Felix

**Urriak 8, larunbata;
16.30etan**

Hiru finalak

atik aurrera. Bigarren partiduan, Isusi II eta Torre, Daniel eta Juan Pablok osatutako bikotearen aurka ariko dira palazko finalerdian. Azkenik, eta aurreneko jaialdi honi amaiera emateko, Juan Ramon Rementeria 'Remen' eta Ramon Aranburuk, Juantxo Jauregi eta Goitiaren aurka jokatu dute zestako lehen finalerdia.

Datorren ostegunean jokatu

dira bigarren finalerdiak. Eskuzko txapelketari dagokionez, Karmelo Ariznabarreta bizkaitarrak Fernando Arretxe izango du kide Titin III eta Inaxio Errandonearen aurkako partiduan. Zertan esanik ez dago, Asegarek bere eskuzko pilotari onenak ekarri titula txapelketa honetara.

Palazko bigarren finalerdian, Oscar Insausti eta Garrido, Iriondo eta Langarika izango dituzte aurkari. Azkenik, Konpa gazteak eta Arkarazo beterranoak, Gonzalo Beaskoetxea eta Felix Espillaren aurka jokatu dute. Finalak datorren urriaren zortzian jokatu dira arratsaldeko lau t'erdietatik aurrera. Aitor Totorika Eusko Pilota enpresako arduradunaren arabera, Deportivo txapelketan izango diren pilotari askok datorren urriaren hamalauan hasiko den munduko txapelketan hartuko dute parte.

Club Deportivo arduradunek Donibane-Lohizunen jokatu munduko txapelketan ari ziren pilotariak omendu nahi dituzte ehungarren urteurrena dela eta antolatutako txapelketa honetan. Gauzak horrela, Lander, Osa, Artola, Imaz, Agirre, Zeberio eta Rekalde omenduak izango dira. Osak ezin izango du bere saria jaso Mexikoko frontoira joana da eta.

Sarrerak ez dira garestiak izango. Finalerdietan garestiena 2.000 pezetakoa izango da eta merkeena 500 pezetakoa. Finalan, 2.500 pezetakoa izango da sarrera garestiena eta 1.000 pezetakoa merkeena. Club Deportivo bazkideek askoz gutxiago ordaindu beharko dute.

ESKUBALOIA

Bidasoak galtzeke
jarraitzen du
Granollersen irabazi
ostean

DONOSTIA

Elgorriaga Bidaso sekulako denboraldia egiten ari da, zortzi partidutan beste hainbeste garai-pen eskuratu dituelako. Azkenia, duela bi egun Granollers, bertako ekipoaren kontra. Asobal Kopari eman zion hasiera talde irundarrak, eta final laurdeneko joaneko partiduan 18-19 irabazi zuen. Beraz, urriaren 26an jokatu den itzuliko neurketarako gol bateko alde izango du Juan-txo Villarrealen taldeak.

Orain arteko garaipenik zailena izan zen herenegungoa, talde kataluniarrak gauzak oso zail jarri zituelako. Atsedenera 11-11 iritsi ziren. Ordu laurdena falta zela, Granollers bi goleko alde hartu zuen (15-13), baina Kisselev eta Perunicic atzeritarrak bina gol egin ondoren, azkenean irabaztea lortu zuen Bidasoak. Aipatu bi jokalariek izan ziren Elgorriagako golegilerik onenak, bosna golekin. Aitor Etxaburu eta Iñaki Ordoñezek hiruna egin zuten. Granollersko golegile onena Butulija izan zen, sei golekin. Izarrak, ordea, bi taldeetako atezainak izan ziren. Nuñez eta Svensson, alegia. Beraien geldiketei esker sartu ziren hain gol gutxi.

Final laurdenetako beste hiru partiduen emaitzak hauek izan ziren: Octaviok 37-Seguros Solissek 33, Pulevak 26-Tekak 30, eta Barcelonak 38-Cadagua Galdarrek 31. Kanporaketa hauetako lau garailek azken faseko txartela erdietsiko dute. Fase hori urtarrilaren 14 eta 15ean jokatu da, eta 95-96 denboraldiko EHF Kopako txartela izango da jokoan.

Orain, Elgorriaga Bidasoak Ligari helduko dio berrirori ere. Seigarren jardunaldiko partidua igandean dauka. Arerio, sailkapenean bederatzigarren dagoen Guadalajara. Bi neurketa irabazi, bat berdindu eta bi galdu ditu talde honek. La 2 telebista kateak eskainiko du zuzenean 13.00etatik aurrera.

Perunicic.

EDURNE KOCH

RUGBYA

Espainiako Liga berriro era zaharrean

Getxok txapela berreskuratzea du helburu, Bera Berak iazko 9. postua hobetzea

Espainiako 1994-95 Liga txapelketa eraberriturik hasiko da asteburu honetan. *Play-off* gabeko ohizko Ligaren bidez erabakiko da aurtengo txapelduna, hau da, lehenak txapela jantziko du. Irabazlegaiak, Sevillako El Monte Rugby, Getxo eta Valladolideko Dulciora El Salvador agertzen dira.

KOLDO ALDUNTZIN / DONOSTIA

Hamabi talde hauek ariko dira zein baino zein Espainiako Ligako ohorezko mailan: El Monte Rugby, Xerox Getxo, Dulciora El Salvador, Quesos Entrepinares, Xerox Arquitectura, V.E. Santboiana, Mercabarna BUC, Liceo Frances, Bera Bera, Cisneros, Cornella eta Alcobendas. Bi azkenak, lehen mailatik igo berriak dira, eta maila galdu duten Valentziako Tecnidex eta Sevillako Universidaden lekua hartu dute. Liga txapelketa asteburu honetan hasi eta datorren martxoaren 19an amaituko da, bitarte horretan 22 jardunaldi jokatu ondoren.

Liga amaieran, azken hiru sailkatuek ohorezko maila galduko dute. Iragarri den beste berrikuntza 1995-96 denboraldiari begira ohorezko maila 10 talde-tara murriztea da. Horretarako, Lehen maila nazionala ere aurpegiz aldatu dute aurtengoan. 1978-79 denboraldian maila nagusian egin eta zenbait denboralditan jarraitu zen bezala, 4 multzotan lehiatuko dira 32 taldeak 8ko azpimultzoetan, urriaren 16tik otsailaren 5era bitartean. Gero, multzo bakoitzeko lehenek *play-off*-a jokatuko dute, eta txapeldunak ohorezko mailarako txartela jasoko du eta bigarrenari maila nagusiko bederatzigarren postuan sailkatuaren aurka borrokatzea suertatuko zaio.

Ohorezko mailako euskal taldeei dagokienez, Getxok hamargarren denboraldia beteko du eta Donostiako Bera Berak hirugarrena. Bizkaitarrek bi bider amaitu dute 9. postuan, beste bi 5. postuan, hiru aldiz laugarren izan dira, 1992-93an txapeldun izan ziren eta iaz txapeldunorde. Donostiarren jarduna gertuagokoa da: 1992-93 denboraldia izan zen lehena eta zortzigarren postua eskuratu zuten. Iaz arazoak izan zituzten mailari eusteko, eta *play-off*-etan lortu behar izan zuten Ohorezko Mailan jarraipena Sevillako Unibertsitatearen aurka.

Aurtengorako, Getxoren aldaketa nagusia entrenatzaileen aldaketak izan dira. Betiko ildoari jarraiki, etxeok aukeratu dituzte. Joseba Aranguren joka-

Bera-Bera eta Getxoko jokalariek iaz Donostian jokatu zuten Ligako partiduan.

EDURNE KOCH

EUSKAL TALDEEN EGUTEGIA

Lehen itzulia

Jard. Data

1. 94-10-2

Mercabarna — Getxo

2. 94-10-9

Bera-Bera — El Monte Rugby

Getxo — Xerox Arquitectura

Santboiana — Bera-Bera

3. 94-10-16

Alcobendas — Getxo

Mercabarna

4. 94-10-23

Getxo — Dulciora

Cisneros — Bera-Bera

5. 94-10-30

Cornella — Getxo

Bera-Bera — Xerox Arquitectura

6. 94-11-6

Getxo — Santboiana

Liceo Frances — Bera-Bera

7. 94-11-20

Cisneros — Getxo

Bera-Bera — Alcobendas

8. 94-11-27

Getxo — Liceo Frances

Quesos Entrepinares — Bera-Bera

9. 94-12-4

Quesos Entrepinares — Getxo

Bera-Bera — Dulciora

10. 94-12-11

Bera-Bera — Getxo (derbia)

11. 94-12-18

Getxo — El Monte Rugby

Bera-Bera — Dulciora

Bigarren itzulia

Data Jard.

95-1-8 12.

95-1-15 13.

95-1-22 14.

95-1-29 15.

95-2-5 16.

95-2-12 17.

95-2-19 18.

95-2-26 19.

95-3-5 20.

95-3-12 21.

95-3-19 22.

lari ohi eta orain arte teknikoan koordinatzailea izan denak eta Iñaki Perez 'Ortiz' jokalaria eta gazteen entrenatzaileak zuzenduko dute batera lehen taldearen jardura. Helburuez hitz egite-rakoan argi dago horrelako historiala izanik, Xerox Getxok goi mailan jarri behar dituela begiak, txapela lortzean alegia. Horrezaz gain, harrobiarekin gogor lan egitea eta, hitz batean, kluba sendotzea arlo guztietan dira denboraldi berrirako helburu nagusiak.

Getxok bi jokalaria berri izango ditu denboraldi berrian. Batetik Bilbotik etorri den Ignazio de Lazaro harroina. Jokalaria hau internazionala izan da Espainiako selekzioarekin eta selekzionatzailearen aholkua jarraituz, bere teknika eta maila fisikoa hobetzeko jo du Getxora. Bigarren jokalaria Oskar Astarloa da, Elorriotik etorri den hirugarren lerroko jokalaria.

Bera Beran aldaketa ugari izan dira iazko taldearekin alderatuta. Entrenatzaile berria izango du Donostiako taldeak: Xabi Amunarrizen ordez Jose Antonio Bueno 'Txufo-k' hartuko du taldearen gidaritza. Atletico San Sebastian taldean eta Donibane-Lohizunen aritua da 'Txufo'. Iparraldean zazpi urte eman zituen, taldearen garai onenean. Espainiako selekzioan 11 partidu jokatu, beti ere, hirugarren le-roan. Donostiako Atleticon dena lortu zuen. Iaz Xabi Amunarrizen laguntzailea izan zen. Alfonso Feijoo eta Gerard Muri-lloren aholkuak gertutik izango ditu, baita Txutxi Velascorenak ere.

Jokalariei dagokienez, Jon Iraola hernaniarra, Sebas Gorosabel, Iñaki Latierra eta Iñaki Redondo bajak izango dira; Iparraldeko hiru jokalariren laguntza izango du: Jean Philip Pascual, Christophe Aranburu eta Jean Paul Castellon, Miaritzetik, Arrangoitzetik eta Baionako A.S.tik etorriak. Horrezaz gain, Irundik Rikardo Gomez eta Bereziartua etorri dira.

Fernando Diaz lehendakariak argi ditu helburuak, taldea sendotzea, aurtengoan zazpigarren postua lortzea, bigarren taldeak Euskal Ligari eustea eta gazteekin lan handiagoa egitea. Hala ere, Fernandori zinez gustatuko litzaioke lokal bat eta sponsor bat izatea klub sendo bat izan dadin. Beste lorpen garrantzitsu bat Atotxa futbol zelaia entrenamenduetarako erabiltzea da, oraingoz bederen. Azkenik, Kote Olaizola lehendakariordeak asteazkeneko aurkezpenean aurreratu zigunez, emakumezkoen Euskal Ligan Bera Berak taldea izango du.

Miarritzeko Zinema eta Kultura

latinamerikarraren III. Jaialdia

Literatura bazterreko bidea

Salvador Garmendia idazle venezuelarrak Bi Itsasoen Saria jaso du Miarritzen

Salvador Garmendia idazle venezuelarra frantsesera itzultzen ari den ipuin bildumak, 'Cuentos Cómicos-ek', irabazi du aurten lehendabiziko aldiz Miarritzen antolatu Bi Itsasoen Saria. Jorge Semprun idazle espainiar eta Kultura ministro ohiak berak emango dio.

L. ETXEAHARRETA / MIARRITZEN

Garmendia 1928an sortu zen Barquisimero. Orain arte bost nobela eta hamar ipuin bilduma argitaratu ditu. Eleberria eta istorio laburra bereizten ditu, berak atzo bertan saria jaso ondoren Miarritzen agertu zigunaren arabera: «Nobela ez da bukatzen eta ezin bukatuzkoa da, Prousten obrak erakusten duen antzera; aldiz, istorio laburra bukatu, itxi eta galdu egiten da, gelditzen den arnasa da».

Garmendiak «umorearen eta ironiaren sartzeara literatura latinamerikarra ia horretaz gabatuan» premiazkotzat dauka. Nabaritzen da Garmendiaren mundua «samindura, monotonía eta asperduran oinarritzen dela, bizidun eta izakiaren degradazio prozesua azpimarratuz», Claude Fellek esan duenez. Toki ilun, ostatu, bordela edo hiriaren idazle jartzen dute, baita ere 'Venezuela barrukoarena'. Fell-ek, saria banatu zuen epaimahaiko kideetako batek gehitu duenez, «errealaren eta irrealaren biltzea, ez erranaren premia eta anbiguitatea» dira Garmendiaren bereiztasunak.

Caracasen bizi den idazle jatorriz euskal herritarrek Miarritzen egoteko daukan poza azaldu zigun atzo ondoko solasaldi hau izan genuen bitartean.

EGUNKARIA.— Miarritzen jaso duzun sariari zer diozu?

SALVADOR GARMENDIA.— Bistan da, atsegingarria da, baina ez niretzat soilik. Sari horrek laguntzen du parte on batez editorialen egoera izoztu honen urtzen, zeren une honetan oso liburu latinamerikar gutxi itzultzen baitira frantsesera. Ikusiz argitaratzea partez sari honek pagatuko duela errazago izan da argitaletxe baten aurkitzea.

EGUNKARIA.— Literatur latinamerikarrak bere faroak sortu ditu, Garcia Marquez eta besteak. Pentsa daiteke idazle latinamerikar batentzat gaur ere behar izango direla...

GARMENDIA.— Hala da, garai bakoitzak bere ereduak dauka eta badirudi erabiltzen duela azken tantaraino. Azken batean arriskutsua da ereduarentzat,

Salvador Garmendia idazlea oso pozik agertu zen atzo Miarritzen.

L. E.

GAURKO EGITARAUUA			
	JAIALDIEN JAUREGIA	ROYAL 1	ROYAL 2
10.30	'Matar al abuelito' Luis Cesar D'Angiolillo (Argentina) 114' M	'Disparen a matar' Carlos Aizpurua (Venezuela) 90' A	'La mujer del puerto' Arturo Ripstein (Mexiko) 110' L
14.00	'El héroe' Juan Carlos Guerra (Mexiko) 5'	Sei laburmetraia (Venezuela)	'Alma corsaria' Carlos Reichembach (Brasil) 110' M
16.00	'La 3a Margem do Rio' Nelson Pereira dos Santos (Brasil) 112' M	'Crónica de un subversivo latinoamericano' Mauricio Wallerstein (Venezuela) 102' A	'Sicario' Jose Novoa (Venezuela) 110' L
18.15	'Reyna y Rey' Julio Garcia Espinosa (Kuba) 108' L	'Macu' Solveig Hoogestein (Venezuela) A	'Veja esta canção' Carlos Diegues (Brasil) 104' L
20.30	'Reportaje a la muerte' Danny Gavidia (Peru) 95' L	'El cine soy yo' Luis Armando Roche (Venezuela) 100' A	'El silencio de Neto' Luis Argueta (Guatemala) 107' L
L Lehiaketan M Mostra A Atzerabegirakoa Lk Lehiaketaz kanpo			

J. APEZTEGIA

baina arrisku handiena imitazioa da, hori literaturaren garapenaren aurka baitoa. Dena den, Garcia Marquez en ekarpena literatur latinamerikar eta mundialari erraldoia izan da.

EGUNKARIA.— Zergatik idazten duzu? Mezurik ba al duzu?

GARMENDIA.— Mezuak faxak edo telegrafoak ematen ditu! Baina egia da garai batean, 50 edo 60ko urteak arte idazleak besapean bere mezua behar zuela, gerrarako aizkora erabil zitekeen moduan. Sineste gutxi dut mezuan: ez dut uste idazleak asko duen erratekoik mezu moduan gizaritari, gauzak hobekuntzarako, zeren idazleak ia inoiz ez

daki zer egin bere buruarekin ere! Horrela ez du gauza handirik gizaritari eskaintzekorik. Azken finean, idazleak pertsonaren egoera momentu batean hobetzen laguntzen ahal du.

«Nornahik gauzen erratea eta kontatzea beharrezkoa du baina artistak edo, bederen, idazleak ahalasun hori garatzen du, kontatzeko ahalasuna».

EGUNKARIA.— Idaztea orduan behar pertsonala da?

GARMENDIA.— Bai. Dударik gabe norbaiti gertatzen zaion beharra da, haurtzarotik. Nornahik gauzen erratea eta kontatzea beharrezkoa du baina artistak edo bederen idazleak, ahalasun hori garatzen du, kontatzeko ahalasuna, besteari. Norbaitentzat errannahi zerbait duenak, idazlearentzat errannahi goi mailakoa du.

EGUNKARIA.— Zutaz mintzatzeari, anbiguitate, mundu irrealen nahikariak aipu da. Zer da hori?

GARMENDIA.— Ene literatura ia osoki urbanoa da, hirietan koka-

tzen da, kalean dabil. Zentzu horretan errealismo zerbaitetan dabil: horri maiz erran didate eta badirudi zigilu zerbaitekin markatua naizela. Baina ez gara osoki horrela, gauzatik asko hurbiltzen naiz baina ez diren bezala kopia arte, baina haien barruan sartzeko eta azaletik haraindian joateko. Uste dut hurbilketa indartsuaren medioz gauzek barruan sartzen uzten dutela, sekretuak salatuz. Horiek dira izakiaren eta gauzaren arteko komunikazioak.

EGUNKARIA.— Ikerketa mailan jartzen duzu hori?

GARMENDIA.— Ez, ez, ez eta ere bilaketa bat. Neronek ezagutzen ez dudana errealitate bati, baina tentatzen nauen bati ematen diodan besarkada da. Indartsuki deitzen eta tiratzen nauena da eta uste dut estetika mailan baloragarria dela.

EGUNKARIA.— Idazle bakoitzak hizkuntza eraikitzen du. Nola sentitzen duzu hori?

GARMENDIA.— Dударik gabe. Literatur latinamerikarrak hori asko lagundu du. Hizkuntza espezifikoa sortu da, gaztelarretik ezberdindua. Gaztelarra XIX. mendearen preso da aldiz hemengo hizkuntza libreagoa da, ohituraz ez da hain kargatua, hemengo ez da hain itzulikatua, ator besoetan da.

EGUNKARIA.— Literatura 'planetarioaren' bideratzeko denboretan, literatur latinamerikarra nola bizi da?

GARMENDIA.— Komunikazio mailako urrats nagusiek, satelitek, telebistak, faxak, ez dute zerikusi handirik literaturarekin zuzenean. Kanal horietatik dabilena beste zerbait da, produktu industrial bat, dugarik gabe mundua inbaditzen duena eta kultura dena. Hori onerako edo txarrerako, baina guztiak influentziatzen gaituena. Literaturak bide doi bat sekretuagoa hartzen du, bide zaharragoa. Autopista egiten delarik, bada bide bat, kanpoan gelditzen dena, baina jende batekin dena, emekiago ibiltzen dena: hortik dabil literatura, bazterreko bidetik, herrikaz herrik dabilena. Berak ere mundu osoaren itzulua egiten du.

EGUNKARIA.— Zein da Venezuelaren idazlearen tokia?

GARMENDIA.— Errespetua dauka. Uste dut Latinamerikako nazioetan idazleak beti ongi ikusia izan dela. Gertatzen da diktadura garaian eragin katastrofikoak izan direla idazle eta artistentzat, boterean aurka jarri baitziren beti. Ia literatur latinamerikar guziaz atzerrian idatzi zen, idazleek ihes egin zutelakotz. Gaur kontinenteari parte handienez horrek bere garaia egina du.

Antzez-nortasun propioaren bila

Egungo antzerkigintzan murgilduta sortu da Siroco Teatro antzeztaldea

Alberto Bokos, Javier Larreina, Carmen San Esteban eta Mari Cruz Morales antzezle profesionalek osatzen dute Siroco Teatro. Ez dute nahi talde edo konpainiatzat har ditzaten, beren ustez «elkartzeko esparruaz» hitz egitea zuzenagoa baita. Gaur bertan estreinatuko dute lehen muntaia, 'Elsa Schneider', Haroko Breton de los Herreros antzokian, gaueko 8.30etan.

INIGO BIAIN / GASTEIZ

Siroco Teatro taldea aurtengo urtarrean sortu zen, Gasteizko lau antzezle profesional elkartu zirenean beren espresioa eta sormena nolabait bideratzeko asmoarekin. «Guztiak elkartzeko esparrua sortzen saiatu gara, bertan antzerkiaren inguruko gure gogo eta grinak landu eta eztabaidatzeko». Asmo honekin atara dute aurrera lehen produkzioa, baina ez dute nahi beste edozein antzerki konpainiaren dinamikan erortzea: «Ez dugu esan nahi Sirocori jarraipenik emango ez diogunik, baina printzipioz proiektu puntuala da, nor bere nortasuna garatzeko bikain datorkigun proiektua».

Siroco Teatrot lehen agerraldirako aukeratu duen antzezlana Sergi Belbel autore katalanaaren 'Elsa Schneider' obra da. Antzezlana hiru bakarrikzeta osatzen dute. Lehenean A. Schnitzler idazlearen 'Elsa andereñoa' eleberriri heltzen zaio; bigarrena Romy Schneider aktorearen biografia da, eta azkena aureko

Siroco antzerki taldeko antzezleetako batzuk.

✓ «Ez dugu esan nahi Sirocori jarraipenik emango ez diogunik, baina printzipioz proiektu puntuala da, nor bere nortasuna gara dezan bikain datorkigun proiektua».

bi pertsonaien sintesia litzatekeen Elsa Schneiderren bakarrikzeta da. Hiru pertsonaia horiei gorputza ematen dieten aktoreak Retes Moleres (Elsa), Carmen San Esteban (Schneider) eta Mari Cruz Morales (Elsa Schneider) dira.

Zuzendaria (Alberto Bokos), eszenografoa (Javier Larreina) eta aktoreak aspaldiko lagunak

dira, nahiz eta lanaren kausaz beren hiritik urrun ibili diren. Beren ohizko betebeharrekin uko egin gabe, elkartu eta Siroco Teatro proiektua sortu dute, beren hitzetan «oso proiektu berezia baita». Gaur egungo antzerkiko hizkuntzaren ildotik abiatu eta ahalik eta jende kopuru handienera heldu nahi du laukote honek bere lanarekin. Hau guztia esze-

natokian bertan ere ikusiko da, Larreinak esparru eszenikoa sortzearen aldeko apustua egiten baitu.

**NOR
BERE
BIDEAN**

Siroco Teatro osatzen duten lau kideek bide ezberdinak jorratu dituzte. Horrek aurrerantzean egin ditzaketen kalitatezko produkzioei aurre egiten lagunduko die. Alberto Bokosek Donostiako Antzerki eta Bartzelonako Institut del Teatren ikasi zuen. Etelvino Vazquezek Konrad Zschiedrich, John Strasberg eta Lluís Pasqual zuzendarekin egin du lan eta hainbat ikuskari zuzendu ditu. Iaz Kataluniako Antzerki Sari Nazionala irabazi zuen. Javier Larreina eszenografoa da eta muntaia eszenikoetan zuzendaritza teknikoan aritzen da, Bartzelona eta Gasteizen klaseak emateaz eta hainbat taldetan lan egiteaz gain.

Aktoreei dagokienez, Carmen San Esteban Madrilgo Arte Dramatiko Eskolan titulatu zen kantuko adarra aukeratzuz, eta Teatro Gasteiz, Geroa, Portacelli eta Ortega taldeekin egin du lan. Mari Cruz Moralesek Parisko Sorbonan antzerkia ikasi zuen, eta hona bueltatzean Miguel Garrido eta Pepe Ortegararekin egin zuen lan Teatro Paraiso taldean.

Aipatu kideez gain, Javi Ullia argiztatzearen diseinuarekin aritzen da, Francisco Ibañez musika konposaketan, Chelo Rodríguez banaketan eta Reyes Moleres El-saren rolean.

'Elsa Schneider' lana gaur estreinatuko da Haroko (Errioxa) Breton de los Herreros antzokian gaueko 8.30etan.

Strasberg: «Antzerki ikusleak gogoeta egiten jakin behar du»

BILBO

«Ikusleak gogoeta egiten jakin behar du», adierazi zuen John Strasbergek atzo Bilbon. Antzerki zuzendari estatubatuarrek esan zuenez, «helburu honekin» muntatu zuen Samuel Becketten 'Egun zoriontsuak'. Obra bihar larunbata estreinatuko da Barakaldoko udal antzokian.

'Egun Zoriontsuak' Aragoiko Teatro Tabanque taldeak taularatuko du. Lan hau Espainiako Kultura Ministerioaren dirulaguntzaz gauzatu ahal izan dute antzerkilariek eta Espainiako Estatuko zenbait hiritan eskainiko dute.

Becketten obraren istorioa bikote baten inguruan girotuta dago. Winnie eta Willie—Dionisia Garcia eta Jose Maria Mazok, hurrenez hurren, gorputzen dutenak—dira pertsonaia hauek, antzerkigilearen jatorrizko la-

nean azaltzen zirenak baino gazteagoak. Strasbergek agertu zuenez, aldaketa propio egin du zuzendariak «adina, azken batez, bakoitzaren buruaren arabera gauza bat besterik ez dela frogatzeko». Strasberg ezaguna da mundu osoan antzerkilaritzan eginiko lanengatik. Harra txikitik piztu zitzaion, aita ere zuzendari izan baitzuen: Marlon Brando, James Dean edo Montgomery Cliften moduko aktoreak haren aginduetara aritu ziren.

Strasbergek azaldu zuenez, 'Egun zoriontsuak' «umorez jotuz, gizakiaren alde organikoa landuz eta berau antzerki egileak eman zion bizitzaz betez» muntatu da. Becketten testuek izan ditzaketen «zailtasunak» onartuta ere haren jite abangoardista eta berriztailea zela eta, ikusleak gustora hartuko du obra Strasbergen ustez: «Ikusleek gozatu

Strasberg Bilbon izan zen atzo.

XOUSE SIMAL

egingo dute obrarekin; euren burua eta auzokoena errekonozituko dute eta honek zer pentsaturik emango die».

«Badakit antzerkira etortzen diren lagun askori kosta egiten zaiela pentsatzea», segitu zuen, «baina egin egingo dutela uste dut, obra atsegina eta ongi egina, mamiz tristea eta dotoreziaz

idatzia delako».

Becketten antzezlana gaur taularatuko duen konpainiak onartu egin zuen Gandiako—Valentzia—Udalak lana bertan plazaratzeko eginiko eskaintza. Hau abuztuaren 10ean izan zen eta aukera eman zion Strasbergi «leku zoragarri hartan turismo egiteko».

Musikari iruindarrek non entseiatzerik izanen dute

J. KRUIZ LAKASTA / IRUÑA

Artsaia izeneko enpresak azpiegitura profesionalez hornituriko entseiu gelak alokatzeko aukera eskainiko die gaurtik aurrera hala musika talde nola bakarlari iruindarrei. Arturo Cisneros eta Mikel Martikorena enpresako jabeek Aitzoaingo industriadan bi pabilioi erosi dituzte, 45. eta 46.a, eta horietan sei entseiu gela prestatu dituzte (lau 20 metro karratukoak eta bi 24koak), fax eta telefonoa duen bulegoa, musika tresnertzako gordelekua, eta edariak eta jakiak banatzen dituzten manikak hartzen dituen egongela.

Entseiu gela bakoitzak bateria bat du, nahasketa mahai bat, mikrofonoak eta 300 wateko bi kutxa. Entseiu gelak ordu soltetan alokatuko duten musikariek ordu bakoitzeko astelehenetik ostiralera, goizez, 700 pezeta ordaindu beharko dute, eta arratsaldez, berriz, 1.200. Larunbat, igande eta jaiegunetan hala goizez nola arratsaldez 1.400 pezetara igoko da alokairua. Hilabetearen 16 ordu baino gehiago kontratatzen dituzten taldeek aste egunetan, goizez, 500 pezeta ordaindu beharko dute, arratsaldean 1.000 eta jaiegunetan 1.200.

Dena dela, enpresari gazteen asmoa ez omen da soil-soilik alokairuaren bitartez sos batzuk lortzea, Martikorenak atzo enpresaren aurkezpenean azaldukoaren arabera. «Guk benetako sostengua eskaini nahi diegu musikariei. Guk ez dugu besterik gabe entseiatu ahal izateko lokal bat eskaini nahi. Horretaz landa, jo ahal izateko tabernaz osaturiko zirkuitua osatu nahi dugu».

LAN ESKEINTZA

XIRRIXTA, haur aldizkariaren aurkezpen eta harpidetzen salmenta egin nahi badituzu zure eskualdeko ikastetxe eta liburutegietan, dei edo idatz ezazu:

XIRRIXTAzaleak Elkarte
512 PK - 64705 HENDAIA
Tel. (07.33).59.48.13.73
Faxa.(07.33).69.48.14.30

Alkatearentzat edonor puta

Zazpi bertsolarik saio antzeztua egingo dute gaur Gaintzako frontoian

Herriko putak edo nor alkate' bertso saio antzeztua izango da gaur Gaintzako frontoian gaueko hamar t'erdietatik aurrera. Zazpi bertsolari —Jon Sarasua, Sebastian Lizaso, Iñaki Murua, Maddalen Lujanbio, Anjel Mari Peñagarikano, Andoni Egaña eta Jokin Sorozabal— kantu kantari ariko dira Xabier Mendiguren Elizegik prestatu duen gidoiaren inguruan. Gipuzkoako herrian dena prest dago esperimentu berri hau taularatzeko.

JOSE MARI PASTOR / DONOSTIA

Gaintzan gaur egingo den saio berezia esperientzia berria da: bertsolaritza eta antzerkilaritza lotuko ditu gidoiak aurkeztutako egoera baten inguruan. Honek zehaztuko duen trama bat-batean garatuko dute bertsolariek.

«Antzerkiaren eta bertsoen arteko zerbait egiteko ideia Pello Urretabizkaia gai-jartzailearena izan zen», esan dio Xabier Mendigurenek EGUNKARIARI, «berak niregana jo zuen eta bere ideia komentatu eta proposatu zidan nik gidoi moduko bat egingo ote nukeen. Saiatuko nintzela esan nion eta pentsatzen ideiarene bat atera zitzaidan». Gidoia tajutu eta zazpi bertsolari aukeratu ziren «pertsonaietara egokitu zitezkeelako eta puntako bertsolariek zirelako».

Esperientzia hau erronka da: «Inork ez daki nola aterako den, baina dudarik ez dago gauza berria dela eta interesgarria. Eta esperimentu bat ere bada». Lehenago egin ote da halakorik? «Norbaitek esan dit zeozertxo izan ote den edo ez den. Nik egia esan ez dakit».

BI TRADIZIO ELKARTZEKO ESPERIMENTUA

Mendigurenen aburuz, «esperimentu» horretan bi tradizio elkartuko dira: «Bat da bertso saioa, bertso saioetan nolabait ere teatroa etengabe egin behar izaten dute bertsolariek gaia jarrita denean. Hemen egin dena da horri luzapen bat eman eta saio osoa joango da argumento baten jira-biran. Beste tradizioa antzerkiarena da eta hau itzateke hitz-neurtuz idatzitako obra bat eta halakoak milaka dira teatroaren historia osoan eta Euskal Herrian, besteak beste, pastoral guztiak hitz-neurtuz idatziak dira».

Beasaingo idazleak sortutako tramak «pertsonaiak elkartuko ditu», hasiera puntua izango da, bertsolariei egoera jakin baten berri emango diena. «Nik eskeleto hori egin dut eta topaketak

Punta-puntako zazpi bertsolari gaur gauean Gaintzan.

bertsolarien artean, zenbat diren, nor diren, zein zeinekin elkartzen den eta zertaz hitz egiten duten eta gutxi gora-behera nondik nora doan beren jarduna, baina hitz zehatzak, horiek ez ditut idatzi eta bertsolariek ere ez dituzte aurrez idatziko, momentuan asmatuko dituzte». Gaurko zazpi protagonistak antzezleak izango dira «baina, noski, inork ez dezala pentsa mugitu ere egingo direnik. Bertsolariek, nire ustez, nahiko lan izaten du bertsoa pentsatu eta kantatzearekin».

«Herriko putak edo nor alkate' obraren tituluak Piarres Lartza-bali eginiko «omenaldi txikia» da. «Lartza-balek bazuen obra bat, 'Herriko bozak', eta hori

Antonio Zabalak argitaratu zuen Auspoa sailean aspaldi eta 'Herriko bozak edo nor alkate' titulu eman zion». Erreferentzia hau hartuz osatu da muntaiaren titulua. «Nik neure zalantzak nituen tituluari buruz, gordinegi ote zen, eta beste titulu batzuk proposatu nizkien bertsolariei baina haiek hori bera nahiago izan zuten indartsua delako».

Obraren istorioa herri txiki batean dago kokatua, udal hauteskundeak egiteko garaian. Bertan bi talde politiko daude norgehiagoka eta hauek ikusten dute oso berdintsu ibiliko direla. Hortik aurrera mila komeria eta katramila gertatuko dira. Alderdi hauei 'gorriak' eta 'zuriak' ize-

nak eman dizkie Mendigurenek, «zuzenean ez sartzeagatik talde politikoen izenak eta Iparraldeko ohitura ere badelako. Lartza-balen obretan ere badaude gorriak eta zuriak». Istorioa bizia izango da eta ikusleek parte hartuko dute obraren garapenean.

Lana hauteskundearen inguruan garatuagatik ere, xedea ez da politika mundua kritikatzeko: «Nire planetan ez zen sartzen kritikarik egitea. Azken batean politikoak boto bila ibiltzen direla esatea ez da kritika bat, deskribapen bat da besterik gabe. Antzerki honek badu fartsatik pixka bat, dextente, exageratu samarra delako, baina besterik gabe ondo pasatzeko obra da, dibertimendurako».

Murua: «Aurrez pentsatutakoa botatzeko gu baino antzezle hobeak badaude asko»

J.M.P. / DONOSTIA

Iñaki Murua izango da beste sei lagunekin batera gaur Gaintzako frontoian egingo den saio berezi honetako protagonista. Gabiriako bertsolariek ikuskizunaren bapatekotasuna nabarmendu nahi izan du «pentsatutako edo ikasitako bertsoak botatzeko gu baino antzezle hobeak badaudelako».

EGUNKARIA.— Zer iruditu zitzaizun bertso saio antzeztua egiteko ideia?

IÑAKI MURUA.— Hori jakin nuenean nire lehen erreakzioa izan zen behintzat bapatekoa izango zen edo ez ziurtatzea. Iruditzen zait hau izan behar dela antzerkilariek gidoia egin eta guk bapatean asmatu beharrekoa, ze aurrez prestatutako edo buruz ikasitako bertsoekin egiten baldin badugu, azken batean gu baino antzezle hobeak asko badaude eta astiro eta ondo pentsatu eta guk adinako arrazoiak asmatuko dituen antzerki gidoilari

bat baino gehiago. Lanez hain justu ibiltzen garen garai hauetan antzezleei terrenoa jatea litzateke eta gure helburua ez da hori.

EGUNKARIA.— Bertsolariek bi aldiz elkartu zarete saioa egin baino lehen. Zer komentatu izan duzue bilera hauetan?

MURUA.— Gure artean hitz egiteko izan zen, proiektua zer iruditzen zitzaigun eta pentsatu genuen beharbada aurrera begira ere gauza interesante bat izan daitekeela, edo bide berri bat urratzeko posibilitatea ematen duen zerbait. Gero, bestetik zehaztu genuen zer itxurarekin azalduko ginen taula gainera eta horretaz gainera bakoitzak bere papera erabaki. Ondoren Xabier Mendigurenek gidoia azaldu zigun eta puntu.

EGUNKARIA.— Geroari begira bide berri bat izan daitekeela esan duzu. Ez al duzue kontrako iritzirik sumatu esperientzia berri hau dela eta?

MURUA.— Nik uste dut kritika garri izango litzatekeela antzez-

leei terrenoa jaten hasiko bagina. Baina guk egin behar duguna bertso saio arrunt bat da, berezitasun batekin: gai emaile bat eta gai desberdin batzuk izan ordez, gidoi bat izango dugu, dena lotua izango da bata bestearekin.

Gu ez gara antzezleak, bertsolariek gara, bakoitzak paper bat daukagu saioa bukatu arte eta gauza joango da ahapaldiz ahapaldi erlazio logiko bat edukiz eta hasiera, korapiloa eta amaiera txukun bat izango ditu. Gai-jartzailea kentzen dugu eta egituratutako bertso saio bat izango litzateke. Bapatekotasuna azpimarratu egin behar da. Ni ari naiz hau esaten eta neu naiz, hain zuzen, aurrez pentsatuta bertsoak eraman behar dituen, ze hor ni pregoilari izango naiz eta orduan nik egin beharko ditut atal bakoitzaren sarrerak. Nire ahaleginak izan beharko du batetik aurrez pentsatuta daramadana eta bestetik han aurrekoek esango dutena lotzea. Nire da aldeaz aurretik pentsatuta joango dena.

Oskorri, Ordorika eta El Inquilino Comunista Viceko musikaldian

BILBO

Getxoko Udalak, bertako Balam con B elkartearen eskutik, *stand*-a izango du Vic-eko (Katalunia) Musikaren Azokan. Euskal Herriko bertaratuko den erakunde publiko bakoitzak izango da eta Getxon dauden musika taldeak jakinaraztea izango du helburu.

Gauza jakina da azken hiruzpalau urteotan Getxon rock talde ugari sortu dela. Kalitatezkoak asko eta musika eskaintza fresko eta originala osatu dela bertan. Euskal Herriko Seattle dela ere esan izan da sarritan. Bertako musika mugimenduak dagoneko emaitza onik eman du eta han sortu diren 14 musika talde dira horren adierazgarri garbia. Hauen guztien berri emateko Getxoko kultur etxeak *dossier* mardula osatu du. Getxoko taldeen grabazioez gain, euren musika grabazioak ere eskura izango dira erakusmahaietan. Zuzeneko ordezkaritza El Inquilino Comunista rock talde sonatuak egingo du.

Balam con B elkarte orain urtebete sortu zen Getxoko musika taldeak jakinarazteko xedearrekin. Helburu hori betetzeko asmoz, jarri da harremanetan kultur etxearekin. Erakusmahaiari Getxo's Sound izena jarri diote. Hurrengo lana musika taldeentzat entseiuak egiteko lokala aurkitzea izango dute.

Viceko Musika Azoka atzo hasi zen eta igandera bitarte iraungo du. Europako hamabi herrialdek hartuko dute parte euren musika joera berriak agertzeko asmoz. Guztira 100 musika talde hurbilduko dira Vic hirira Europa mailako topaketa honetara. Musika estilo desberdinak entzun ahal izango dira. Talde bakoitzak ordu erdi inguruko kontzertua eskainiko du. Euskal Herriko ordezkariak Getxoko taldeaz gain, Ruper Ordorika, Oskorri eta Kepa Junkera izango dira. Azoka honetara publiko andana hurbiltzeaz gain, kontzertu antolatzaile asko ere joaten da eta Europa mailako kontaktuak egiteko leku ezin hobe gertatzen da. Aurtengo edizioak Europako Batasuneko babesa jaso du.

Taslima Nasreen idazle mehatxatua Lisboara iritsi da

LISBOA

Taslima Nasreen Bangladesh-ko idazlea atzo iritsi zen Lisboara segurtasun neurri handiekin. 'Lotsa' izeneko eleberria idazteagatik bere herrialdean heriotza zigorra ezarri dioten idazle honek Idazleen Nazioarteko Parlamentuan hartuko du parte. Nasreem, Suedian errefuxiatua dago eta atzo Lisboara Kopenhagetik iritsi zen, beste izen bat erabiliz. Lisboan leku sekretu batean hartu du ostatu.

Gaur mehatxatutako beste idazle bat etortzea espero da. Idazleen Parlamentuko lehendakari den Salman Rushdie idazleari, 'Bertsó satanikoak' liburuan Islamari ustez egin dion iraina dela eta Irango Gobernuak heriotza zigorra ezarri dio.

Idazleen Parlamentuaren lehenengo saioa den honetara idazle mehatxatutak agertzeak garrantzi handia du, hain zuzen ere horien inguruan ari baitira eztabaidatzen 300dik gora idazle eta intelektuak. Rushdieren aldeko sostengua mundu osoan lortzeaz eta algeriar intelektualei laguntza emateaz mintzatu ziren atzoko lan bileran.

SOYINKA, MILITARREN AURKA

Gobernuak pasaporteak kendu eta Lisboara joan ezinik geratu den Wole Soyinka idazleak gogor kritikatu ditu agintari nigeriarrak. Bere ustez, «Nigerian ezein ahots kritiko isilarazten» da. Iazko huteskondeetan oposizioa gailendu zen eta erregimen militarrek hauteskundeak ezereztatu zituen. Oposizioako burua Moshood Abiola kartzelan dago ordudunik. Soyinkak Auzitegi Federalean gobernu militarra legez kanpoko dela salatu du eta ondorioz hainbat eskubide kendu zaizkio: Herrialdetik irteera adibidez. Gobernuak komunikabide nagusiak itxi egin ditu Soyinkak adierazi duenez. Hala ere, bere ustetan, «demokratizazioak ez du atzera egi-terik eta argi dago, beraz, irabazi egingo dugula».

Lisboan bildu diren idazleen elkartasuna jaso du idazle nigeriarrak. Idazleen Parlamentuan gertatzen den guztiaren berri zuzena jasotzen du 1986ko Nobel saridunak.

«Errespetu gutxi diot idatz dezakedanari»

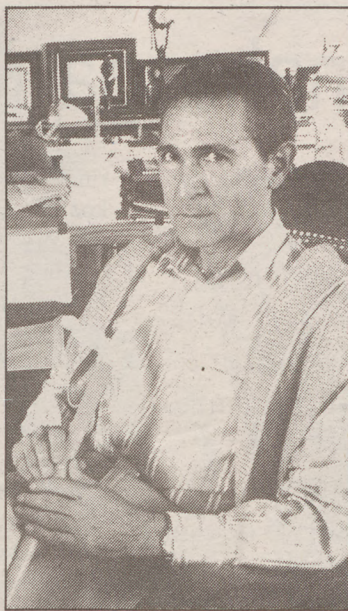
Antonio Galak Egile Gazteen Lehen Topaketetan hartu du parte

Antonio Gala Acordobarrak hainbat aholkuz beteriko hitzaldia eskaini zuen atzo Gasteizen egiten ari diren Egile Gazteen Lehen Topaketetan. Idazleak bakardadea eta isiltasuna beharrezko dituela azpimarratu zuen. Estiloaren atzetik ibiltzeak idazlearen azkena ekar lezakeela uste du Galak.

GASTEIZ

Antonio Gala idazle ezagunak hainbat aholku eman dizkie egile berriei bere hitzaldian. Cordobako idazlearen iritziz, «idazleak bakarrik» egon behar du bere lanaz gogoeta egin eta gauzatu ahal izateko. Bakardadearen behar hau «utzikeria» gisa definitu du Galak. «Ez dut uste harrotzeko denik idazle izatea edo izan nahi izatea. Enbarazu egiten duen lanbide apala besterik ez da. Bizitzea bizitzan buru-belarri sartzea da, ez bizitzaren lekuko izatea, bizitzea eta bertatik edatea baizik. Aitzitik, idazleak sarritan bizitzatik aldendu egin behar du, zuhaitzek kontagai duen basoa ikustea eragotziko ez badiote».

«Seme-alabaren bat izango banu eta idazle izan nahiko balu lehenik eta behin lepoa bihurtuko nioke. Kasualitatez bizirik irtengo balitz, gauza mordo bat ikasten jarriko nuke nik egin nuen bezala, entretenei zedin edota idazle orok idazten jartzen denean behar duen kultur jakinduria izan zezan». Antonio Galak lau karrera unibertsitario egin ditu. Gai honen haritik bere ustetan idazle espainiarrek orokorrean «prestakuntza falta» nabarmena izan dute.

Antonio Gala.

Balizko seme edo alabarekin jarraituz, «asko eta asko ikasi ondoren oraindik ere idazle izan nahiko balu, bakardade erabatekoan utziko nuke». «Bakardadean baino ezin da sortu. Bakardadea eta isiltasuna dira idazlearen sorkuntza sostengatuko duten bi makuluak». Galak hitz egitea inguratuta idazten du. «Nire familia nire hitzak eta nire zukurtxoak dira».

TERTULIAK ALFERRIKAKOAK DIRA

Bizitza literarioz ez egiteko aholkatu die idazle berriei. «Mende hasierako tertuliek 20 urte iraun zuten eta merezi duten lau esaldi baino ez dira gogoratzen. Gainontzeko guztia denbora galtze hutsa izan zen, gaizki eta gutxi lan egiten zutenak kontsolatzeko modua».

Inspirazioa izan badela argitu du idazle oparoak. «Lanean harrapatu behar gaituen goiangerua dela esan izan da sarritan. Hau egia da baina ez erabatekoa. Inspirazioa existitzen da. Dikta-

tuari jarraituz idazten dugun sentsazio zail eta zoragarri hori da inspirazioa. Eskua pentsamendua baino abiadura motelagoz doanean».

Idazteko orduan hainbat errito ditu Galak. Beti eskuz idazten du, errotuladorea erabiliz; argiak ezkerretik ematen diola; bizkarrean babesa duela, «ezin dut gibelean espazio huts handia edukin»; eta beti orrialde erabiltetan idatziz; «une honetan Galiziako Xuntak bidali dizkidan erroldako orrietan ari naiz idazten». Paper zuriaren sindromea sufritzen du. «Zuri dagoen orri batek beldurtu egiten nau. Oso errespetu gutxi diot nik idatz dezakedanari eta orriaren zuritasun handi hori babueriekin ezin zikin daitekeela iruditzen zait. Orria erabiltzea da goela ikusten badut, errazago ausartzen naiz».

Bere ustetan lehen urratsa normaliki poesia idaztea izaten da, «nahiz eta jenero zailena den. Poesia amaieran idatzi beharko genuke. Ezagutu beharreko hiri guztiak ezagutu eta musukatu beharreko ezpain guztiak musukatu ondoren».

Azken aholkua estiloaren inguruan eman zuen. «Ez saiatu inoiz estiloa bilatzen. Beldurra ematen dit jarrera horrek, idazlearen azkena baita. Esaten dugunaren eta esan behar denaren artean amildegia zabalduko bagenu bezala da. Idazleak kristala bezain gardena behar du izan».

Egilea Gazteen Topaketen barruan gaur mahaingurua antolatuta da. Bernardo Atxaga eta Jon Juaristi idazleak, Koldo Aginagalde bideo egileak eta Antonio Altarriba irakasleak hartuko dute parte. Gaitzat 'Tradizioa edo modernotasuna' izango dute. Ekitaldi oro bezala, Villasuso jauregian egingo da mahaingurua goizeko hamarretatik aurrera.

Arantxa Lazkanok dirulaguntza jasoko du Kultura Ministeriotik

MADRIL

Espainiako Kultura Ministerioak Arantxa Lazkanoren 'Como ala de cuervo' izenburuko proiektu berria subentzionatuko du, beste 11 egile berriren ekoizpenekin batera. Ministerioak 505 milioi pezeta (21 milioi libera pasatxo) banatuko ditu zuzendari horien artean bere hirugarren eta azken konbocatoria honetan, eta dirulaguntzarik gabe utzi ditu izen eta ospe handiko zenbait zinemagile.

Arantxa Lazkanoren obrarekin batera, besteak beste, Carmelo Lopez Espinosaren 'Animia de cariño', Pedro Carvajalen 'Fray Ortiz', Sona Llera Gonzalezen 'Gudi el enano', Rafael Monleoneren 'Mirada líquida' eta Criso Renovellen 'Nadie como tú' bultzatuko ditu Ministerioak, Carmen Alborch Kultura ministroak Donostiako Zinemaldian iragarri zuen politika berriaren ildotik barrena. Horiez gain, bestelako dirulaguntzak jasoko dituzte filme hauek, Katalunian dagoen aholkulari batzordeak hala eskatuta: Hermann Bonninen 'Andrea', Mar Tarragonaren 'Quatre dones', Francisco Garcia Siurana- ren 'La magnitud de la tragedia', Mireira Rosen 'Los Moños', Xabier Ribera Perpiñaren 'Pur veri' eta Antonio Arevaloren 'Raos sentimentals'.

IRAGARKI MERKEAK (943) 46 90 22

SEBASTOPOLSKO TITIRITEROAK

TF: 908 77 23 47

UNED-BERGARA

E.K.D. IKASTAROAK

- E.G.A.
- SAKONTZE I (hizkuntzalaritza)
- SAKONTZE II (Matrikula epea: Irailaren 13tik 30era)
- II IHARDUNALDIAK "Adierazkortasunaren bideak" (Matrikula epea: Irailaren 13tik Urriaren 13ra)

BULEGO ORDUTEGIAK:

Asteartetik ostiralera goizez 10.30etatik 12.30etara eta arratsalde 5.30etatik 8etara
ASTELEHENETAN ETA LARUNBATETAN ITXITA.

OHARRA: EGAKO Ikastaroak HABEren diru laguntzaz

IRAUNKORRAK TXARANGA (Tolosa)

67 48 64 (Mikel)
67 17 11 (Ibon)
(943) 65 21 53 (Jabi)

DONOSTIAKO HIZKUNTZA AKADEMIA

Irakasle euskaldun bat behar dut nire bi semei frantsesa irakasteko.

DEITU: 943/461139

euskaltegiak

Donostia - Errenteria

EUSKARA ETXE ONDOAN

Gure euskaltegiaren benetan euskara hitz egitea lortzeko medioak aurkituko dituzu: **esperientzia metodik modernoei batera.** Gainera **deskontu-sistemei** ikastea gero eta gutxiago kostatuko zaizu. Hau dena, **zure etxe ondoan.**

GROS MONPAS - Mikel Imaz, 5 (Helbide berria) - 27 27 11
DONOSTIA R. ARREGI (URUMEA) - Sanchez Toca, 1 46 46 55
ALTZA ALTZA EUSKALTEGIA - Txirrita, 23 - 39 43 77
ERRETERIA ORTIZADAR - Beheko Kalea, 11 - 52 66 67

31 x 10 mm

EGUN BAT 550 pta/18 l.
ASTEBETE 2.750 pta/91 l.
BI ASTE 4.600 pta/154 l.
HILABETE 7.150 pta/238 l.

31 x 15 mm

EGUN BAT 1.100 pta/36 l.
ASTEBETE 5.400 pta/179 l.
BI ASTE 9.400 pta/315 l.

Orri lebozioenezkoa

Arduraduna: PATXI PETRIENA

itzulian

Elkarte hitz nahasgarria

1989 urtean IVAP/HAEE eta HPI-Nek Gasteizen egindako Jardunaldietan eztabaida bat sortu zen instituzio eta erakundeen terminologiaz. Han okerreko garbizalekeriak —hizkuntzaren zehaztasunaren, hots, benetako garbitasunaren aurkakoak— nabarmendu genituen. Hara zer esan nuen bertan: «Hasieran aipatu dudana nomenklatura / izendegi hori, behar-beharrezkoa dugu. Adibide batzuk aipatuko ditut: 'Comunidad Autónoma Vasca' deitzeko Euskal Autonomi Elkarte erabiltzen da, ene ustez, hanka sartze haundi bat eginaz. Ez dut, ahal dudalarik, behin ere erabiltzen. Zergatik? Hara, aspaldi plazaratu zituzten A. Tonies eta Otto Bauerek, alemanezko *Gemeinschaft* eta *Gessellschaft* hitzen esanahiak. Bereizketa klasikoa Toniesek egin bazuen ere, Bauerek garatu zuen. Otto Bauer nazionalidadeen teoriko austromarxista famatuak hala dio: *Gemeinschaft* / *Comunidad* alegia, 'una confirmación psicológica común' eta *Gessellschaft* / *Asociación* 'grupo solo o para ciertos propósitos, sindicato, iglesia, cooperativa, etc.'. Beraz, elkarte aspalditik erabiltzen bada bigarrenarako, ezin da nahastu lehenengorako. Eta horretan eta gehiagotan begiratu beharko genuke beste hizkuntza batzuetara, adibidez alemanera, halako bereizkuntzatan trebeak izan baitira. Nik horrekin ez dut proposatzen 'Comunidad' hitzerako Komunitate erabili behar denik, aspaldi Erkidego ere proposatu baitzuen norbaitek eta erabili ere dugu batzuk, eta utz

Jose Luis Lizundia

● Euskaltzaindiko idazkariordea ●

Comunidad Autónoma Vasca izenaren euskal ordainaz eta 'elkarte' hitzaren polisemiak mintzo da Jose Luis Lizundia artikulu honetan, bereizketak egiteko euskal hitz biziak badirela gogoratu: amankomunazgoa, erkidegoa eta beste.

bakean elkarte 'asociación' esanahirako.

■ Bizirik dirauten hitzak

Horretan nago, ez dut behin ere egokitzen jotzen 'Comunidad Autónoma Vasca' Autonomi Elkarte deitzea, zeren eta elkarte hitzak polisemia kaltegarri bat baitu. Nire ustez, Erkidego izan daiteke, edo bestela Komunitate erabili. Erkidego hitzak Sakanan bizirik dirau zentzu komunitario horretan J. M. Satrustegi euskaltzainak esan didanez.

Zertara dator guzti hau: hara hor, irailaren 5eko Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian irakurri nuelako euskaraz 'Durango Merindadeko Elkarte' eta erdaraz 'Mancomunidad de la Me-

rindad de Durango' lehiaketa publikoaren iragarpena. Benetan haserretu nintzen, zeren eta zehatz jakin baitakit erakunde horrek 1980 geroztik bere izen propio ofiziala duela euskaraz Durango Merinaldeko (ez Merindadeko) Amankomunazgoa. 'Moncomunidad' hitzarentzat Elkarte hitza esatea lehengo nahasmendu garbizalekeri bide berbera eramatea da. 'Mancomunadamente' esateko badago euskaraz, Bizkaiko euskararen bereziki bizi bizirik gainera, foru zuzenbidean izen historiko hedatu bat eta amankomunean da. Orduan hitz horretatik sortu beharko litzateke eta agian Amankomunazgoa eratorpen aldetik eztabaidagarri balitz ere, zehatza denik ezin du inork ukatu.

Merinaldeko elkarte bat izatekoaz itzultzaileak jakin beharko luke Durango eskualdean badela elkarte bat Euskal Herri guztian ezaguna, Liburu Azoka eta beste eratzon dituela —ni sortzaileetarikoa bat naiz— eta, beraz, badakit, Durango Merinaldearen Adiskideen Gerediaga Elkarte dela.

■ Ondorioa

Beraz, J. L. Lizundia hiritarra dena, Gerediaga elkarteak da, eskualdeko Amankomunazgoaren zerbitzuak hartzen dituen, Durangoko auzokide bat eta Euskal Autonomi Erkidego / Komunitateko hiritar bat. Ez naiz ni dena elkarte / elkarteak nahas-mahas. Hori euskararen kaltetan doa zuzen zuzen. Beraz, ez dut onartzen elkarte denerako erabiltzea.

nori berea

Euskal hitz batzuek zalantza sortzen dute, ea zenbateraino diren espezifikokoak, markatuak, Euskal Herriari dagozkionean soilik erabiltzekoak, edo hitz jenerikoak: ikurrin, jaurlaritza, lehendakari, legebiltzar... Komunikabideotako estilo-liburuak, hiztegiak eta argitara berri diren entziklopediak begiratu gero, ikusten da gutxi jotzen direla erabat markatutzat. Esate baterako, oro har onartu egiten da edozein bandera dei litekeela ikurrin, edozein erakundetako buruari esaten ahal zaiola lehendakari, eta edozein herrialdetako parlamentua izenda daitkeela legebiltzar. Muga gehiago jartzen zaizkio Jaurlaritza hitzari —orokorrean ari gara, banan-banan ezin zehaztu baitugu—, eta EAEkoarekin lotzen da. Gauza bere ertzain hitzarekin.

Azken zalantza Arartekoarekin sortu zaigu, erakunde hau berriagoa izaki. Gure irizpidea EAEko bezala beste herrialdeetakoak ere ararteko deitzea da, nongoaz ari garen zehaztuz, baina ez bide dira denak horrekin ados. Nazioartean zabalduena 'ombudsman' da, eta zenbait herrialdek beren izenak sortu dituzte: espainolez 'defensor del pueblo', katalanez 'síndic de greuges', euskaraz 'ararteko'. Kontua da Espainiakoaz edo Frantziakoaz euskaraz ari garelarik nola deitu behar dugun, ararteko, ombudsman, herriaren defenditzaile edo besterik.

Haizerik ez den urtean

Denbora adierazteko zenbait esamolde jaso ditugu gaurkoan, konparazio bidezkoak, batzuk 'oso aspaldi' esan nahi dutenak eta beste batzuk 'inoiz ez'.

- **Urlia denboran** lamina bat etorri ei zen...
- **Gauza guztiek hizketan zekiten denboran** gertatua omen da Astoaren eta Otsoaren kontua.

- Kea asmatuz gero (betidanik).
- Asto arrak umea egin orduko.
- **Haizerik ez den urtean.** Aurki bihurtuko diat. —Bai, haizerik ez den urtean.
- Oilo zuriak arraultza beltza egin artean hago isilik.
- Oiloak txiz egiterako. Oiloak txiz egiterako adiskidetuko haiz.

Koldo Izagirre, 'Euskal lokuzioak'.

esapideak

lau heg

Balio lezake, uste dezake, espero dezagun

●●●Dezagun, dezaket, lezake... bezalako adizkerak *EZAN aditz laguntzaileari dagozkio, eta dakigun bezala, aditz laguntzaile horrek, *EDIN-ek bezala, ez du ez erabilera trinkorik ez berezko erran-nahirik. Horretan *EDUN aditzetik berex da arras, honek eduki lexikala (hemen UKAN deituko dugun aditzarena) eta jokabide trinkoa ere baitu.

Euskara eskalapoina litzateke, adibidez, honela erratea: *Nahi dut zuk ere diru gehiago dezagun. Alabaina, adizkera trinkoa erabili nahi izanez gero diru gehiago duzun erran behar litzateke, edo, arkaismoetara jo gabe adizkera perifrastikoa erabiliz, diru gehiago izan (edo ukan) dezagun. Lehen kasuan, aditza molde trinkoan jokatzan da, eta bigarren kasuan, berriz, aditzoin gisa agertzen da (orduan hartzen duen itxura berezian: izan edo ukan). Gehienetan ongi errespetatua da bereizkuntza hori.

Zenbaitetan, haatik, irakurtzen edo entzutzen dira balio lezake, espero dezake,

edo antzeko formak. Forma horietan UKAN aditzari dagozkion adizkera perifrastikoen orde (balio izan lezake, espero izan dezake), *EZAN-en adizkerak, bakarrik, erran nahi baitu UKAN-en aditzoina ondoan izan gabe, erabiltzen dira. Molde berean uste dezagun moduko itzuliak ere badabilza hor gaildi, uste izan dezagun perpaus erregularraren orde. Badirudi horrelakoetan, balio, uste edo espero hitzak aditzat hartzen direla eta, ondorioz, *EZAN aditz laguntzaile gisa enplegatzen dela haiekin batean.

Ordean, balio du, uste nuen edo maite dut diogunean, du, nuen eta dut adizkerak ez dira adizkera laguntzaileak, ez eta haiekin batean doazen hitzak (balio, uste, maite) aditz partizipioak ere. Horrelako kasuetan [IZENA + UKAN] moduko lokuzioak ditugu, edo maite izan bezalakoen kasuan [IZENONDOA + UKAN] formakoak; ez gisa guztiek [ADITZ NAGUSIA + LAGUNTZAILEA] bikotea.

UKAN baliatzen duten horrelako loku-

BEÑAT OIHARTZABAL
Euskaltzaina

[IZENA + UKAN] moduko
aditz lokuzio bereziak ditu
euskarak, jokaduran ere
errespetatzekoak direnak.

...

zioak milaka ez ditugun arren, bada multxo bat, eta haien artean batzuk maiz erabiltzen ditugunak: balio izan, uste izan, nahi izan, behar izan, merezi izan, zor izan, esperantza (espero) izan, maite izan, haslio izan...

Egia da lokuzio horietako izenek (edo ize-nondoek) batzuetan aditz ezaugarri bat edo beste izan dezaketela, adibidez -ko aspektu marka gisa dakartenean: gutiago balioko luke, zer nahiko dute. Ordean, -ko atzizkia ez zaie bakarrik aditzei lotzen. Adibidez, badira predikatu osagarri gisa bereziki baliatzen diren hitzak, aditz kategoria izan gabe, -ko aspektuala har dezaketena: zor, aski, komeni, haizu... Askiko dira biga; komeniko da;... Erran gabe doa partizipioak ere ekar dezakeela aspektu marka halakoetan: aski izanen da, balio izango luke, zor izango dizut,...

Ikusten da, hortaz, geroaldiari dagokion aspektu marka agertzeak ez duela predikatu osagarriko hitzaren kategoria gramatikala segurki finkatzen.

Euskal hiztegiak ongi dabilza puntu horretan sarrera gisa lokuzioaren forma osoa ematen ohi baitute aditz erabilera aipatzen dutenean: espero izan (ukan), balio izan (ukan), etab... adibidez. UKAN da lokuzioaren barnean aditzasuna dakarren parte; eta aditz honek duen jokadura berbera dute lokuzioek ere. Beraz, balio izan lezake eta uste izan dezagun hobestekoak dira, analogia batez zabaldu bide diren *balio lezake eta *uste dezagun bezalakoak baino.

ERAKUSKETAK

■ AZPEITIA

Antxietia Etxea. Juan Carlos Carrilloren pintura erakusketa. Bihar azken eguna.

■ BASAURI

Social Antzokia. 'El mundo de Rodolfo Pastor' erakusketa. Urriaren 2a arte.

■ BEASAIN

Kultur Etxea. Iñaki Azanza-ren argazki erakusketa. Urriaren 9a arte.

Aterpe taberna. Mari Jose Arkauten erakusketa. Urriaren 7a arte.

■ BERGARA

Kultur Etxea. M. Agirrebeñaren pintura erakusketa. Urriaren 12a arte.

■ BILBO

Rekalde Erakusketa Aretoa. Iñaki Marrodanen 'Suggestion Box' instalazioa. Urriaren 2a arte.

Arte Ederretako Museoa. John Daviesen 'Elkargurutzatutako joerak' erakusketa.

■ DEBA

Arriola Aretoa. 'Zaharkinak' erakusketa. Urriaren 2a arte.

■ DONOSTIA

Kai Aretoa. Tomás Hernándezen 'Sillas negras' marrazki erakusketa. Urriaren 8a arte.

Amara Arte Aretoa (Easoko Tren Geltokia). Angel Gainzaren pinturak. Gaur azken eguna.

Okendo Kultur Etxea. 'Arte garaikidea eskolan' erakusketa. Urriaren 16a arte.

Garibai kaleko Kutxaren Erakusketa Aretoa. Ramon Sierrasen argazki erakusketa. Urriaren 16a arte.

Arrasate kaleko Kutxaren Erakusketa Aretoa. Josune Escobarren zeramikak. Urriaren 2a arte.

San Telmo Museoa. Win Wendersen pinturak eta argazkiak. Urriaren 23a arte.

Koldo Mitxelena Kultur Zentroa. Mitsuo Miura japoniar artistaren erakusketa ikusgai izango da urriaren 2a arte.

■ GASTEIZ

San Prudencio Aretoa. Sorroyaren pinturak. Urriaren 30a arte.

Luis de Ajuria Aretoa. Kolobika Jauregiren eskulturak. Urriaren 11 arte.

Luis de Ajuria Aretoa. Miguel Goikoetxearen argazki erakusketa. Urriaren 11 arte.

Jastepi taberna (Zapa, 34). Jose Maria Sanchez Casasen laminak. Urriaren 15a arte.

Olagibel Aretoa. Ana Santamariaren pintura erakusketa. Urriaren 2a arte.

Amarica Aretoa. Juan Luis Morazaren 'Ornamento y ley' erakusketa. Urriaren 23a arte.

Ceramo-Espacio 40 Galería. Iñaki Erkiziaren argazki erakusketa. Urriaren 15a arte.

■ HERNANI

Txalaparta Elkarte. Egoki Taldearen taila eta eskulanak. Urriaren 2a arte.

■ IRUN

Amaia Kultur Zentroa. Adour-Bidasoa Pintura Lehiaketan parte hartu zuten lanak. Urriaren 9a arte.

ANDER GILLENIA

Txomin Artolaren kantaldia Lasarte-Orian

Txomin Artola kantariak kontzertua eskainiko du gaur Lasarte-Oriako Manuel Lekuona Kultur Etxean gaueko hamar t'erdietan. Artolak hogeitaz urterekin heldu zion kantagintzari eta harrezkero hamabi disko kaleratu ditu. Argitaratu duen azken lana 'Banako' da. Abeslari honek euskal kanta zaharrak eskaintzeaz gain, berak sorturiko abestiak ere kantatzen ditu. Bere kantaldietan Alan Griffin eta Joxan Goikoetxearen akonpainamendua izaten du. Griffinek flauta eta Goikoetxeak akordeoia jotzen dute.

■ LASARTE-ORIA

Kultur Etxea. Argazkilaritza ikastaroko lanak. Gaur azken eguna.

■ MARKINA

Pilotalekua. Aintzinako tresneria erakusketa. Urriaren 9a arte.

■ MUNGIA

Torrebillera Kultur Etxea. Jorge Barronen 'Trazos y palabras' erakusketa. Gaur azken eguna.

■ ORDIZIA

Barrena Kultur Etxea. Jokin Telleriaren pintura erakusketa. Urriaren 7a arte.

■ PASAIA

Pasai San Pedroko Udal Aretoa. Borja Arratibelen erakusketa.

BESTELAKOAK

■ BASAURI

Nazioarteko Irudigintza eta Animazio Erakustaldia. 'Cartas de un papá' eta Txekiar Errepublikako animazio lanak eskainiko dira Social Antzokian 10.00etatik aurrera. Arratsaldeaz 'Langostino', 'El flautista', 'La viuda negra' eta Italia, Britainia Handia, Estatu Batuak eta Kubako animazio lanak eskainiko dira 16.00etatik aurrera Social Antzokian.

■ GORLIZ

Ikastetxeen I. Mendi Irteera antolatu dute herriko esko-

letako arduradunek. Bost eta hamabost urte bitarteko gaztetxoek eta euren gurasoek parte har dezakete. Irteera urriaren 2an izango da, goizeko 10.00etan. Informazio gehiago ☎ 677 24 53 telefonora deituz.

■ USURBIL

Irlandari buruzko tertulia eta afaria antolatu du Elkarri. Mahaspildegi elkartean izango da 20.00etan.

BERTSOLARITZA

■ AIZARNAZABAL

Bertso jaialdia. Bertsolariak: Joxe Agirre, Imanol Lazkano, Estitxu Arozena, Jon Maia, Igor Elortza eta Unai Iturriaga. Pilotalekuan 22.30etan.

■ ANGIOZAR

Bertso afaria. Bertsolariak: Loidisaletxe eta Millan Telleria. Ortzi erretegian 21.00etan.

■ BARAIBAR

Bertso saioa. Bertsolariak: Mañukorta eta Joxe Lizaso. Egurdiz eta arratsaldeaz.

■ GAINZA

'Herriko putak, edo nor al-kate' bertso saio antzez-tua eskainiko dute Pilotalekuan 22.30etan. Jokin Sorozabal, Jon Sarasua, Sebastian Lizaso, Andoni Egaña, Iñaki Murua, Angel Mari Peñagarikano eta Maialen Lujanbiok parte hartuko dute.

■ IGANTZI

Herri bazkaria. Bertsolariak: Andoni Egaña eta Sebastian Lizaso. Ostatuan 14.00etan.

■ LAUKIZ

Bertso saioa. Bertsolariak: Jon Azpillaga, Jon Enbeita eta Jon Lopategi. Plazan 13.00etan.

■ OÑATI

Bertso jaialdia. Bertsolariak: Mikel Mendizabal, Xabier Zeberio, Txomin Garmendia, Jon Enbeita, Jon Lopategi, Jon Azpillaga, Egoitz Aizpuru eta Lander Diaz de Gereñu. Zubikoa kiroldegian 22.30etan.

■ URROTZ

Bertso saioa. Bertsolariak: Iñaki Murua eta Jokin Sorozabal. Plazan 14.00etan.

ZINEMA-BIDEOA

■ BEASAIN

'Aingeruaren bihotza'. Dolarrea Parkean 22.00etan. Eguraldi txarra eginez gero La Salle Ikastetxean ordu berean. Txilibutxofek antolatuta.

■ BILBO

'Chaplin'. Zuz: Richard Attenborough. Arte Ederretako Museon 17.00etan.

■ HAZPARNE

Su Ta Gar eta Berrurier Noir taldeen bideo emanaldia eskainiko da Batzokian 21.00etan.

ANTZERKIA

■ DONOSTIA

'Modigliani' antzezlanaren taularatuko du Orain antzerki taldeak Victoria Eugenia Antzokian 20.00etan. Enrique Diez de Rada, Iñake Irastorza, Alberto Arizaga, Juan Maria Segues, Niko Lizeaga eta Fermin Sanlesek parte hartuko dute.

■ LAZKAO

'Monstruo sakratua' antzezlanaren taularatuko du Maskarada taldeak Areria zineman 22.30etan.

■ ZORNOTZA

'Tarde de sábado' antzezlanaren taularatuko du Trapu Zaharra taldeak Zornotza Aretoan 21.00etan.

MUSIKA

■ AIZARNAZABAL

Basajaun taldeak dantzaldia eskainiko du Plazan gauean.

■ ARTZENTALES

Morrosko taldeak dantzaldia eskainiko du Plazan 23.00etan.

■ BILBO

'Falstaff' Giuseppe Verdiaren opera antzeztuko dute Arriaga Antzokian 20.00etan. Bruno Pola, Roberto Frontali, Sharon Spineti, Rita Sorr, Kim Eum Sung eta Maite Arruabarrenak parte hartuko dute beste.

teak beste.

■ GAINZA

Iparragirre anai-arrebek eta Jose Angelek erromeria eskainiko dute Plazan gauean.

■ IURRETA

Arkaitz taldeak dantzaldia eskainiko du Plazan 23.00etan.

■ LASARTE-ORIA

Txomin Artolak kantaldia eskainiko du Kultur Etxean 22.30etan.

■ LAUKIZ

Egan taldeak dantzaldia eskainiko du Plazan gauean.

■ MAULE

Jazz emanaldia eskainiko dute Maule Baitha antzokian 21.00etan.

■ ZALLA

Sorotan Bele taldeak kontzertua eskainiko du Eskolan 22.30etan.

JARDUNALDIK

■ BERGARA

Futbol ikastaroa. Abenduaren 27an hasiko da. Izena emateko nahiz informazio gehiago lortzeko deitu ☎ 76 59 57 telefonora.

Rugby ikastaroa. Urriaren 26an hasiko da. Izena eman edota informazio gehiago lortzeko deitu ☎ 76 59 57 telefonora.

■ DEBA

Aurrekiroleko jokoei buruzko ikastaroa. Bihar eskainiko da. Informazio gehiago ☎ 19 22 62 telefonora deituz.

■ DONOSTIA

Susperketa soziokulturala, heziketa berezia, aisialdiko begirale eta zuzendari ikastaroak antolatu ditu Hezkide Eskolak. Izena emateko epea jada irekita dago. Informazio gehiago ☎ 42 76 50 telefonora deituz edota Hezkide Eskolan (Heriz hiribidea, 82).

Frantses ikastaroa sugestopediaz. Lehen urratseko ikastaroa azaroaren 7an hasiko da. Ikastaro intentsibo honek 60 ordu iraungo ditu eta arratsaldean eskainiko da. Informazio gehiago ☎ 55 71 36 telefonora deituz.

Aisialdiko monitore eta zuzendari ikastaroa antolatu du Larrunarri Eskaut Eskolak. Izena emateko epea urriaren 17an amaituko da. Informazio gehiago ☎ 47 31 08 telefonora deituz.

■ EIBAR

Kirol bendajeei buruzko ikastaroa. Azaroaren 12an eskainiko da. Informazio gehiago ☎ 10 68 45 telefonora deituz.

■ ELGOIBAR

Patinaje ikastaroa. Urriak 15, 22 eta 29an eskainiko da. Izena eman edota informazio gehiago lortzeko deitu ☎ 74 44 15 telefonora.

■ ESKORIATZA

Eskulanak eta larrua lantzeko ikastaroa antolatu du Udalak Gipuzkoako Diputazioaren laguntzaz. Ikastaroek 30 ordu iraungo dute eta urriaren 5ean eta 6ean hasiko dira. Izena emateko epea urriaren 4an amaituko da. Informazio gehiago ☎ 71 46 88 telefonora deituz.

JAKIN BEHARREKOAK: Ekitaldien berri emateko bidali MAKINAZ IDATZIRIKO mezuak (943) 36 54 93 fax zenbakira edo honako helbide honetara: Industrialdea, 01-02 pabilioiak, 20160 Lasarte-Oria, Gipuzkoa. Mezuak gure eskuetara ekitaldia baino BI EGUN lehenago helaraztea eskertuko genizuke. Agenda sailean JENDE GUZTIARI ZUZENDUTAKO HITZALDIK, KONTZERTUAK, ERAKUSKETAK, IKASTARO EZ AKADEMIKOAK, ANTZEZLANAK, BERTSO SAIOAK, ZINEMA nahiz IKUS-ENTZUNEZKO EMANALDIK eta kulturarekin zerikusia duten LEHIAKETAK argitaratzen ditugu; dena den, leku aldetik arazoak izan daitezkeenez, JASOTAKO MEZUEN IRAGARTZEA EZIN DUGU ZIURTATU.

ZINEMATOKIAK

ARABA

■ GASTEIZ

AZUL 1. 'Me gustan los lios'. Akt: Nick Nolte, Julia Roberts 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

AZUL 2. 'Cuatro bodas y un funeral'. Akt: Andie MacDowell 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

GURIDI. 'Lobo'. Zuz: Mike Nichols. Akt: Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer, James Spader 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

GURIDI. 'El pico de las viudas'. Zuz: John Irvin. Akt: Mia Farrow, Joan Plowright 17.30 - 20.00 - 22.30.

GURIDI. 'El gran salto'. Akt: Paul Newman, Tim Robbins, Jennifer Jason Leigh 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

GURIDI. 'Me gustan los lios'. Zuz: Charles Shyer. Akt: Nick Nolte, Julia Roberts, Saul Rubinek 17.30 - 20.00 - 22.30.

GURIDI. 'Cuatro bodas y un funeral'. Akt: Hugh Grant, Andie MacDowell 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

GURIDI. 'Angie'. Akt: Geena Davis 17.30 - 20.00. 'Amor propio'. Akt: Veronica Forque, Antonio Resines 22.30.

MIKELDI. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis. 17.00 - 19.45 - 22.30.

MIKELDI. 'La Huida'. Akt: Kim Basinger, Alec Baldwin 17.30 - 20.00 - 22.30.

MIKELDI. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis. Akt: Tom Hanks 17.00 - 19.45 - 22.30.

MIKELDI. 'Mentiras arriesgadas'. Zuz: James Cameron. Akt: Arnold Schwarzenegger 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

MIKELDI. 'El cliente'. Akt: Susan Sarandon, Tommy Lee Jones 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

MIKELDI. 'Rojo'. Zuz: K. Kieslowski. Akt: Irene Jacob, Jean Louis Trintignant 17.30 - 20.00 - 22.30.

SAMANIEGO. 'Tess y su guardaespaldas'. Akt: Shirley MacLaine, Nicolas Cage 17.30. 'Por fin solos'. Akt: Alfredo Landa, Maria Jose Alfonso 20.00 - 22.30.

SAMANIEGO. 'Las aventuras de Priscilla. Reina del desierto'. Zuz: Stephen Elliot. Akt: Terence Stamp, Hugo Weaving, Guy Pearce 17.30 - 20.00 - 22.30.

SAMANIEGO. 'Este poli es un panoli'. Akt: Chevi Chase, Jack Palance, Diane Wiest, Robert Davi 17.30 - 19.15. 13 gorak.

SAMANIEGO. 'Wyatt Earp'. Zuz: Lawrence Kasdan. Akt: Kevin Costner, Dennis Quaid, Gene Hackman 21.00. 18 gorak.

SAMANIEGO. 'Lobo'. Zuz: Mik Nichols. Akt: Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer, James Spader 17.30 - 20.00 - 22.30.

BIZKAIA

■ BILBO

ABRA. 'Lobo'. Zuz: Mike Nichols. Akt: Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer 17.30 - 20.00 - 22.30. (Jatorrizko bertsioan).

ABRA. 'Alargunen gailurra'. Zuz: John Irving. Akt: Mia Farrow, Natasha Richardson, Joan Plowright 17.30. 'Poetic Justice'. Zuz: John Singleton. Akt: Janet Jackson, Tupac Shakur, Regina King 20.00 - 22.30. (Jatorrizko bertsioan).

ASTORIA. 'El cliente'. Zuz: Joel Schumacher. Akt: Susan Sarandon, Tommy Lee Jones 17.00 - 19.30 - 22.15. 13 gorak.

AVENIDA. 'El cliente'. Zuz: Joel Schumacher. Akt: Susan Sarandon, Tommy Lee Jones 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.

AVENIDA. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis. Akt: Tom Hanks 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.

AVENIDA. 'Lobo'. Zuz: Mike Nichols. Akt: Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 13 gorak.

AVENIDA. 'Me gustan los lios'. Akt: Nick Nolte, Julia Roberts 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 13 gorak.

AVENIDA. 'Mentiras arriesgadas'. Zuz: James Cameron. Akt: Arnold Schwarzenegger 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.

AVENIDA. 'Cuatro bodas y un funeral'. Zuz: Mike Newell. Akt: Hugh Grant, Andie MacDowell eta 'La huida'. Zuz: Roger Donaldson. Akt: Kim Basinger, Alec Baldwin 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.

AYALA. Ez dago emankizunik.

CAPITOL. 'Lobo'. Zuz: Mike Nichols. Akt: Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

CAPITOL. 'Tres colores: Rojo'. Zuz: K. Kieslowski 17.30 - 20.00 - 22.30.

CAPITOL. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis. Akt: Tom Hanks 17.00 - 19.45 - 22.30.

CAPITOL. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis. Akt: Tom Hanks 17.00 - 19.45 - 22.30.

COLISEO ALBIA. 'Me gustan los lios'. Akt: Nick Nolte, Julia Roberts 17.15 - 19.45 - 22.00. 13 gorak.

CONSULADO. 'La huida'. Akt: Kim Basinger, Alec Baldwin 17.15 - 19.45 - 22.15.

IDEALES 1. 'Cuatro bodas y un funeral'. Zuz: Mike Newell. Akt: Andie MacDowell, Hugh Grant 17.30 - 20.00 - 22.30.

IDEALES 2. 'Lobo'. Akt: Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer 17.00 - 19.45 - 22.30.

IDEALES 3. 'Las aventuras de Priscilla. Reina del desierto'. Zuz: Stephen Elliot. Akt: Terence Stamp, Hugo Weaving, Guy Pearce 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

● ESTREINALDIAK ●

■ 'LAS AVENTURAS DE PRISCILLA. REINA DEL DESIERTO'.

Stephen Elliot zinemagilearen bigarren luzemetraia da Donostiako Zinemaldian lehiaketatik kanpo ikusteko aukera izan zen filme hau. Sydneyko 3 kabaret artista —Felicia, Mitzi eta Bernardette— Australiako basamortuaren erdian dagoen Alice Springs herrian aktuatzeiko kontratatu dituzte. Hasieran dena erraza dirudi, baina... Hiru emakume ederrak ez dira bidaieri normalak: Felicia eta Mitzi *drag*-eko (transformismo trabestia) erreginak dira eta Bernardette transexuala da. Autobus bat lortu, 'Priscilla' izenaz bataiatu, urdinez margotu, musika altu-altu jarri eta bi asteko bidaia hasiko du hirukoteak. Terence Stamp (Bernardette), Hugo Weaving (Mitzi) eta Guy Pearce (Felicia) aktoreek betetzen dituzte hiru artista horien rolak. Filmearen filmaketak 40 egun iraun zuen, eta filmean ageri den bidaia bera egin zuen filmaren lantalde osoak. 40 egun horietan Terence Stamp aktoreak 4 aldiz kendu zituen bere gorputzeko ileak, eta bularrekoak argizariarekin gainera.

(Bilbo, Ideales; Gasteiz, Samaniego)

■ 'LOBO'. Iparraldean orain dela aste batzuk estreinatu bazen ere, gaur iritsiko da Hegoaldera Mike Nicholsen 'Wolf' filmea. Otsoa Jack Nicholson eta honen maitea Michelle Pfeiffer.

(Barakaldo, Duplex; Bilbo, Abra, Avenida, Capitol, Ideales; Donostia, Antzoki Zaharra, Astoria; Gasteiz, Guridi; Iruñea, Golem; Portugalete, Coliseo Java)

■ 'ME GUSTAN LOS LIOS'. Bi kazetariren arteko maitasun istorio berezi eta nahastua kontatzen du Charles Shyerren 'I Love Trouble' filme honek. Nick Nolte eta Julia Roberts aktoreak dira, hain zuzen, istorio honetako protagonistak.

(Bilbo, Avenida; Gasteiz, Guridi; Iruñea, Principe de Viana).

■ 'EL DETECTIVE Y LA MUERTE'. Gonzalo Suarezek Donostiako Zinemaldian aurkeztu zuen filmea gaur estreinatuko da. Javier Bardem aktoreak filme honetan eta Urrezko Maskorra irabazi duen 'Dias contados' filmean egindako lanagatik aktore onenaren saria irabazi du.

(Bilbo, Ideales)

■ 'SECOND BEST'. William Hurt aktore onenaren saria irabazteko favorittoa zen Donostiako Zinemaldian, 'Second Best' honetan egindako lanagatik, baina azkenean Bardemek lortu zuen saria. Iragana eta etorkizuna, bakardadea eta leialtasuna, aita-semeen arteko erlazioari buruzko istorioa kontatzen du Chris Mengesen filme honek.

(Bilbo, Ideales)

IDEALES 4. 'Speed'. Akt: Keanu Reeves, Sandra Bullock 17.30 - 20.00 - 22.30.

IDEALES 5. 'Los peores años de nuestra vida'. Akt: Ariadna Gil, Jorge Sanz, Gabino Diego 17.30 - 20.00 - 22.30.

IDEALES 6. 'El cliente'. Zuz: Joel Schumacher. Akt: Susan Sarandon 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

IDEALES 7. 'El detective y la muerte'. Zuz: Gonzalo Suarez. Akt: Javier Bardem 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

IDEALES 8. 'El peque se va de marcha'. Zuz: John Hugues 17.00 - 18.45. 'Second Best'. Akt: William Hurt 20.30 - 22.30. (Jatorrizko bertsioan). 13 gorak.

MIKELDI. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis. Akt: Tom Hanks 17.00 - 19.45 - 22.30.

MIKELDI. 'Rapa Nui'. Zuz: Kevin Reynolds 17.30 - 20.00 - 22.30.

MIKELDI. 'Mentiras arriesgadas'. Akt: Arnold Schwarzenegger 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

MULTI 1. 'El pico de las viudas'. Zuz: John Irvin. Akt: Mia Farrow, Joan Plowright, Natasha Richardson 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.

MULTI 2. 'Una mujer peligrosa'. Akt: Debra Winger 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

MULTI 3. 'Wyatt Earp'. Akt: Kevin Costner 17.00 - 20.15.

MULTI 4. 'Superdetective en Hollywood 3'. Akt: Eddie Murphy 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

MULTI 5. 'Maverick'. Zuz: Richard Donner. Akt: Mel Gibson, Jodie Foster 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.

MULTI 6. 'Este poli es un panoli'. Akt: Chevy Chase 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

MULTI 7. 'Fresa y chocolate'. Zuz: Tomas Gutierrez Alea 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.

MULTI 8. 'Tom y Jerry, la película'. Zuz: Phil Roman 11.15 - 17.00 - 18.30. 'Tres colores: Blanco'. Zuz: K. Kieslowski 20.00 - 22.30.

■ ALGORTA

GUREA. 'Superdetective en Hollywood 3' 17.30 - 19.30.

■ AREETA

GRAN CINEMA. 'Mentiras arriesgadas' 17.00 - 19.45 - 22.30.

■ BARAKALDO

DUPLEX A. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis. Akt: Tom Hanks 17.00 - 19.45 - 22.30.

DUPLEX B. 'Lobo'. Zuz: Mike Nichols. Akt: Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

■ BASAURI

SOCIAL ANTZOKIA. Ikus Bestelakoak.

■ DURANGO

ZUGAZA. Ez dago emankizunik.

■ ELORRIO

ARRIOLA. Ez dago emankizunik.

■ GERNIKA

GERNIKA. Ez dago emankizunik.

■ LEKEITIO

ANTZOKI. Ez dago emankizunik.

■ ONDARROA

BIDE ONERA. 'Maverick' 18.30 - 22.15.

■ PORTUGALETE

COLISEO JAVA. 'Wolf'. Akt: Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer 17.30 - 19.45 - 22.30.

■ SESTAO

AMEZAGA. Ez dago emankizunik.

■ ZORNOTZA

ZORNOTZA ARETOA. Ez dago emankizunik.

GIPUZKOA

■ DONOSTIA

ASTORIA 1. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis. 17.00 - 19.45 - 22.30.

ASTORIA 2. 'El cliente'. Zuz: Joel Schumacher. 17.00 - 19.30 - 22.15. 13 gorak.

ASTORIA 3. 'Lobo'. Zuz: Mike Nichols. Akt: Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer, James Spader 17.00 - 19.30 - 22.15.

ASTORIA 4. 'Rojo'. Zuz: K. Kieslowski. 17.30 - 20.00 - 22.45.

ASTORIA 5. 'Angie'. Zuz: Martha Coolidge. Akt: Geena Davis, Stephen Rea, Aida Turturro 17.30 - 20.00 - 22.45.

ASTORIA 6. 'Cuatro bodas y un funeral'. Zuz: Mike Newell. Akt: Hugh Grant, Andie MacDowell 17.30 - 20.00 - 22.45.

ASTORIA 7. 'El pico de las viudas'. Zuz: John Irvin. Akt: Mia Farrow, Joan Plowright. 17.30 - 20.00 - 22.45.

PETIT CASINO 1. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis. Akt: Tom Hanks, Robin Wright, Sally Field 17.00 - 19.45 - 22.30.

PETIT CASINO 2. 'Los Picapiedra'. Zuz: Brian Levant. Akt: John Goodman, Rick Moranis. 17.30 - 20.00 - 22.45.

PETIT CASINO 3. 'La Huida'. Zuz: Roger Donaldson. Akt: Alec Baldwin, Kim Basinger 17.00 - 19.30 - 22.15. 18 gorak.

PRINCIPE ANTZOKIA. Ez dago emankizunik.

TRUEBA 1. 'Mentiras arriesgadas'. Zuz: James Cameron. Akt: Arnold Schwarzenegger, J. Lee Curtis 17.00 - 19.45 - 22.30.

TRUEBA 2. 'Rojo'. Zuz: K. Kieslowski. Akt: Irene Jacob, Jean Luis Trintignant 17.30 - 20.00 - 22.45. (Jatorrizko bertsioan).

ANTZOKI ZAHARRA. 'Lobo'. Zuz: Mike Nichols 17.15 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

VICTORIA EUGENIA. Ikus Antzerkia.

SAVOY. 'Ese poli es un panoli'. Zuz: Michael Ritchie 17.15 - 19.45 - 22.30.

■ ARRASATE

ALAI. 'Mentiras arriesgadas' 19.00 - 22.00.

■ AZKOITIA

BAZTARTXO. 'Misterioso asesinato en Manhattan' 22.00.

■ AZPEITIA

SOREASU. Ez dago emankizunik.

ZELAITXO. 'El nuevo Karate Kid' 22.00.

■ BERGARA

NOVEDADES. 'Mentiras arriesgadas' 22.30.

■ BILLABONA

GUREA. 'Rapa Nui' 22.30.

■ DEBA

ZUBELTZU. 'Wyatt Earp' 22.00.

■ EIBAR

RIALTO. 'Por fin solos' 19.30 - 22.15.

UNZAGA. 'Tess y su guardaespaldas' 19.30 - 22.15.

■ ERREENTERIA

ON BIDE. 'Mentiras arriesgadas' 19.30 - 22.30.

■ IRUN

AVENIDA. 'Por fin solos' 17.00 - 19.30 - 22.15.

■ LEGAZPI

LATXARTEGI. 'Atrapado por su pasado' 22.00.

■ OÑATI

SANTA ANA. 'The Paper' 22.30.

■ ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA. 'Wyatt Earp' 22.15.

■ TOLOSA

IPARRAGIRRE. Ez dago emankizunik.

■ ZARAUTZ

MODELO. 'La estrategia del caracol' 19.30 - 22.15.

■ ZUMAIA

AITA MARI. 'Gunmen' 22.15.

LAPURDI

■ BAIONA

ATALANTE. 'Danzon' 18.30.
ATALANTE. 'The Snapper' 16.30.
ATALANTE. 'Belle Epoque' 20.30.
ATALANTE. 'Delicatessen' 22.30.
VAUBAN. 'Le coronel Chabert'. Zuz: Yves Angelo. Akt: Gerard Depardieu, Fanny Ardant 14.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Leon'. Zuz: Luc Besson. Akt: Jean Reno, Gary Oldman, Natalie Portman, Danny Aiello 14.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'A la folie'. Zuz: Diane Kurys. 14.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. '4 mariages et un enterrement'. Zuz: Mike Newell. Akt: Hugh Grant, Andie MacDowell 14.30 - 19.45 - 22.15. (14.30etan jatorrizko bertsioan).

VAUBAN. 'Trois couleurs: Bleu'. Zuz: Krzysztof Kieslowski 14.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Trois couleurs: Blanc'. Zuz: K. Kieslowski 14.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Trois couleurs: Rouge'. Zuz: K. Kieslowski 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Wolf'. Zuz: Mike Nichols. Akt: Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Color of night'. Zuz: Richard Rush. Akt: Bruce Willis, Jane March 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Tueses Nes'. Zuz: Oliver Stone. Akt: Woody Harrelson, Juliette Lewis 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Speed'. Zuz: Jan de Bont. Akt: Keanu Reeves, Dennis Hopper, Sandra Bullock 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le fil de Beverly Hills 3'. Zuz: John Landis. Akt: Eddie Murphy, Judge Reinhold 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'La fille de D'Artagnan'. Zuz: Bertrands Tavernier. Akt: Sophie Marceau, Philippe Noiret 14.30 - 19.45 - 22.15.

■ DONIBANE-LOHIZUNE

PERGOLA. Ez dago emankizunik.

■ HENDAIA

VARIETES. 'Leon' 21.00.

■ KANBO

AIGLON. Ez dago emankizunik.

■ MIARRITZE

COLISEE. 'Trois Couleurs: Rouge'. Zuz: K. Kieslowski 16.00 - 19.00. 'Wolf'. Zuz: Mike Nichols 21.15.

ROYAL. 'Le Coronel Chabert'. Zuz: Yves Angelo. 16.30 - 19.00.

ROYAL. 'Leon'. Zuz: Luc Besson. Akt: Keanu Reno 14.00 - 21.30.

NAFARROA

■ IRUÑEA

GOLEM. 'Lobo'. Zuz: Mike Nichols. Akt: Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer, James Spader 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

GOLEM. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis. Akt: Tom Hanks, Robin Wright, Sally Field 17.00 - 19.45 - 22.30.

GOLEM. 'Los peores años de nuestra vida'. Zuz: Emilio Martinez Lazaro. Akt: Ariadna Gil, Jorge Sanz, Gabino Diego 17.30 - 20.00 - 22.45.

GOLEM. 'Rapa Nui'. Zuz: Kevin Reynolds. Akt: Jason Scott Lee, Esai Morales, Sandrine Holt 17.30 - 20.00 - 22.45. 13 gorak.

GOLEM. 'El cliente'. Zuz: Joel Schumacher 17.30 - 20.00 - 22.45.

GOLEM. 'El peque se va de marcha'. Zuz: Patrick Read Johnson. 17.15. 'Mentiras arriesgadas'. Zuz: James Cameron. 19.45 - 22.30. 18 gorak.

ITURRAMA. 'El pico de las viudas'. Zuz: John Irvin. Akt: Mia Farrow, Joan Plowright 17.30 - 20.00 - 22.30.

ITURRAMA. 'Superdetective en Hollywood 3'. Zuz: John Landis. Akt: Eddie Murphy 17.30 - 20.00 - 22.30.

ITURRAMA. 'Sin miedo a la vida'. Zuz: Peter Weir. Akt: Jeff Bridges, Isabella Rossellini 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

ITURRAMA. 'Fresa y chocolate'. Zuz: Tomas Gutierrez Alea. Akt: Jorge Perugorria, Vladimir Cruz 17.30 - 20.00 - 22.30.

CARLOS III. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis 17.00 - 19.45 - 22.30.

PRINCIPE DE VIANA 1. 'Me gustan los lios'. Zuz: Charles Shyer. Akt: Nick Nolte, Julia Roberts 17.30 - 20.00 - 22.30.

PRINCIPE DE VIANA 2. 'El cliente'. Zuz: Joel Schumacher 17.30 - 20.00 - 22.30.

PRINCIPE DE VIANA 3. 'Mentiras arriesgadas'. Zuz: James Cameron. 17.00 - 19.45 - 22.30.

OLITE. 'Maverick'. Zuz: Richard Donner. 17.30 - 20.00.

OLITE. 'Speed'. Zuz: Jan de Bont 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

OLITE. 'Cuatro bodas y un funeral'. Zuz: Mike Newell. 17.30 - 20.00 - 22.30.

OLITE. 'Los Picapiedra'. Akt: John Goodman, Rick Moranis 17.30. 'Perdido por perdido'. Zuz: Alberto Lecchi. Akt: Ricardo Darin 20.00 - 22.30.

OLITE. 'Maverick'. Zuz: Richard Donner. 17.30 - 20.00.

OLITE. 'Speed'. Zuz: Jan de Bont 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

OLITE. 'Cuatro bodas y un funeral'. Zuz: Mike Newell. 17.30 - 20.00 - 22.30.

OLITE. 'Los Picapiedra'. Akt: John Goodman, Rick Moranis 17.30. 'Perdido por perdido'. Zuz: Alberto Lecchi. Akt: Ricardo Darin 20.00 - 22.30.

OLITE. 'Maverick'. Zuz: Richard Donner. 17.30 - 20.00.

Sortu: 08.10

Gorde: 19.59

IRAILA

30

OSTIRALA

Urriaren 5ean ilberri

HOROSKOPOA

UXUE AGIRRE

ARIES

martxoak 21 — apirilak 20

Munduaren amaierak kezkatzen duela? Zer du ba? Bonba atomikoa ohe aspian?

TAURUS

apirilak 21 — maiatzak 20

Bakarrik bere buruaz aritzen dela? Eskerak, gorputzaren beste atal bat balitz...

GEMINI

maiatzak 21 — ekainak 20

Ezerk ez zaituztela bananduko? Eta erosoa da egun osoa zinta itsaskorraz...

CANCER

ekainak 21 — uztailak 21

Oso elektrizista trebea dela? Intentsitatea amperetan? Eta potentzia wattetan?

LEO

uztailak 21 — abuztuak 23

Eta Indiana Jones goitizena? Basapitzia dirudielako edo abentura bila dabilelako?

VIRGO

abuztuak 24 — irailak 23

Hollywoodeko aktore lanak txikiagiak? Bizitza antzezlan eta mundua antzoki?

LIBRA

irailak 24 — urriak 23

Soilik itzal umezurtzak gabela? Beno, beno... Ez esnifatu poesia gehiago gaurkoz.

SCORPIUS

urriak 24 — azaroak 23

Zergatik den hain handia sukaldarien txanoa? Hurrengoan ez ahaztu iparorratza.

SAGITARIUS

azaroak 23 — abenduak 23

Opera baserritarra? Ez, ez... Opera hori ez da aida! baizik eta 'Aida', Verdirena.

CAPRICORNIUS

abenduak 24 — urtarrilak 20

Hamar urte ikerketetan? Asmatzea gogorra dela? Eskimalentzako bainujantziak?

AQUARIUS

urtarrilak 21 — otsailak 18

Erabilgarria dela mikrouhin-labea? Berehala lehortzen direla mendiko botinak?

PISCIS

otsailak 19 — martxoak 20

Igerilekuan topo egin zenutela lehenbizikoz? Ez duela berriro tranpolinik erabili?

EFEMERIDEAK

Estatubatuarrak Islandiatik at

1946. urteko irailaren 30ean Estatu Batuetako Armadak Europan zuen Koartel Nagusiak soldadu estatubatuarrak Islandiatik segidan irtengo zirela iragarri zuen. 1940an britainiarrek Islandia hartu zuten, eta 1941ean estatubatuarrak ordezkatu zituzten. Islandiarrek, bere aldetik, Danimarka nazien esku zegoela ikusirik, metropoliarekin zituzten lokarri instituzional bakanak hautsi eta independentzia aldarrikatu zuten 1944an.

1547. Miguel de Cervantes jaio zen.

1843. Emakumeak Armadan sar-

tzeko eibartarrek eginiko proposamena onartu zuen Esparterok.

SANTUAK. Jugatx, Honorio.

TELEFONOAK

Hegoaldetik Iparraldera

hots egiteko: 07-33-
aurrezenbakia.

Iparraldetik Hegoaldera:

19-34- (eta 45, 4, 43 edota 48,
Araba, Bizkaia, Gipuzkoa edo
Nafarroara deituz gero).

Hegoaldeko herrialdeen

artean:

Araba: 945-
Bizkaia: 94-
Gipuzkoa: 943-
Nafarroa: 948-

IPARRALDEA

Kostaldeko ospitalea 59 44 35 35

SAMU 15 / 59 63 33 33

Pozindatze kasuetan 56 96 40 80

Suhiltzaileak 18

Suhiltzaileak BAMen 59 63 55 55

Polizia 17

Baionako Suprefetura 59 59 09 19

Elektrika-gas arazoak 14/59 52 10 18

Errepideetako berri 56 96 33 33

Kontseilu Orokorra 59 25 78 40

Miarrizko aireportua 59 23 90 66

SNCFko trenbideak 59 55 50 50

Laborantza Ganbara 59 29 50 43

Ordua telefonoz 36 99

Meteo agiria (grabatua) 59 22 03 30

Meteo zerbitzuak 59 23 84 15

HEGOALDEA

SOS Deiak 088

Udalzaingoa 092

Polizia Nazionala 091

Ordua telefonoz 093

Telefono argibideak 003

ARABA

Suhiltzaileak 28 25 25

Gurutze Gorria 13 47 47

DYA 28 10 20

Errepideetako informazioa 25 42 00

Ertzaintza-Arkaute 28 20 00

Miñoak 13 55 00

Goardia Zibila 25 61 00

Txagorritxuko Ospitalea 24 26 00

Santigoko O. Orokorra 25 36 00

Ospitale Militarra 13 65 77

Poliklinika 22 33 00

Arana Eritexea 28 28 00

"N° S" Esperanza" klinika 25 25 00

Asepeyo klinika 27 46 55

Araba klinika 14 21 00

Forondako Aireportua 27 33 00

Gasteizko RENFE geltokia 23 20 30

Autobus geltokia 25 84 00

"Radio Taxi" 27 35 00

Elbarrituentzako taxiak 908870144

908870244

BIZKAIA

Diputazioako suhiltzaileak 492 28 00

Bilboko suhiltzaileak 423 30 00

Gurutze Gorria 422 22 22

DYA 431 92 00

Ertzaintza 444 14 44

Larrialdiak (Osakidetza) 475 75 00

Basurto ospitalea 441 88 00

Galdakaoko eritexea 456 88 16

Santa Marina 446 20 66

Gurutzetako ospitalea 490 31 00

Sondikako aireportua 453 13 50

RENFE 423 86 33

ET/FV Atxuri 433 95 00

ET/FV San Nikolas 416 13 12

ET/FV Unamuno plaza 415 50 26

Bizkaia irratia taxiak 416 22 22

"Radio Taxi" 444 88 88

"Tele Taxi" 444 23 33

Naturgas 902-1234 56 / 900-40 05 23

GIPUZKOA

Donostiako suhiltzaileak 080

DYA 46 46 22

Gurutze Gorria 22 22 22

Itsasoko Gurutze Gorria 27 22 22

Ospitale Probintziala 45 40 00

Erresistentzia 45 38 00

Gurutze Gorria (Donostia) 21 46 00

Gurutze Gorria (Irun) 61 12 03

Poliklinika 46 22 00

Deba Garaiko eritexea 79 53 00

Zumarragako ospitalea 72 39 01

Ertzaintza 28 88 88

Goardia Zibila 21 11 00

Hondarribiko aireportua 64 22 40

RENFEko geltokia 28 35 99

ET/FVko geltokia 45 01 31

Easo Taxiak 46 76 66

Santa Clara Taxiak 46 64 55

Radio Telefonoa 42 66 42

Suital Taxiak 39 80 18

Donosti Gas 45 02 00

Tolosagasa 65 07 82

Gas Hernani 33 09 28

Informazio sexuala 32 04 44

NAFARROA

SOS Deiak/Foruzaingoa 088

Iruñeko suhiltzaileak 22 22 22

DYA 17 17 17

Gurutze Gorria 088

Errepideetako informazioa 22 91 17

Goardia Zibila 22 11 00

Eguneko Psikiatri O. 27 38 12 / 61

Nafarroako Ospitalea 10 21 00

Bideko Ama Birjina O. 10 94 00

Noaingo aireportua 31 75 12 / 51

Iruñeko Autobus geltokia 22 38 54

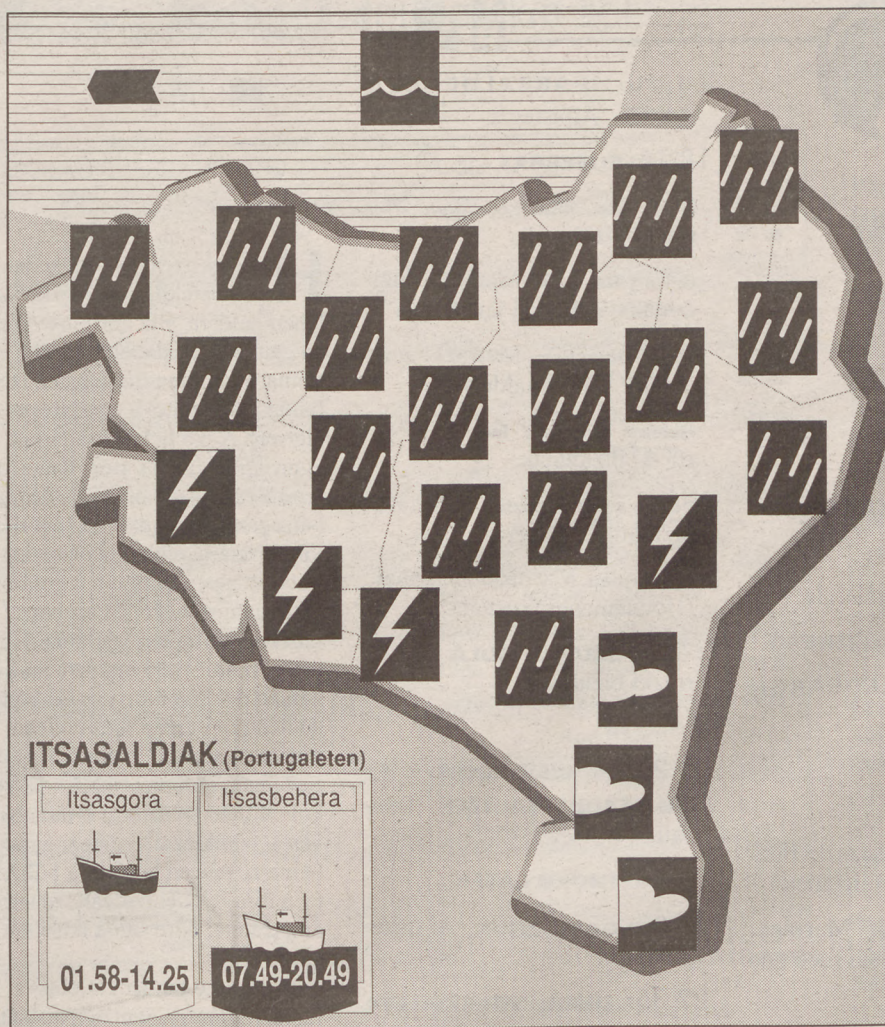
RENFEko geltokia 12 69 81

Radio Taxi 21 00 00

Teletaxi 23 23 00

Goardiako Farmaziak 22 21 11

EGURALDIA

Aterkia eskuan izan

Gaur hodeiak jaun eta jabe izango dira zerruan egun osoan zehar. Tarteka euri piska bat egingo du. Ekaitzak ere espero dira. Temperaturak apur bat igoko dira. Haize aldakor eta ahulak joko du; Nafarroan ekialdetik joko du indar gutxiarekin. **Bihar:** zerua estalita egongo da eta soilik Nafarroa eta Araban zabalduko dira ostarreak. Temperaturak ez dira aldatuko. Haize

aldakorak joko du indar gehiegirik gabe.

Itsasoa

Haizeak ekialdetik joko du 2-3ko indarra-
rekin.
Bisibilitatea: Erdipurdikoa; euria egingo
du.
Itsas hondoa: Iparmendebaldekoa metro
bateko olatuekin.
Itsasoaren egoera: Itsaskirria.

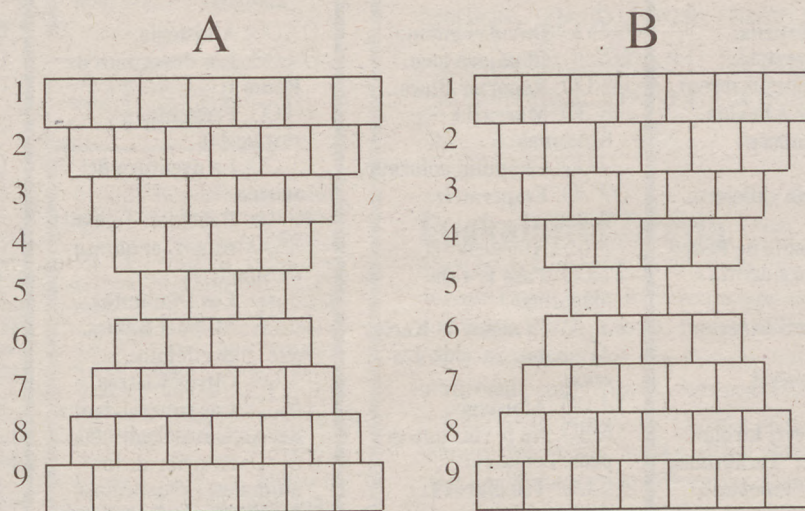
Atzoko
minimoak
aeroportuetan

Miarritze	15
Iruñea	12
Donostia	15
Gasteiz	13
Bilbo	16

DENBORAPASA

ENBIDO

GOITIBEHERA

Aurkitu beharreko hitz bakoitza letra gehiago edo gutxiago duen
aurreko edo ondorengo hitzaren anagrama da. Zer da anagrama
bat? Hitz baten letra beste era batera ordenatu ondoren lorturiko
hitza: nai/zain/zina.

AURREKOAREN
SOLUZIOA

- A.- 1. Biltzarrak.
2. Frantziako dirua.
3. Haiei, balu. 4. Erretegi.
5. Bihi. 6. Gupilik gabeko
gurdia. 7. Klariona.
8. Untzietako albo.
9. Soroak.

- B.- 1. Ur zikinak.
2. Hobenak.
3. Erran ezak!
4. Kolore iluna.
5. Modua. 6. Gaisoa.
7. Nafarroako herria.
8. Albistea. 9. Nazioa.

●	E	●	S	●	Z	●	O
O	R	D	O	K	I	A	K
●	A	U	S	A	R	T	A
M	I	R	A	R	I	A	●
●	L	A	●	T	A	●	L
M	E	N	D	E	K	U	A
●	A	G	U	R	●	S	I
U	K	O	●	A	R	O	A

EITB 1

TXORITXOARI MOKOKA

INES INTXAUSTI

09.55: **AURKEZPENA.**10.00: **GAUR EGUN.**10.05: **KALIMERO.**

'Azukrezko musika'.

10.30: **SEABERT.**

'Bale arrantzaleak'.

10.55: **NIRE BI AITAK.**

'Denboraren balioa'.

11.25: **RIVIERA.** Foiletoia.11.55: **EUSKADI ZUZENEAN.**12.50: **IPARRALDEAREN ORENA.** Albisteak.13.00: **GAUR EGUN.**13.30: **SUPERBAT.****Popeye marinela.** Marrazki bizidunak: 'Popeye suhiltzailea'.**Gadget inspektorea.** Marrazki bizidunak: 'Gadgeten rock and rolla'.**Mamorro Mamu Txikia.**14.45: **PARKER LEWISEK EZ DU SEKULA GALTZEN.**15.15: **EUSKADI ZUZENEAN.**16.10: **IKUSKARIA.**

'Melos laukotea'.

17.10: **ERTZA.** (Errepikapena).17.40: **EUSKAL HERRITIK.**

'Urepele'. (Errepikapena).

18.10: **IPARRALDEAREN ORENA.** Albistegia.18.15: **SUPERBAT.****Doraemon, katu kosmikoa.** Marrazki bizidunak.**Ibiltari Bakartia.** Marrazki bizidunak: 'Lehergai jaio berria'.**Ninja Dortokak.** Marrazki bizidunak: 'Mapa galdua'.**Helene eta bere lagunak.** Marrazki bizidunak.**Beakmanen mundua.** Marrazki bizidunak: 'Papera'.**Spiderman.** Marrazki bizidunak: 'Hondamendi txostena'.21.00: **DRAGOI BOLA Z.** Marrazki bizidunak.

'Errobota'.

21.25: **PARKER LEWISEK EZ DU SEKULA GALTZEN.** Telesaila.21.50: **TXOKO LATEX.**22.00: **GAUR EGUN.** Albistegia.22.35: **ZINEA: 'WHISKIA ETA MAMUAK'.** Filmea.

Zuzendaria: Anthony M. Davson. Aktoreak: Tom Scott, Fred Harris, Maribel Martin.

00.20: **GAUR EGUN.** Albistegia.00.25: **BOXEO IZARRAK.** Boxeo saioa.01.25: **AMAIERA.**

Horrelakoxea izan liteke banpiro batekiko elkarrizketan lehen galdera. Eta horrelaxe izenda genezake, halaber, oraindik estreinatu ez duten filme baten izenburua izan baliteke ere, Nieves Herrero A3ko nekora zaharrak egun egiten duena. Bera banpiroaren rolean jarritz, noski. Itzuli da, bai, egongelan topa dezakegun kajoi horretara, eta, nola ez bada, trabesti esperpentiko bat gonbidatu du aurreneko saiora bere ohizko ideologiari jarraituz. Nire ustez, muturraren muturra aurkitu nahian dabilen txori sorgin honek audientziari eman diezaiokeen minaz eztabaidatu beharko lukete Senatuan, ardoaren izpirituak zer kolore daukan aztertu ordez. Nievesek berak ez du edaten, agian, baina zuzenean zurrutera bultzatzen ditu ikus-entzuleak, zeharo amorratuta, bere saioa ikusi eta gero.

«Quosque tandem telebis-tam...», gure pazientziak abusatu-ko duzu. Izan garbi inork ez gaituela askatuko. Askoz ere hobeto ulertuko duzue, adibide baten bidez, telebista uhinen kea noraino hel daitekeen. Langabezia ustez arduratu eta konponbide bila dabilzan gizaki bakarrak politikariak omen dira, justu langabezia ez dauden gizaki bakarrak, beraz. Kontraesanen mundua zabala, saihestezina eta oso gurea

Nieves Herrero.

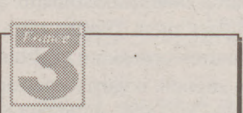
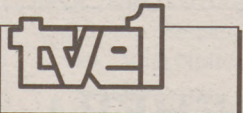
bada ere, gutako askok ez daukagu kontraesaneterako lekuri, dugun gutxi hori edozein hutsune sozialetan sartzen delako.

Eta kontraesanen gai grinatsuari jarraituz, 'Firin faran' saioa azaltzeari ekingo diot jarraian burubelarri, solaskide lagun hori. Programak eskatzen duen betebeharraren ona izateko, gutxienez Cristina Almeida bezalako karisma izan behar du batek; edo Sanchez Dragoren mutur luzea, Fernan-Gomezzen umore kaustikoa eta Amando de Miguelen ausardia.

Eta nola ez, horiek guztiek interesa sortzeko duten indar berekoa izan behar duzu ezinbestean.

'Firin faran-en' bigarren programarako, ordezkio bana jarri diote gonbidatu bakoitzari, badaezpada ere. Lehengoan, dena dela, Martxelo Otamendi, Manu Narvaez, Begoña Amonarriz, Elixabete Garmendia eta Noel Elorga izan genituen solaskide. Nork bere lana izan arren, plusa eskuratzen dute telebistatik. Ez dute Hermidaren saioko minuta berbera jasoko, baina gutxiago irabazten du batek zerura begira.

Programaren errealizazioa, berriaz, ezin oker eta penagarriagoa da. Ezin esan daiteke mahaingurua denik, mahaiaren forma antzema-nezina delako. Estu, arraro eta klaustrofobiko bihurtzen du dena. Kameralariak gonbidatuak beraien baino agerpen grafikoagoa dute, beren lepoak ikusteaz gainera. Baina klimaxa, nola ez, lehen-goan mahai erdian bildu ziren mahikideen oinetakoen plano primerakoak ekarri zigan, mugimendu eta guzti. Jackson Pollockek margotutako koadro baten kopia atzeko horman jarri eta modeloak izan daitezkeen harrizko gonbidatu batzuk ezartze hutsarekin ez da saio arrakatsua lortzen. Bestela, itxaron diezaiogun guztiok eserita etorkizunari, ea zer gertatzen den esperoan...

10.25: Aurkezpena.
10.30: Teleberri.
Albistegia. (Errepikapena).
10.45: Frente a la vida.
11.30: 240 Robert.
Telesaila.
12.20: Justicia callejera.
Telesaila.
13.10: La cocina de Pedro Subijana. Sukaldaritza saioa.
13.30: Euskadi Directo.
Albistegia.
14.30: Teleberri.
Albistegia.
15.00: Teleberri kirolak.
15.30: Cine 2: 'Tarántulas, el cargamento mortal'. Filmea.
17.10: Cine 2: 'Para aquellos que se sienten jóvenes'. Filmea.
19.05: Vida salvaje.
Dokumentala.
19.35: La cocina de Pedro Subijana. Sukaldaritza saioa. (Errepikapena).
20.00: Altas esferas.
Telesaila.
20.25: Rompecabezas.
Lehiaketa.
20.58: Teleberri.
Albistegia.
21.30: Rifi Rafe. Eztabaida saioa.
00.25: Teleberri.
Albistegia.
00.45: Noche de misterio.
Parapsikologia saioa.
02.50: Amaiera.

07.00: David el gnomio.
07.30: El pájaro loco.
08.00: Reporter Blues.
08.30: Marrazki bizidunak.
09.00: Chapulin colorado.
09.30: Emperatriz.
Foiletoia.
10.55: Albistegia.
11.00: Pasa la vida.
Magazina.
13.30: El menu de Karlos Argiñano. Sukaldaritza saioa.
14.00: Albistegia.
14.30: No te rías que es peor. Lehiaketa.
15.00: Telediario 1.
Albistegia.
15.30: Alejandra.
Foiletoia.
16.45: Tendido cero.
Zezenketa Las Ventastik.
19.15: ¿Como lo veis?
19.45: Verano azul.
Telesaila.
21.00: Telediario 2.
Albistegia.
21.30: No me lo puedo creer.
22.30: Al ritmo de la noche.
00.30: Telediario 3.
00.40: Noche de cine: 'La zorra y el escorpión'. Filmea.
02.00: Noche de cine: 'Thirst'. Filmea.
03.50: Tensión en la noche.
04.10: Amaiera.

07.00: Albistegia.
09.00: Los desayunos de Radio 1.
10.00: Preguntas y respuestas.
11.00: La aventura del saber.
12.15: Rebeldes. Telesaila.
13.00: Albert, el quinto mosquetero.
13.30: Los Diminutos.
14.00: Muppet Babies.
14.30: Beetlejuice.
15.00: Cifras y letras.
15.30: Los supervivientes del Artico. Dokumentala.
16.30: El señor de los animales. Dokumentala.
17.00: Barrio Sesamo.
17.30: La película de la tarde: 'Un hogar para vivir'. Filmea.
18.50: Clip, clap, video.
20.00: Euronews.
20.15: Albistegia.
20.25: El rescate del talismán. Telesaila.
21.00: Lingo. Lehiaketa.
21.30: Salon Gaudi.
22.00: El gran cine de La 2: 'Los gritos del silencio'.
00.40: Así se hizo... 'El detective y la muerte'. Filmea.
01.00: Cine club. Sesión de repertorio: 'Mishima'. Filmea.
03.00: Cine club: 'Cuando muere el día'. Filmea.
04.30: Amaiera.

06.30: Club Mini zig-zag.
07.00: TF1 matin.
07.15: Club Dorothée avant l'école.
08.30: Télé shopping.
09.00: Haine et Passions.
09.45: Riviera.
10.20: Les destin du docteur Calvet.
10.50: Tribunal.
11.20: La roue de la fortune. Lehiaketa.
11.50: Un famille en or.
12.20: Le juste prix.
12.50: A vrai dire.
13.00: Le journal de la une.
13.35: Les feux de l'amour.
14.30: Côté ouest.
16.20: La miel et les abeilles.
16.55: Club Dorothée.
17.50: Les filles d'a côté.
18.20: Hélène et les garçons.
18.55: Rick Hunter, inspecteur choc.
19.50: Le bébé show.
20.00: Le journal de la une.
20.50: Les yeux d'Hélène.
22.30: Télé-vision.
23.55: Agence tous risques.
00.45: Le bébé show.
00.50: TF1 nuit. Albistegia.
01.00: Millionaire.
01.35: Concert.
03.10: L'équipe Cousteau en Amazonie.
04.20: Passions.
04.40: Musique.

05.55: Dessin animé.
06.05: Monsieur Belvédère.
06.30: Télématin.
08.30: Amoureuxment vôtre. Foiletoia.
09.00: Amour, gloire et beauté. Foiletoia.
09.25: Matin bonheur.
11.10: Flash info.
11.15: Motus.
11.50: Pyramide.
12.20: Combien tu paries?
13.00: Journal. Albistegia.
13.45: INC.
13.50: L'as de la crime.
14.40: Dans la chaleur de la nuit.
15.35: La chance aux chansons.
16.40: Des chiffres et des lettres. Lehiaketa.
17.10: Cooper et nous.
17.35: La fête a la maison.
18.10: Que le meilleur gagne.
18.50: Studio Gabriel.
20.00: Journal. Albistegia.
20.40: Journal des courses.
20.55: Les cinq dernières minutes.
22.30: Bouillon de culture.
23.40: Taratata.
01.10: Journal. Albistegia.
01.35: Studio Gabriel.
02.05: Envoyé spécial.
03.40: Que le meilleur gagne.
04.10: Pyramide.
04.45: Nuit Blanche.

07.15: Bonjour Babar.
07.55: Calculin.
08.10: Les aventures de Tintin.
08.25: Continentales.
08.30: Central express.
08.55: Omniscience.
09.20: Eurokiosque.
09.40: Génération 3.
10.10: Les états de l'eau: voies d'eau.
11.10: Emplois du temps.
11.45: La cuisine des mousquetaires.
12.00: Le 12-13 de l'information. Albistegia.
12.45: Journal. Albistegia.
13.00: Vincent à l'heure.
14.50: La croisière s'amuse.
15.40: Magnum. Telesaila.
16.30: Les Minikeums.
16.40: Albert, le 5 mousquetaire.
17.10: Il était une fois les découvreurs.
17.45: Une pêche d'enfer.
18.25: Questions pour un champion. Lehiaketa.
19.10: Actualités régionales.
20.05: Batman.
20.35: Tout le sport.
20.50: Thalassa.
21.50: Faut pas rêver.
22.55: Le soir 3. Albistegia.
23.15: Nimbus.
00.10: Libre court.
00.30: Continentales.
01.05: Cadran lunaire.

GAURKO FILMEAK

Australiatik odol egarriz datorren banpiroarekin kontuz!

ANE MUÑOZ

Telebistan urtean behin gutxienez emititzen den 'Los gritos del silencio', Roland Jofferen lan interresgarria, bazkalondoan ikusi ahal izango dugu gaur ere. Beti bezala, merezi duela esango dut, gogorra eta biolentzia handikoa izanda ere interesez jarraitzen den filmea baita.

Henry Fondaren luxuzko interpretazioan datza, azkenik, bazkalondoan ikus dezakegun Mannen 'Un hogar para vivir' dramaren interesik handiena.

CUANDO MUERE EL DIA

(The Sundown)

Zuzendaria: Henry Hathaway. **Aktoreak:** Gene Tierney, Bruce Cabot, George Sanders, Harry Carey.

Afrikako lurretan kokaturiko intrigazko abentura beliko ederra aurkeztuz datorkigu Hathaway mai-sua gaur. Bertan, amodiozko istorio polita sortuko da, gizonez inguratuta azalduko zaigun Gene Tierney erakargarria akzioan sartzen den unean. Guztiak erotuko baititu honek. Ingelesezt hitz eginez agertuko da Tierney gaurkoan, hain zuzen.

40ko hamarkadako kla-

10.45	T5	○	MANOLO GUARDA URBANO	1956	R. J. Salvia	90 m.
10.55	C+(f)	○○	POISSON LUNE	1992	B. Van Effenterre	90 m.
15.30	A3	○○	MUERTE EN SINGAPUR	1993	Robert Marchand	90 m.
15.30	ETB2	○	TARANTULAS, EL CARGAMENTO MORTAL	1977	Stuart Hagman	100 m.
17.10	ETB2	○○	PARA AQUELLOS QUE SE SIENTEN JOVENES	1964	Leslie Martinson	96 m.
17.30	LA 2	○○○	UN HOGAR PARA VIVIR	1978	Delbert Mann	74 m.
18.30	A3	○○	TORPEDERO	1986	Zoran Perisic	88 m.
21.30	T5	○○	EL CIELO SE EQUIVOCO	1989	Emile Ardolino	103 m.
22.00	C+(e)	○○	EL GUARDAESPALDAS	1992	Mick Jackson	-
22.00	LA 2	○○○○	LOS GRITOS DEL SILENCIO	1984	Roland Joffe	135 m.
22.35	ETB1	○	WHISKIA ETA MAMUAK	-	Anthony M. Davson	-
23.00	C+(f)	○○	FORTRESS	1992	Stuart Gordon	95 m.
23.10	ARTE	○○○	OU EST LA MAISON DE MON AMI?	1987	Abbas Kiarostami	85 m.
00.40	TVE1	○	LA ZORRA Y EL ESCORPIO	1982	Manuel Iglesias	80 m.
01.00	LA 2	○○○	MISHIMA	1985	Paul Schrader	115 m.
01.45	T5	○○	LA LOZANA ANDALUZA	1976	Vicente Escrivá	99 m.
02.00	TVE1	○○○○	THIRST	1979	Rod Hardy	98 m.
02.30	A3	○○	MAGIA NEGRA	1990	Deryn Warren	90 m.
03.00	LA 2	○○○○	CUANDO MUERE EL DIA	1941	Henry Hathaway	87 m.
03.50	T5	○	CAIDOS SOBRE UN ARBOL	1970	Serge Korber	84 m.
05.30	A3	○○	EL IDOLO DE ACAPULCO	1963	Richard Thorpe	93 m.

○ TXARRA

○○ ESKASA

○○○ BALEKOA

○○○○ ONA

○○○○○ BIKAINA

siko zuzen eta ikusgarria da; zuri-beltzean filmatua dagoen istorioa ere hasieratik amaierara ederki kontatua izan da eta, tira, Henry Hathawayen filmografian nabarmenegia ez bada ere, zinemagile ospetsu honen jarraitzaileontzat telebista aurrean ordu t'erdiz egoteko aukera ezin hobea da.

THIRST

(Thirst)

Zuzendaria: Rod Hardy. **Aktoreak:** Chantal Contouri, David Hemmings, Henry Silva.

Filme australiarrek ez ditugu 625 lerroetan maiz ikusten, eta beraz gaurko

eskaintza bereziari kasu egin diezaiozuen eskatuko dizuet aldeztu aurretik. Ona baita, originala, zuzen eta ikusgarria, antipodetatik datorkigun terrorezko zinta hau. Beharbada bertan azaltzen diren zenbait eszena gogorrez ohartarazi beharko nizuke, baina beno, emititzen den ordua kontuan izanik, ziur naiz ez

dela arazorik izango.

Banpiroen istorio bitxia gaurko mundura egokituz, mitoaren bertsio modernoan izanik, benetan aho zabalik utziko gaituen lana egin zuen Hardy zuzendariak duela hamabost urte. Bere *opera prima* da, eta nahiko arrakastatsua izan zen estreinaldiko garaian. Besteak beste, David Hem-

mings eta Henry Silvak osatzen duten aktore taldearen interpretazioari interresgarria deritzot.

PARA AQUELLOS QUE SE SIENTEN JOVENES

(For those who think young)

Zuzendaria: Leslie Martinson. **Aktoreak:** James Darren, Pamela Tiffin, Tina Louise.

Zuzenean gaztetxoei zuzenduriko erdipurdiko komedia txoro eta zozoa, inongo elementu nabarmengarrik ez duen filmea alegia, eskainiko du ETBk gaur. 60ko hamarkadan bota pare bati dedikaturiko abestiarekin izugarrizko arrakasta lortu zuen Nancy Sinatra bera da protagonista, besterik gabe baten bat entretenitzea lor dezakeen estatubatuar zinta honetan. Bertan, nola ez bada, ikasle talde baten gorra-beherak kontatuko dizkigu Martinson zuzendariak. Hain zuzen, ikasten baino, surfean, dantzan, jolasean, eta amodiozko kontuetan ariko diren gaztetxoak dira hauek. Oro har txorakeria bat da, molde bera erabiliz garai batean txurroak bezala egin ohi ziren zinta haietariko bat besterik izan gabe.

LA 2

LOS SUPERVIVIENTES DEL ARTICO
Dokumentala 15.30

ETB2

RIFI RAFE
Silikona 21.30

F2

BOVILLON DE CULTURE
Umberto Eco 22.30

LA 2

ASI SE HIZO...
'El detective y la muerte'
filmea 00.40

6

07.00: M6 express. 07.05: Contact 6 manager. 07.10: Matin express. 09.05: M6 boutique. 09.35: Boulevard des clips. 11.20: Lassie. 11.45: Infoconso. 12.00: Papa Schultz. 12.30: La petite maison dans la prairie. 13.30: Duex flics a Miami. 14.30: M6 boutique. 14.40: Allo Caue. 17.00: Multitop. 17.35: Croc-Blanc. 18.00: Highlander. 19.00: Code quantum. 19.54: 6 minutes. 20.00: Vu par Laurent Boyer. 20.05: Notre belle famille. 20.35: Capital. 20.45: Étreinte fatale. 22.40: Mission impossible. 23.40: Sexy Zap. 00.10: 6 minutes. 00.25: L'Exile. 01.20: Clture rock. 02.30: Mémoire du peuple noir. 03.25: Le raid de l'amitié. 03.50: Salsa opus 3. 04.45: Fax'o.

CANAL+

07.20: Le journal de l'emploi. 07.25: Ça cartoon. 07.30: Canaille peluche. 07.55: 24 heures. 08.50: Le journal du cinéma. 08.55: 'Un faux mouvement'. Filmea. 10.35: Flash info. 10.40: Surprises. 10.55: 'Poisson lune'. Filmea. 12.30: La grande famille. 13.35: 'Les visiteurs'. Filmea. 15.20: Le journal du cinéma du mercredi. 16.00: Match. 17.30: Animaux de toutes les Russies. 18.40: Nulle part ailleurs.

20.30: Le journal du cinéma. 20.35: Au coeur du rapt. 22.05: A Philadelphie, l'école de l'espoir. 23.00: 'Fortress'. Filmea. 00.40: 'Mr. Baseball'. Filmea. 02.20: 'Hélas pour moi'. Filmea. 03.40: 'Bad Lieutenant'. Filmea.

5

07.00: Tele vi que te vi. 09.00: Los periodicos. 09.15: Ines Duarte, secretaria. 09.45: Pasión de vivir. 10.45: 'Manolo, guarda urbano'. Filmea. 12.45: '¿De que parte estas?'. 14.00: Veredicto. 14.30: Albistegia. 15.00: Veredicto. 15.30: Dejade querer. 17.00: Zenzeketa Consuegratik. 19.30: Su media naranja. 20.30: Albistegia. 21.00: Telecupón. 21.10: Karaoke. 21.30: 'El cielo se equivocó'. Filmea. 23.50: Entre hoy y mañana. 01.15: Historias de play boy. 01.45: 'La lozana andaluza'. Filmea. 03.25: Novedades increíbles. 03.50: 'Caidos sobre un árbol'.

07.15: Tras tres tris, buenos dias. 09.30: Amada Beatriz. 10.30: Santa Barbara. 11.30: Todo va bien. 13.00: El coche fantástico. 14.00: Salvados por la campana. 14.30: Cosas de casa. 15.00: Albistegia. 15.00: 'Muerte en Singapur'. Filmea. 17.30: Tropical Heat. 18.30: 'Torpedero'. Filmea. 20.30: A toda página. 21.00: Albiste-

21.30: Canguros. 22.00: Especial Isabel Pantoja. 23.30: Confesiones. 00.30: Cops. 01.30: Albistegia. 02.00: Superboxeo. 02.30: 'Magia negra'. Filmea. 04.00: Televenta.

CANAL+

08.30: Tic Tac Toons. 08.55: Buenos dias, buenos clips. 09.52: Albistegia. 10.00: 'Huidos'. Filmea. 11.50: '¡Semos peligrosos! (usease Makinavaja 2)'. Filmea. 13.30: Albistegia. 13.35: Los 40 principales. 14.00: Mi viejo rockero. 14.30: Kate y Allie. 15.00: 'Hoffa'. Filmea. 17.15: 'Camaradas olímpicos'. Filmea. 19.00: Determinantes del sexo. Filmea. 19.35: Droopy. 20.00: Albistegia. 20.05: Los 40 principales. 20.30: El mundo de Dave. 21.00: Primos lejanos. 21.30: Albistegia. 21.57: Primer plano. 22.00: 'El guardaespaldas'. Filmea. 00.05: 'Ellas dan el golpe'. Filmea. 02.09: 'Universitarias ardientes'. Filmea. 03.36: 'Amor y deditos del pie'. Filmea. 05.36: Transworld sport.

arte

19.00: Confetti. 19.30: Les doigts de paille. 19.40: Fièvre de cheval. 20.30: 8 1/2 journal. 20.40: Cappuccino mélange. 22.10: Ainsi va la terre. 23.10: 'Où est la maison de mon ami?'. Filmea. 00.35: 'Le pain et la rue'.

IRRATIA			
Arrate Irratia.	FM 87.7	Gure Irratia.	FM 106.6
Bizkaia Irratia.	FM 102.6	Irulegi Irratia.	FM 91.08
Egin Irratia.	FM 103.0 / 102.0	Segura Irratia.	FM 89.2
Euskadi Irratia.	OM 1.161	Xiberoko Botza.	FM 88.8
Euskalerria Irratia.	FM 91.4	Xorroxin Irratia.	FM 107.5
Gipuzkoa Herri Irrat.	FM 99.8	Iruñeko Herri Irratia.	FM 87.6

Euskalerria Irratia. Uda parteko programazioaren azken eguna izango da gaurkoa. Astelehenetik aurrera Euskalerria Irratiak programazio berria izango du eta hurrengo egunotan horren berri emango dizuegu. Gaur ostirala denez asteburuan Nafarroako txoko desberdinetan izango diren ekintza eta ekitaldiak izango dira protagonista nagusiak. Horien artean aipamen berezia izango dute bihar hasiko diren Atarrabiako festek. Jai eder horien inguruan hitz egiteko Josune Zubillaga izango da goizeko hamarretako saio horretan.

Arrate Irratia. Musikak, kultur agendak, elkarriketek eta beste zenbait kontuk osatuko dute arratsaldeko bostetan hasiko den 'Arratsaldea zuekin' irratsaioa.

Euskadi Irratia. Goizeko zortzietan egunak ordura arte emandako albiste garrantzitsuenen berri emango dizue 'Goizean Behin' saioak. Jarraian aktualitateko gaiak izango dira hamabiak arte irauten duen irratsaio horretako protagonista nagusiak. Arratsaldeko lauretan 'Kostaldeko trenak' bidaia atsegin bat egitera eramango zaituzte. Ondoren 'Maritxu Berritsu' iritsiko da kontu kontari. Arratsaldeko zazpitan izaten den iluntzeko albistegian eguneko albiste nagusienei gainbegiratu eman eta kirol albisteak aipatzeaz gain 'Iturri Onetik' saioan kultur arloko gaiak izango dira protagonista nagusiak.

GANBARATIK

Ehun urte

INAKI URIARTE

Ez dira gauza gutxi aldatu trikili-trakala Lezamako tren bere baporezko makinaz Txori Herriko landa eta basoak zeharkatzen hasi zenetik. Meatzetzi ustiatutako kapitalaz erakitako industriarako lan-eskua behar zen herritik hirira eraman eta elikatu. Oraindik ere Larrabetzura heltzeko dagoen trenak Sondika, Derio, Zamudio eta inguruko baserrietako landare eta fruitu freskoak garraiatzen zituen burnia jaterik ez zeukan biztanleria gero eta handiagoarentzat.

Atzean geratu dira karpinak goraino beteta Erriberako plazan saltzeko bendeja Gurutzeraino eramaten zituzten astoak, eta baita bide basaztuetan lagun zituzten etxe-koandre lodikoteak ere. Jada ez dira ikusten, hirira txukun iristeko, geltokiko leiho eta bazterretan saltzaileek utzitako zapatila zaharrak. Jada ez du trenak itxaroten Zamudioko botika zaharrean bidaiariak beharrezko medikamentuak erosi arte. Garaiak aldatu dira, eta gure herriak ere ez dira arestian zirenak.

Gure herrietako beste trenbide askok bezala Mungiako besoa galdu duen trenbide honek harrotasunez erakusten ditu berrikuntzak. Zutik daude hainbat bider jausitako tunelak, osterak ere zabalik. Baserrietarrek aukera dute, gure artasoei bezala, Maionako geltokiko balkoira igo eta «hau dok Bilbo!» erakusteko umeei.

Pet Ormaza: «Hamaika egun Atlantikoan, egun bat onik sekula ez: gaisorik beti»

MIEL ANJEL ELUSTONDO / ELKO

Eurrez dira euskaldunak Estatu Batuetan. Izan ere dira. Euretako baten esaneran, joan den mendearen hondarrean nahiz honen hasieran etorritakoak. Egun hemen direnak. Ondorioz, haietxek oinarri dira. Gehien bat, batik-bat. Eta hona orduko artzain jardunak. Sasoi batean etorritakoen artean, bakan dira arditan jardungabeak. Arrantxoan eta. Horietarik bat fortunatu zaigu parean: Pet Ormaza. 1955ean hona arren, artzain etorri ez zena. «Ni artzain? Bat ez; egun bat ez. Barkutik saltatutako artzai gutxi dira. Hemen erraten zeuen orduan 'tranpa'».

Ofizioa ikasten jardun zuen gaztetan. «1944ean hasi nintzen tailerlean, ofizioa ikasten: arotzean. Egon nintzen han 44tik 54rarte». Baina ez zen han atarramendu onik. Larrosarik gutxi eta arantza frango. «Bizibidea eskas, lana gutxi». Horretan, abistu eman zion adiskide batek. «Nire lagun batek, kapitana, esan eustan: 'Zuk diru gehiago egin ahal duzu barkura joanda'». Horixe ere ez zuen erabat maitea. «Nik egin nuen urte bi soldadu Ferrolen, marinatik. Ez jatan gustatu». Eta aitzakia zuen igerirako ere. «Bakion jaio, eta sekula ez dot ikasi igerian».

Dena dela, untziratu zen azkenean. Valentzian. Ondotik, Balearak, Rotterdam, Livorno —Italian—, Sevilla eta beste ibili zituen. Halako batean, urutiagorako hotsak. «Etorri nintzen Pensilvaniara». Huraxe bidaiari, petrala. «Gaiso izan nintzen. Egun bat onik sekula ez. Hamaika egun, Atlantikoan, gaisorik beti: gaiso, gaiso, gaiso». Atzera bidaiari bera eginez itzultzeko ado-

MIEL ANJEL ELUSTONDO

SOSLAIA

Bakioko iku onak eta

Nongoa dugu Pet? «Ni jaio nintzen han, Bakion». OK. «Ni jaio nintzen tokia izan zen Bermiokoa. Urtebetegarrenean Bakiokoa: Bermiori kendu eutsen terrenoa eta ni jaio nintzen Bermion». Akabo! «Nire arrebak eta anaiak sortu ziren kamaina baten, ohe baten, baina Bakion». Oraintxe jakingo dugu. «Etxearen izena, Barturen; barrio Zubiaur». Urriaren hasieran doa horra lau hilabeteko. Bertan zuritu auzia. Patxada ederrean izango da Pet. «Lapatan eta perzebeak. Nere gogoa da iku batzuk jan eta...». Horretarako leku aparta du Bakio. «Ikua ona dago, txakoliña bere bai, mahatsa bere onenetarikoa». Hemengo Mike Olanok arrazoi. «Etxea hobeki auzoa baino».

erik ez zuen izan. Norako asmoa zuen galdetu ere zioten. «'Ez dakit! Nonbaitera. Ni ez noa berdinean hemendik harantz'». Baten batek zuzendu zuen. «Nik badodaz lau anai Ameriketara. Badira bi anai Idahon eta beste bi Nevadan. Nahi duzu joatea? Neuk lagunduko dotzut». Eta Estatu Batuetan da orduzkeror. «Santa Ageda egunean heldu nintzen Nevadara. Elko-Nevada. Hilean 2an, Febreron. 1955ean».

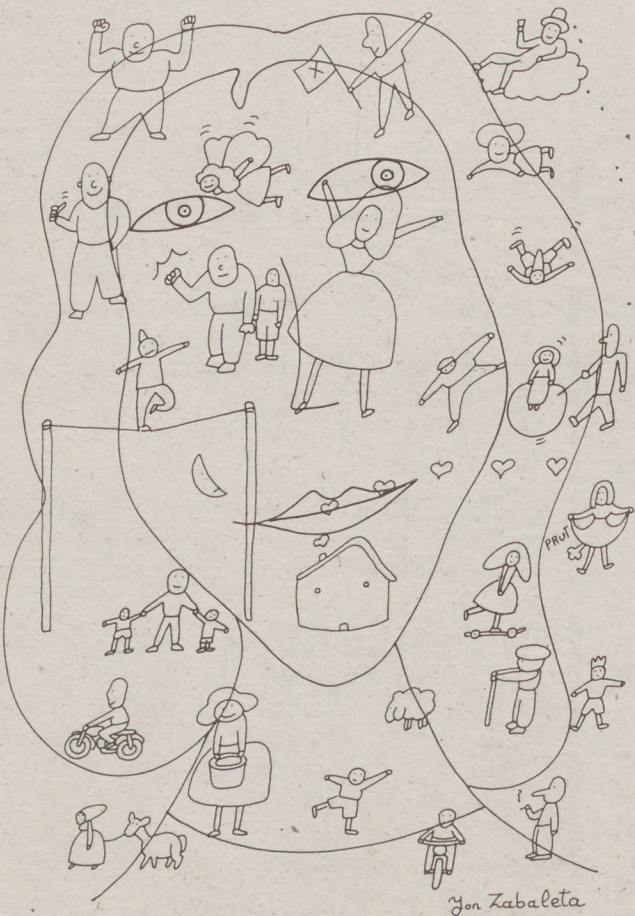
Ez zuen berton luzaro irauteko asmorik. Bestelako ideia zuen. «Urte bi edo hiru pasatu, diru pixka bat egin, Bakiora joan eta tailerra ezarri. Idea asko, baina gauzak beste era batera urten dau». Elkon bertatik bertara aurkitu zuen lana. Eta segidan, neska txusterra. «Neska gazte bat topatu nuen, 14 urteko neska, Basque Hotelean lanean. Harekin lagun-lagun-lagun-lagun, eta 58an ezkondu nintzan berarekin. 17 urte eduki zuen berak, eta nik 28».

Urte batzuk besterentzako lanean jardun eta bere kabuz ekin zion behin. Bide horixe eutsi dio geroztik. «1963an kontratista izan nintzen neu. Neure kontura hasi lanean, geldi-geldi-geldi... eta hemen nago orain, 31 urte berantiago». Damurik ez du. «Onki, onki». Bizkaitarrek ohi ez duten moduan ari zait. Bereberea ez duen formaren bat edo beste lotu zaio. «Giputzarenak, bizpahiru; nafarrarenak bere bai...».

Eroso da Elkon. Ongi hartuak izan dira, nonbait, euskaldunak bertan. «Indioek ere maite dute euskalduna: bihotz oneko jendea, zuzena». Aldez aurretik entzuna duguna eransten du, ordea. «Ardi burubeltzak beti dira. Ehunetarik bat ardi burubeltz bat».

LERRO GUTXITAN

irrimarra

© Jon Zabaleta

■ **221.000 HEKTAREA BASO ERRE DIRA DAGOENEO** aurtan Espainian, mende honetan inoiz erretako hektarea kopuru handiena. Nekazaritza Ministerioak guztira 380.000 hektarea erre direla baietsi du berriki, baina 400.000 hektareatik gora direla zuzendu zuten atzo Amigos de la Tierra-ko kideek. «Igandeetan basoan paellak egiten dituztenek eragiten dituztela suteok sinestarazi nahi digute Gobernuako ordezkariak, Luis Atienza ministroak kasu. Errua herritarrei leporatu nahi diete, baina Gobernuaren utzikieraren fruitu dira». Horien aburuz, propio piztutako suteen ondorioz erre dira basoen % 60.

■ **PERTSONA «EZINDUAK», ETXEAN BEREN KASA** ezin molda daitezkeenak soilik jasoko dituzten zaharren egoitzak bultzatzeko asmoa du Espainiako Gobernuak, Cristina Alberdi Gizarte Gaietarako ministroak atzo Valladoliden azaldu zuenez. Hala, adineko pertsonak etxean ahalik eta gehien izan daitezen ekimen berriak jarriko dituzte martxan; gaueko egonaldiak esaterako. «Gaztela eta Leonen hasi gara horretan eta arrakastatsu ari da gertatzen».

■ **METRO KARRATUKO 101 LITRO UR JASO** ziren atzo Valentzia hegoaldeko herrietan eta alerta egoeran izan zen probintzia osoa, ekaitzak okerrera egin zezakeen beldurra. Euriteak kaleak urez bete zituen eta hainbat etxetako paretak bertan behera erori ziren. Errepiderik gehienetan trafikoa etenda egon zen gainera.

■ **ZINEMA EROTIKOAREN II. JAIALDIAK** pelikula pornografikorik gogorrenak, jakirik afrosiakiorenak, lentzeria ausartena eta artelan erotikoenak ekarri ditu Bartzelonara, sexu-gailurik berrienekin batera. «Gozamena da protagonista bakarra», diote jaialdiaren antolatzaileek. Igandera arte iraungo du.

Askabide

Askabide Bilbo Zaharreko Prostituta eta Trabestituen Elkarteak hama-bi lagunek etxeko lanetan lagunduko diete adinduei, Gasteizko Gobernuak eta Bilboko Udalak diruz lagundutako enplegu-hezkuntza programari esker. Hiru hilabeteko hezkuntza teorikoa jasoko dute prostituta eta trabestiek eta ondoren lan praktikoa egingo dute.

ONCE

OSTEGUNA

56.480

ASTELEHENA	30.174
ASTEARTEA	95.805
ASTEAZKENA	77.868
OSTIRALA	KUPOITZARRA